

museu de ciències **nat**urals de Barcelona

Memòria anual 2025

Sumari

01. CARTA DEL DIRECTOR

02. PRESENTACIÓ DEL MUSEU

Presentació

Consell general

Direcció executiva i control

Associacions d'amics

Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya

Institut Botànic de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona

Premi Nat 2025

03. ELS PÚBLICS

Els nostres públics durant el 2025

Programes d'inclusió

04. LES EXPOSICIONS

Exposició permanent

Terrat Viu

Exposicions temporals

Exposicions itinerants

Exposicions externes amb participació del Museu

Taula resum de les exposicions

05. LES ACTIVITATS

Públic escolar

Públic familiar

Públic general

06. EL PATRIMONI

Jardí Botànic de Barcelona

Viver

Jardí Botànic Històric

Terrat Viu

Col·leccions

Artròpodes

Vertebrats

Invertebrats no artròpodes

Paleontologia

Petrologia

Mineralogia

- Fonoteca
- Herbari
- Banc germoplasma
- Serveis annexos a les col·leccions
 - Laboratoris de preparació
 - Laboratori de conservació preventiva i restauració
- Bioexplora
- Contribucions a portals internacionals
- Centre de Documentació

07. LA RECERCA

- Fites i projectes destacats de l'any
- Altres línies de recerca
- Publicacions científiques del Museu

08. EL MUSEU EN XIFRES

- Els visitants
- Participants a les activitats
- Indicadors de comunicació
- Les col·leccions
- Jardí Botànic de Barcelona
- Centre de Documentació
- Articles científics publicats
- Publicacions científiques del Museu

09. RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS

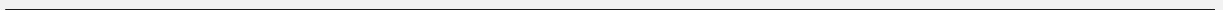
- Dades del personal
- Gestió econòmica

10. ANNEXOS

- Publicacions
 - Articles científics
 - Llibres i capítols
 - Publicacions divulgatives
- Projectes competitius actius
- Participacions a congressos
- Altres activitats científiques i divulgatives
- Activitat docent
- Llistat de ConversesNat i Clubs
- Entitats i organitzacions científiques amb seu al Museu

01.

CARTA DEL DIRECTOR

Carta del director

Carles Lalueza-Fox

*Director del Museu de Ciències
Naturals de Barcelona*

L'any 2025 ha estat marcat per l'inici de les obres de l'envolupant del Castell dels Tres Dragons, obres que prosseguiran durant l'any següent i que després hauran d'enllaçar amb el projecte de reforma interior. Aquesta feina haurà de culminar en un Castell dels Tres Dragons que constitueixi la porta d'entrada a la Ciutadella del Coneixement i que sigui també la carta de presentació del Museu en aquest entorn. Aquest equipament ha de seguir mantenint el seu caràcter patrimonial, científic i obert a la ciutadania.

L'inici de les obres, ha representat un gran esforç paral·lel de reubicació de part del personal i de gran part de les col·leccions científiques, que han hagut de traslladar-se al Fòrum, on s'han adaptat espais de reserves i consulta en condicions controlades de conservació i custòdia.

Òbviament, això també comporta un canvi de concepció de la seu del Fòrum, que ha de passar de ser una seu educativa i expositiva a una seu multidimensional, amb activitats, exposicions, reserves i infraestructures de recerca. En aquest sentit, s'han començat les adequacions perquè en el futur també pugui acollir el CryoMuseu i s'ha iniciat el projecte científic Mesocosmos al *Terrat Viu*, el qual s'ha re-obert amb la naturalització de l'espai amb criteris ecològics i de sostenibilitat i una exposició de planta viva que intenta reproduir el nostre Jardí Botànic.

També s'ha inaugurat amb gran èxit de públic l'exposició *Animals Invisibles*, comissariada per en Jordi Serrallonga i Gabi Martínez.

El canvi de paradigma del Fòrum com equipament transversal haurà de comportar també noves opcions i oportunitats de programes públics.

Tornant a la Ciutadella, els darrers dies d'aquest l'any s'ha inaugurat oficialment l'exposició *La Invenció del Temps* al Centre Martorell d'Exposicions, comissariada per en Ricard Solé, i amb mecenatge de la Fundació Pascual Maragall. Aquesta exposició, que hi serà fins al setembre de 2027, és crucial per a nosaltres com a demostració de la nostra capacitat de transmissió del coneixement més innovador a la societat —i no només en l'àmbit estricte de les ciències naturals— i com a peça clau de la Ciutadella del Coneixement.

A més, la incorporació de l'Hivernacle com a nou equipament del Museu a l'entorn de la Ciutadella ha de permetre bastir un eix patrimonial i científic que estigui alineat amb els objectius estratègics del Museu i que tingui coherència narrativa i científica.

El Premi NAT 2025 ha estat atorgat al conegut físic i divulgador britànic Philip Ball; l'acte d'entrega, a l'Hivernacle, va servir per mostrar la incorporació d'aquest nou equipament al Museu i també per inaugurar la Biennal Ciutat i Ciència,

dedicada aquest any a la física quàntica ja que es compleixen cent anys de les formulacions de Werner Heisenberg.

En l'àmbit patrimonial, s'ha completat el procés de formalització de donació la col·lecció Navàs, creada per l'entomòleg Longí Navàs Ferrer (1858-1938), que és una de les més valuoses de l'estat espanyol. En l'àmbit científic, la revista del Museu *'Animal Biodiversity and Conservation'* ha seguit augmentant el seu índex d'impacte i s'està consolidant com una eina útil de publicacions científiques en l'àmbit natural.

A la sala d'exposicions situada a l'Institut Botànic de Barcelona s'ha inaugurat una mostra de l'il·lustrador botànic Joaquim Conca, i s'han declarat quatre exemplars del Jardí Botànic Històric com a arbres monumentals

per part de la Generalitat de Catalunya. En paral·lel, amb tot l'equip del Jardí Botànic, s'ha començat a dissenyar un ambiciós programa per a millorar-ne la infraestructura, l'accessibilitat i el contingut científic. Aquest projecte hauria de representar la consolidació d'aquest equipament com a espai cultural i científic a la ciutat.

Finalment, la Generalitat de Catalunya ha augmentat per primer cop des de fa anys, la seva aportació econòmica al Consorci, que esperem seguirà augmentant l'any vinent. Aquest esforç demostra que tant l'Ajuntament de Barcelona com la Generalitat de Catalunya contemplan el Museu com una peça clau del panorama científic i cultural català.

En definitiva, aquest ha estat un any de grans reptes, però també de

consolidació estratègica, en especial en l'àmbit del Parc de la Ciutadella, on les nostres institucions de referència hi estan invertint nombrosos recursos i on podem esdevenir una peça clau.

Com sempre, totes aquestes accions, que han requerit la coordinació d'equips molt diversos, ha estat possible gràcies a la dedicació sense fissures de tot l'equip del Museu, a qui volia agrair, un cop més, la seva feina. Crec fermament que el que pugui esdevenir aquesta institució en les properes dècades, com a referent científic, cultural i també social de primera línia, es dirimirà en aquests anys de grans canvis. Hem de seguir doncs, tots plegats, fent que aquesta transformació sigui possible.

02.

PRESENTACIÓ DEL MUSEU

Presentació general

Fundat el 1882, el Museu de Ciències Naturals de Barcelona es dedica a l'estudi, conservació i divulgació del patrimoni natural. Va ser el primer museu públic de Barcelona i actualment és el més gran de Catalunya en termes de superfície. El Museu té un patrimoni de més de tres milions d'exemplars en els àmbits de la geologia, la paleontologia, la zoologia i la botànica. Amb una trajectòria centenària, s'ha consolidat com un **actor clau en la generació, conservació i promoció del coneixement científic**, l'educació ambiental i la sensibilització davant els grans reptes globals, com el canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat.

Missió

La missió del Museu és promoure la recerca, així com la conservació de les col·leccions per al futur i la difusió del coneixement a la societat amb l'objectiu de transformar-la. En el futur, el Museu hauria d'esdevenir Museu Nacional, amb la qual cosa es constituirà en un referent territorial.

Visió

El Museu aspira a convertir-se en un referent en recerca, coneixement i divulgació sobre l'antropocè. En aquest context el museu es proposa informar, aportar solucions i donar exemple en qüestions sobre sostenibilitat i preservació de la diversitat en un entorn progressivament urbanitzat. Igualment, el museu té la possibilitat d'articular col·laboracions estratègiques amb altres institucions científiques molt diverses orientades cap a aspectes de conservació i sostenibilitat.

Les nostres seus:

PARC DEL FÒRUM

La **principal seu pública** del Museu de Ciències Naturals de Barcelona ocupa un edifici icònic dissenyat per Herzog & de Meuron. Des del març de 2011, aquest espai de 9.000 metres quadrats ha esdevingut un equipament obert, dinàmic i útil per abordar els reptes científics actuals.

El Museu ofereix serveis per a tots els públics entre els que destaquen l'exposició permanent de ciències naturals, espais per a exposicions temporals, la mediateca, el Niu de Ciència per als més petits, i diverses sales per a realitzar tallers, activitats i conferències.

PARC DE MONTJUÏC

El **Jardí Botànic de Barcelona** és un espai únic dedicat a la conservació i l'estudi de la flora mundial, amb col·leccions vives i un extens herbari que representen les cinc regions del planeta amb clima mediterrani.

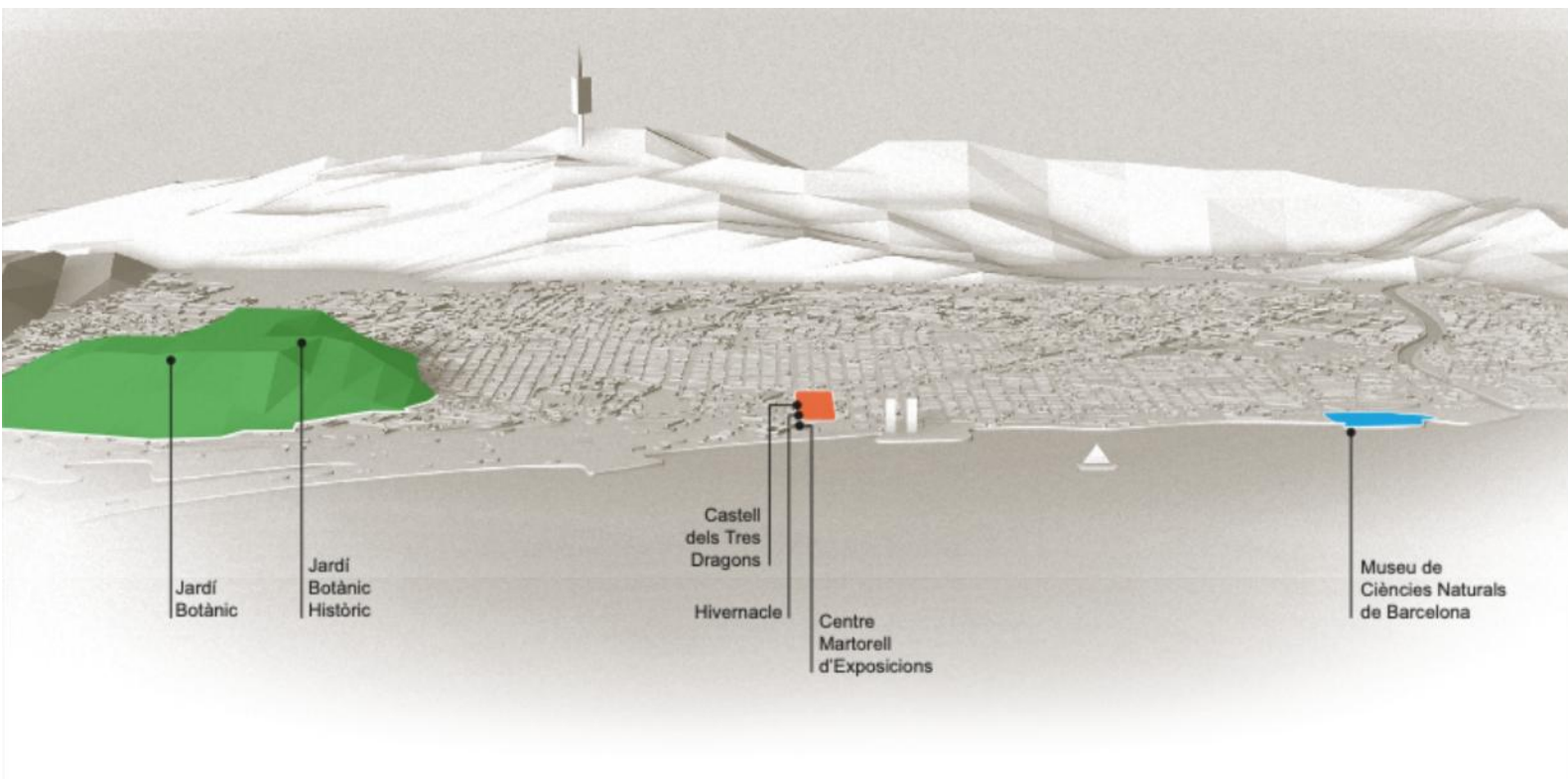
El **Jardí Botànic Històric** és un petit tresor de la jardineria barcelonina que s'amaga dins de dos clots procedents d'antigues pedreres al sector de la Foixarda de Montjuïc.

PARC DE LA CIUTADELLA

El Centre Martorell d'Exposicions reforça el vessant científic del parc de la Ciutadella amb exposicions temporals, ajudant a convertir-lo en un node capdavanter de divulgació, coneixement, recerca i innovació.

El **Castell dels Tres Dragons** actualment custodia col·leccions de zoologia, geologia i paleontologia, i acull la recerca i el Centre de Documentació. Està en procés de restauració i redefinició dels usos. Construït per Domènech i Montaner, es considera l'inici del modernisme.

Des de 2025, el Museu també gestiona l'**Hivernacle**, un edifici icònic de la ciutat amb una selecció de plantes tropicals vives, que a més pot acollir petites exposicions temporals, activitats i actes.

Consell general

PRESIDENT:	JORDI VALLS RIERA Quart Tinent d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona
VICEPRESIDENTA:	SONIA HERNÁNDEZ ALMODÓVAR Consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya
VOCALS AJUNTAMENT DE BARCELONA:	XAVIER MARCÉ CAROL Regidor de Cultura i Indústries Creatives
	ELISENDA RIUS BERGUA* Gerent de l'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida
	PENDENT DE NOMENAMENT Director de Patrimoni Cultural
	ORIOL MARTÍ SAMBOLA* Gerent de l'Institut de Cultura de Barcelona
	MIQUEL RODRIGUEZ PLANAS* Gerent de Promoció Econòmica
VOCALS GENERALITAT DE CATALUNYA:	JOAQUIM BORRÀS GÓMEZ* Director General de Patrimoni Cultural
	SONIA BLASCO ANDALUZ* Cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles
	MARC VILAHUR CHIARAVIGLIO Director General de Polítiques Ambientals i Medi Natural
	ANNA ESTELLA VIÑETA* Subdirecció General d'Educació Ambiental, Natura i Societat
	*Membres de la COMISSIÓ DELEGADA, presidida per la Sra. Elisenda Rius Bergua i vicepresidida pel Sr. Joaquim Borràs Gómez.

Direcció executiva i control

DIRECCIÓ GENERAL:	CARLES LALUEZA FOX
GERÈNCIA:	AÍDA GUILLEN LANZAROTE
SECRETÀRIA DELEGADA:	MARTA SALAMERO GARCIA
INTERVENTOR DELEGAT:	DANIEL MAS FONTCUBERTA

D'acord amb els estatuts, aquests membres també assisteixen a les reunions del **CONSELL GENERAL** i de la **COMISSIÓ DELEGADA** amb veu però sense vot.

Associacions d'amics

Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona

L'AAJBB és una entitat de caràcter privat i sense ànim de lucre, constituïda el 21 de juliol de 1993. El seu objectiu és donar suport al Jardí Botànic de Barcelona i, en conseqüència, vetllar per la conservació de la riquesa del patrimoni natural, especialment pel que fa a la diversitat vegetal tant del nostre país com de fora. També treballa per sensibilitzar la ciutadania perquè adopti actituds d'estima i respecte envers les plantes.

Organitza activitats i esdeveniments socials, culturals i mediambientals d'interès general, promou el patrocini i el mecenatge en favor del Jardí Botànic i coordina l'activitat del voluntariat que desitja oferir el seu temps i els seus serveis al Jardí.

Durant el 2025, l'Associació ha mantingut una **base social estable de 266 socis** i ha incrementat lleugerament el nombre de voluntaris, fins a 97, organitzats en **11 grups de treball actius**. Aquesta estructura ha permès desenvolupar una activitat molt intensa i diversificada, **amb 169 activitats i prop de 4.500 participants** al llarg de l'any.

L'oferta ha inclòs cursos, tallers, visites guiades, excursions i activitats familiars. En aquest marc, la **Jugatecambiental** s'ha consolidat com un programa estable d'activitats per a públic familiar, al qual s'hi suma el projecte **Botànic Kids**, orientat a la descoberta de la botànica per part dels infants.

El nou conveni amb l'AMB ha contribuït a estabilitzar el finançament de l'associació i a reforçar l'abast de les activitats. Paral·lelament, el programa de voluntariat s'ha ampliat amb noves línies d'acció, com el manteniment de la plaça polivalent o el grup de fotografia.

També s'ha impulsat la col·laboració amb el projecte "No estic bé" de la Fundació Retorna, que ha permès treballar amb joves en situació de vulnerabilitat a través de la creació d'un jardí medicinal, una iniciativa premiada per l'Ajuntament de Barcelona.

Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals

L'AAMCNB és una organització sense ànim de lucre que dona suport al Museu i als seus programes d'activitats. Va ser fundada l'any 1994 amb el nom d'Associació d'Amics del Museu de Zoologia de Barcelona.

Amb la seva acció, contribueix a la consecució dels objectius del Museu: la conservació, l'estudi i la difusió del patrimoni natural, l'educació en les ciències naturals i la conscienciació ambiental. L'Associació ofereix als interessats l'oportunitat de participar activament en la vida del Museu, aportant-hi idees, propostes i experiències per potenciar-ne la tasca i fer-lo més present en la vida del nostre país i del món.

Durant el 2025, l'Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona ha mantingut una activitat constant i enriquidora, amb **diverses sortides naturalistes** i visites culturals que han permès als participants aprofundir en el coneixement del territori i del patrimoni natural.

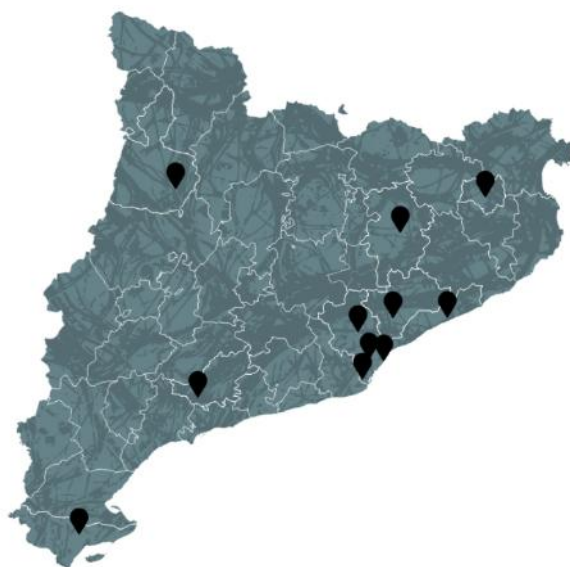
Entre les activitats destacades hi ha les sortides naturalistes, com la realitzada al Parc Fluvial del Besòs, així com **visites especialitzades a equipaments i exposicions del Museu** o dedicades a difondre la tasca de conservació de col·leccions. Aquestes propostes es complementen amb xerrades i activitats formatives que fomenten el debat científic i l'aprenentatge.

L'Associació continua impulsant la participació en iniciatives de caràcter naturalista i de ciència ciutadana, promovent el treball de camp, l'observació i la documentació d'espècies amb el suport de persones expertes. En conjunt, **aquest programa reforça el vincle entre el Museu i la comunitat**, i contribueix a generar una xarxa activa de persones compromeses amb el coneixement i la conservació del medi natura.

Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya

La Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya (XMCNC) és una de les xarxes temàtiques de museus impulsades per la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. **Constituïda l'any 2021, articula la col·laboració entre 11 museus catalans i la Generalitat de Catalunya.**

En són membres el Museu Darder, Museu de les Terres de l'Ebre, Museu de Ciències Naturals de Granollers, Museu de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont, Museu d'Alcover, Museu del Ter, Museu d'Arenys de Mar, Museu de la Conca Dellà, Museu Geològic del Seminari de Barcelona, Museus de l'Institut Botànic de Barcelona i el **Museu de Ciències Naturals de Barcelona, que, com al seu museu capçalera, lidera la comunitat estable de museus que integren la Xarxa i dona suport a la seva coordinació i a l'execució de les accions conjuntes.**

Entre tots custodien un patrimoni de prop de 4 milions d'exemplars format per espècimens de geologia, paleontologia, botànica i zoologia, patrimoni que difonen i comparteixen amb la ciutadania a través d'uns actius programes d'activitat educativa i cultural. Els museus de la XMCNC, a més, es distingeixen per la realització d'una intensa tasca de recerca que ha donat lloc a la creació d'un coneixement de rellevància internacional.

La Xarxa treballa d'acord amb el **Pla Museus 2030 de la Generalitat de Catalunya** per a les xarxes temàtiques de museus i els plans estratègics que realitza periòdicament. Amb aquest marc de referència, la Xarxa redacta plans d'activitats anuals on es detallen les accions concretes que duu a terme.

Durant el 2025, la Xarxa ha viscut una etapa de consolidació dels seus projectes compartits, amb una intensa activitat en tots els àmbits de treball i l'inici del procés d'elaboració del nou Pla d'Actuacions 2026-2029, que ha inclòs una fase de diagnòstic sobre l'estat i el funcionament dels museus i de la mateixa Xarxa.

En l'àmbit de les col·leccions, s'ha completat el tesaurus de taxonomia botànica i s'han avançat projectes d'harmonització de dades, com l'actualització de la nomenclatura de col·leccions de malacologia, amb la revisió de més de 10.000 taxons corresponents a mol·luscs. Paral·lelament, s'han consolidat els programes de conservació preventiva, especialment en la millora de les col·leccions en medi fluid i el desenvolupament de protocols compartits per a la seva gestió.

Pel que fa a la recerca i la cooperació tècnica, s'ha celebrat la IX Trobada de Tècnics i Tècniques de col·leccions, amb una elevada participació, i s'ha avançat en la producció de l'exposició itinerant Hàbitats Singulares, centrada en els ecosistemes vinculats al patrimoni de la Xarxa.

En l'àmbit de la difusió, s'ha reforçat la presència digital amb la posada en marxa del perfil d'Instagram i la consolidació del web, així com la creació d'un banc d'imatges compartit. Alhora, la Xarxa ha ampliat la seva projecció amb la participació en congressos i accions internacionals, contribuït a enfortir els vincles amb altres institucions i a compartir coneixement especialitzat.

Institut Botànic de Barcelona

L'Institut Botànic de Barcelona (IBB) és un centre mixt del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i el Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Entre els seus actius principals destaquen prop de 800.000 plecs d'herbari i una biblioteca especialitzada de gran valor científic.

Situat al cor del Jardí Botànic de Barcelona, l'Institut manté una relació estreta amb el viver i el banc de germoplasma, i disposa també de sales d'exposicions, entre les quals

sobresurt el Gabinet Salvador, un espai que permet viatjar en el temps i endinsar-se en la història de la ciència i del col·leccionisme naturalista.

Durant el 2025, ha combinat l'activitat científica i tècnica amb la divulgació i l'obertura al públic. En l'àmbit expositiu, cal destacar la mostra 'Joaquim Conca. La botànica feta art', que ha posat en diàleg la il·lustració científica i la creació artística a través de l'obra d'aquest autor.

Àrea Metropolitana de Barcelona

La Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) **gestiona el manteniment del Jardí Botànic de Barcelona des de l'any 2000 i del Jardí Botànic Històric des de 2004, en estreta col·laboració amb els conservadors de planta viva del Museu.** L'objectiu principal d'aquesta col·laboració és convertir ambdós jardins en espais de referència dins la xarxa de parcs metropolitans. En aquest marc, es duen a terme assajos amb noves tecnologies aplicades al manteniment de parcs i s'exploren espècies vegetals adaptades a una jardineria mediterrània sostenible.

Paral·lelament, l'AMB impulsa conjuntament amb el Museu el **cicle d'activitats als parcs, platges i rius metropolitans**, amb una programació variada que inclou tallers, visites guiades, itineraris de natura, jocs familiars i jornades participatives. Aquestes propostes tenen com a finalitat apropar la ciutadania als valors ecològics i socials d'aquests espais. La innauguració de la 19a edició del cicle es va realitzar al Jardí Botànic.

A més a més, el Museu participa del programa Jugatecambienta de l'AMB acullint i organitzat diferents activitats destacades de la mà de l'Associació d'Amics del Jardí Botànic.

Premi NAT 2025

El Premi Nat va néixer l'any 2018 per commemorar el 140è aniversari del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. És un premi internacional amb dotació econòmica que reconeix persones o institucions que han aportat **una nova mirada a la divulgació de les ciències naturals**, fomentant vocacions científiques i la conservació de la natura. En els **seus vuit anys** d'història ha distingit figures de reconegut prestigi internacional.

Philip Ball, quàntica per a tots els públics

El guardonat d'enguany ha estat Philip Ball, doctor en física, químic, escriptor i divulgador científic. Ha estat editor de la revista Nature durant dues dècades. És autor d'una vintena de llibres sobre ciència i la seva interacció amb altres disciplines, com l'art, la història, la sociologia o la filosofia.

És reconegut per la seva habilitat excepcional per comunicar idees complexes de manera accessible i creativa i per la gran varietat de disciplines que tracta: des de la física quàntica fins a la música, passant per la biologia, la història i la filosofia. El seu llibre Masa crítica rebé el Premi Aventis de Llibres de Ciència el 2005, i el 2022 va rebre la Medalla Wilkins-Bernal-Medawar de la Royal Society per les seves contribucions a la història i la dimensió social de la ciència.

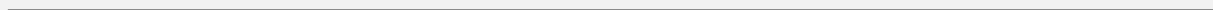
El Jurat del Premi Nat:

- **Mònica Artigas**, periodista, subdirectora de l'àrea de revistes National Geographic.
- **Carlota Bruna**, creadora de contingut, activista del medi ambient i dels drets dels animals.
- **David Bueno**, director de la Càtedra de Neuroeducació de la Universitat de Barcelona.
- **Carles Lalueza-Fox**, director del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.
- **Gemma Marfany**, catedràtica de Genètica de la Universitat de Barcelona.
- **Juli Peretó**, catedràtic de Bioquímica i Biologia Molecular de la Universitat de València.

03.

ELS PÚBLICS

Els nostres públics...

El 2025, els nostres centres han rebut un total de 355.456 visitants, fet que representa un descens del 5,9% respecte a l'any anterior. Aquest resultat s'explica en part pel tancament temporal del Centre Martorell d'Exposicions durant tres mesos per tasques de renovació expositiva. Cal tenir en compte que aquestes xifres no inclouen els visitants de l'Hivernacle, ja que es tracta de perfils i magnituds diferenciats que en limiten l'anàlisi comparatiu.

Es mantenen els perfils de públic característics de cada seu: al Museu al Fòrum predomina el públic familiar i de proximitat; el Jardí Botànic atrau principalment visitants estrangers, joves i en parella; i el Centre Martorell combina públic local i internacional, majoritàriament adult i amb un alt percentatge de visites individuals. Enguany s'incorpora l'Hivernacle com a nou espai, amb un públic destacadament jove i internacional.

Pel que fa a l'activitat educativa i divulgativa, més de 44.000 persones han participat en activitats dirigides, amb un pes important del públic escolar (16.824), seguit del familiar (14.363) i del públic general (10.298). Aquesta distribució reflecteix la capacitat del Museu per connectar amb públics diversos. En l'àmbit expositiu, 405.518 persones han visitat les exposicions permanents i 208.771 les temporals.

...al Fòrum

Amb 148.189 visitants, el Museu al Fòrum manté un volum de públic similar al de l'any anterior. El 36,6% dels visitants prové de Barcelona ciutat, mentre que el públic estranger representa el 27,9%, consolidant una presència significativa.

El públic familiar continua sent majoritari (60%), seguit de les visites en parella (17%). Pel que fa a l'edat, predomina la franja de 40 a 49 anys (37%), seguida de la de 30 a 39 anys (26%) i de 20 a 29 anys (19%).

Els grups representen el 15,7% del total, amb un pes destacat dels grups escolars i una presència rellevant de col·lectius amb necessitats especials.

...a Montjuïc

El Jardí Botànic ha rebut 82.901 visitants, amb una disminució respecte a l'any anterior. Hi continua predominat clarament el públic estranger (56%), per sobre del públic de Barcelona ciutat (28%). Les visites en parella són les més habituals (46%), seguides de les familiars (20%). L'edat més freqüent se situa entre els 20 i els 29 anys (27%), seguida de la de 40 a 49 anys (26%) i de 30 a 39 anys (20%).

El Jardí Botànic Històric ha recuperat l'afluència de visitants després dels tancaments puntuals de l'any anterior i ha assolit un total de 81.816 visitants, consolidant-se com un espai molt utilitzat per al lleure i el passeig.

...a la Ciutadella

El Centre Martorell d'Exposicions ha rebut 42.550 visitants, una xifra condicionada pel tancament temporal esmentat anteriorment. Les visites es distribueixen de manera equilibrada entre grups d'amistat, famílies, visites individuals i parelles. Pel que fa a l'edat, destaquen els grups de 40 a 49 anys (32%) i de 20 a 29 anys (31%). Quant a la procedència, el públic estranger (42%) és el grup més nombrós, seguit dels visitants de Barcelona ciutat (23%).

L'Hivernacle, que s'ha incorporat com a un nou espai propi del Museu, ha registrat prop de 927.000 visitants al llarg de l'any, posicionant-se com un dels equipaments amb més capacitat d'atracció del Consorci. El seu èxit s'explica en bona part per la ubicació, l'accessibilitat i el seu valor patrimonial, històric i simbòlic. Es tracta d'un espai amb un públic especialment jove, predominantment estranger (54%).

L'accés al Castell dels Tres Dragons, habitualment tancat al públic, s'ha vist encara més restringit per poder dur a terme la reforma d'aquest emblemàtic edifici.

Programes d'inclusió

Amb la voluntat d'assolir l'objectiu estratègic de garantir l'accés universal, el programa d'inclusió del Museu de Ciències Naturals de Barcelona es desenvolupa a través de diversos projectes orientats a afrontar el repte de fer de la institució un espai més accessible, equitatiu, democràtic i rellevant per a la ciutadania que viu en l'entorn de les seves seus.

Activitats adreçades a col·lectius en situació de vulnerabilitat

Durant el 2025, hem acollit un total de 243 grups i 3.282 persones en situació de vulnerabilitat, que han participat en visites lliures o en activitats dinamitzades. La major part d'aquest públic ha arribat a través de la plataforma Apropa Cultura, que agrupa una àmplia diversitat de col·lectius.

Hem atès un ampli ventall d'entitats vinculades a l'àmbit social, incloent serveis socials i d'inserció (com Càritas o els Serveis Socials municipals), així com entitats que treballen amb persones amb diversitat funcional (com Aspace, ACELL o AMPANS, entre d'altres). També s'hi inclouen projectes adreçats a la infància i als joves en situació de risc (com centres oberts, casals socioeducatius o programes de noves oportunitats), així com recursos vinculats a la salut mental, l'atenció a les addiccions, l'acollida residencial i el suport a persones migrades o en risc d'exclusió social.

En aquest sentit, l'MCNB es posiciona com el 3er museu de la xarxa Apropa Cultura en assignació de places i ocupa la 8a posició en el conjunt d'equipaments adherits, consolidant-se, un any més, com una de les principals referències culturals per a les entitats dels àmbits social i de la salut.

A més a més, el Museu impulsa quatre projectes que faciliten l'accés a col·lectius amb dificultats per desplaçar-se físicament a les seves seus. Es tracta del Museu Ambulant, adreçat a centres penitenciaris i de justícia juvenil; el Nat Viatger, per a infants i joves hospitalitzats; el Niu Volant, orientat a l'alumnat d'escoles bressol; i el Museu s'Apropa, per a residències de gent gran. Més enllà del seu abast quantitatiu, aquests projectes destaquen pel seu elevat valor social i per la seva capacitat d'apropar el Museu a realitats sovint allunyades dels circuits culturals habituals.

Persones usuàries en activitats inclusives durant el 2025

Activitats i visites lliures als nostres centres	2.487
Activitats inclusives fora del Museu.	795
Projectes ambulants	
TOTAL	3.282

Iniciatives de quilòmetre zero

El Museu té la voluntat d'esdevenir un agent rellevant a escala local, tot teixint sinergies amb el veïnat i les entitats dels barris que acullen les seves seus a la ciutat.

En aquest marc, destaca el Consell d'Infants del Museu, una iniciativa de participació ciutadana amb més de deu anys de trajectòria, que dona veu a 16 infants d'entre 10 i 12 anys, alumnes de les escoles Els Horts i Els Porxos, situades a prop de la seu del Parc del Fòrum. El Consell promou espais de reflexió i presa de decisions amb la voluntat d'escollar i incorporar la mirada dels infants en qüestions diverses. Durant el 2025, ha centrat el seu treball en el replantejament de l'espai Mediateca, actualment tancat al públic.

A més, el Museu ha participat activament en la programació de les festes majors dels barris més propers, oferint jornades de portes obertes i activitats en el marc de celebracions com les del Besòs i el Maresme, el Casc Antic, la Marina i el Poble-sec.

Finalment, el Museu s'integra en una xarxa local orientada a posar en valor la rellevància ambiental del Parc de Diagonal Mar. A partir d'una necessitat detectada per dues entitats del territori —el Moviment Diagonal Mar i l'Associació de Veïns i Veïnes del Maresme—, el Museu assumeix l'encàrrec d'impulsar accions de sensibilització ciutadana en aquest espai. En aquest context, s'implica l'alumnat del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació i Control Ambiental de l'Institut Rambla Prim en el codisseny d'activitats adreçades a les escoles del territori, dins d'una jornada de conscienciació.

Democratització de les exposicions

En la línia d'ampliar l'abast social i territorial de la seva activitat, el Museu ha adaptat algunes de les exposicions de producció pròpia en formats descarregables, disponibles a la seva pàgina web. Aquestes versions permeten facilitar-ne la itinerància i allargar-ne el recorregut, afavorint que les exposicions puguin ser acollides per altres institucions i equipaments culturals, educatius i socials, tant a escala local com internacional.

Actualment, el Museu disposa de tres exposicions en aquest format —(In)visibles i ocultes, Una mirada LGTBI+ al món animal i Més que abelles— que durant el 2025 han generat una activitat destacada, amb 20, 15 i 8 itineràncies respectivament.

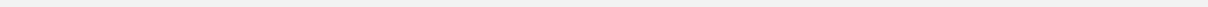
Aquestes itineràncies s'han desplegat en una gran diversitat d'espais, especialment centres educatius, biblioteques, centres cívics, museus i entitats socials, evidenciant la capacitat d'aquest recurs per adaptar-se a contextos molt diversos. Així mateix, cal destacar la dimensió internacional assolida, amb presències en països com Colòmbia i el Japó en el cas de Una mirada LGTBI+, ampliant de manera significativa l'abast geogràfic del Museu.

En conjunt, aquest model d'exposicions descarregables es consolida com una eina estratègica per democratitzar l'accés al coneixement, reforçar la projecció del Museu i establir noves connexions amb el territori i amb agents educatius i culturals diversos.

04.

LES EXPOSITIONS

Exposició permanent

Edifici Fòrum – Planeta Vida
01.01.25 - 31.12.25
Visitants 2025: 148.189

L'exposició permanent *Planeta Vida* constitueix el nucli central del discurs expositiu del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. S'articula com un recorregut cronològic i temàtic que explica la història de la vida a la Terra i la seva estreta relació amb la geodinàmica del planeta.

El 2025 ha mantingut la seva funció com a porta d'entrada al Museu i com a marc de referència per entendre la biodiversitat, les col·leccions i els grans processos naturals que expliquen el planeta que habitem.

Planeta Vida s'estructura en tres grans àmbits: La biografia de la Terra, La Terra avui i Les illes de ciència. Aquesta visió de conjunt integra les diferents disciplines de les ciències naturals i presenta el patrimoni del Museu com una eina per comprendre l'evolució de la vida.

L'exposició combina peces de les col·leccions, recursos audiovisuals, taules interactives i espais semipermanents dedicats a qüestions com l'evolució, la classificació o el comportament animal.

L'exposició reforça la idea que els rius, les muntanyes, els oceans i els organismes formen part d'un ecosistema global. El relat expositiu convida a entendre la interdependència entre la vida i el planeta i a preservar el patrimoni natural i cultural.

Novetats 2025

Durant el 2025 s'han dut a terme millores d'accessibilitat, com ara la protecció de final de carril de les pantalles de l'àmbit de la biografia de la Terra, interruptors de so als mòduls "Més a fons", o la incorporació de Braille a diverses cartel·les. S'ha realitzat millores en els recursos tàctils i visuals, entre les que destaca la renovació del software, hardware i mobiliari de la presentació del Taxo&Map de Bioexplora, així com la reposició de diversos projectors i elements de hardware de les taules interactives, amb l'objectiu d'afavorir una experiència oberta a públics diversos i consolidar *Planeta Vida* com a exposició de referència del Museu.

Al vestíbul del Museu al parc del Fòrum es presenta des de 2025 una nova peça de les col·leccions del Museu. Es tracta d'un cocodril del Nil que ens fa reflexionar sobre com arriben els objectes als museus i el relat que ens suggereixen.

Terrat Viu

Edifici Fòrum – Terrat
07.06.25 - 31.12.25
Visitants 2025: 13.006

El *Terrat Viu* del Museu amplia el relat de *Planeta Vida* amb un espai exterior dedicat a la biodiversitat, la recerca i la divulgació. En una coberta de 14.000 m², el *Terrat Viu* ocupa 7.100 m² i acull vegetació adaptada a les condicions ambientals de la Mediterrània i de l'entorn litoral de Barcelona.

La coberta també funciona com un laboratori natural on es desenvolupen projectes de recerca i

activitats de divulgació vinculades a la biodiversitat i el canvi climàtic.

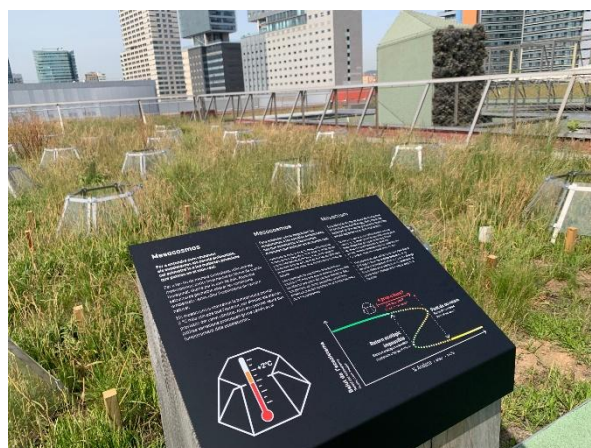
Novetats 2025

La reobertura del Terrat Viu, el 7 de juny de 2025, marca l'inici d'una nova etapa després de gairebé dos anys de treballs de millora i adequació de les instal·lacions, els quals es poden trobar descrits a l'apartat del Jardí Botànic de la memòria.

Entre les principals novetats destaca la incorporació del jardí Mediterrànies del món, inspirat en el

Jardí Botànic de Barcelona, que mostra la flora de les diferents regions del planeta amb clima mediterrani i reforça la dimensió educativa i divulgativa de l'espai.

Així mateix, s'ha incorporat l'àrea experimental Mesocosmos, una instal·lació formada per petites cúpules que permeten simular un increment de temperatura de 2 °C i estudiar els efectes del canvi climàtic sobre la vegetació i els ecosistemes del sòl.

Exposicions temporals

«Animals Invisibles. Mite. Vida. Extinció. Desextinció»

Edifici Fòrum – Exp. temporals
17.05.2025 - 10.01.2027
Visitants 2025: 60.789

El 2025 el Museu va inaugurar *Animals Invisibles*, una exposició que convida a fer visible allò que sovint queda fora de la nostra mirada perquè és tan escàs que ens costa trobar-ho, o perquè s'amaga dels humans.

La mostra neix a partir del «Projecte Animals Invisibles» que l'escriptor i viatger Gabi Martínez i el naturalista i explorador Jordi Serrallonga, comissaris de l'exposició, van iniciar fa més d'una dècada arran de les seves expedicions al llarg i ample del planeta. S'estructura al voltant dels conceptes de mite, vida, extinció i

desextinció, i planteja un viatge per la relació que mantenim amb els altres animals en un moment d'enorme estrès planetari.

Per donar a conèixer aquests animals, l'exposició aposta per una museografia multidisciplinària que integra les col·leccions del Museu amb obres d'una trentena d'artistes de diversos àmbits, com l'art conceptual, la pintura, l'escultura, la música, la fotografia, la il·lustració, el còmic, el tatuatge, el cinema i la literatura. Hi participen figures destacades com l'actor Viggo Mortensen, els fotògrafs Joan Fontcuberta i Txema Salvans, els artistes Antoni Muntadas i José Luis Viñas, la muralista Lily Brick, el músic Rafel Plana, el cineasta Víctor Matellano, l'especialista en art electrònic Vicente Matallana o la tatuadora Paola Garmo.

El Museu ha apostat per fer una exposició on la sostenibilitat i el reciclatge tenen gran protagonisme. Perquè tan important és planificar el muntatge d'una exposició com pensar on va a parar tot allò que s'ha fet servir un cop acabada. S'ha dut a terme el reciclatge d'estructures de fusta i material d'exposicions

anterior i s'ha creat tota la cartelleria així com peces com el calamar gegant —que dona la benvinguda als visitants— amb biomaterials obtinguts a partir de residus orgànics.

La combinació de coneixement científic, relat cultural i mirada artística reforça el missatge central de l'exposició: encara hi ha moltes formes de vida que desconexem o que corren el risc de desaparèixer, i fer-les visibles és una manera de protegir-les.

« La invenció del temps »

Centre Martorell d'Exposicions

13.12.2025 - 30.09.2027

Visitants 2025: 2.304

A finals de 2025, el Centre Martorell d'Exposicions va inaugurar *La invenció del temps*, una mostra concebuda per pensar el temps des de la ciència, la cultura i la condició humana.

L'exposició parteix de preguntes universals: què és el temps, com el percebem, quin és el seu origen i si podem predir el futur o viatjar al passat. A partir d'aquestes preguntes i moltes altres l'exposició ens acosta els avenços científics i les interpretacions culturals que han intentat comprendre aquest fenomen tan abstracte i, alhora, tan central per a la vida humana.

L'exposició, amb el comissariat del físic i biòleg Ricard Solé, combina continguts de neurociència, física, biologia, matemàtiques, filosofia, art, literatura i cinema per mostrar

com el temps travessa totes les esferes de la nostra existència: des de l'origen de l'Univers i l'evolució de la vida fins a la percepció individual del pas del temps, la memòria, la planificació del futur i la consciència del present.

L'exposició es divideix en dues parts: el temps percebut i el temps construït que ocupen les dues sales que formen el Centre Martorell d'Exposicions. El temps percebut està dedicat al temps biològic,

evolutiu i, especialment, al temps del cervell i la ment mentre que el temps construït és l'espai de la mesura del temps, de la física, la cosmologia i, molt especialment, del problema de la predicció.

La mostra forma part del programa d'Exposicions Singulares del Museu i consolida el Centre Martorell com una seu orientada a debats científics i culturals de gran abast dins del projecte de la Ciutadella del Coneixement.

«Terra. La natura ens parla.»

Edifici Fòrum – Ciència i més
14.01.2025 - 28.09.2025
Visitants 2025: 111.330

Després de la presentació dedicada als oceans del 2024, el Museu va acollir *Terra. La natura ens parla*, una nova selecció de vídeos de la campanya de Conservation International que dona veu a la Mare Natura i a diversos elements essencials del planeta.

La mostra reuneix peces audiovisuals en què la Mare Natura, l'Amazònia, el Páramo, el Sòl, la Flor, el Bosc, la Sequoia o la Muntanya parlen amb veus d'actors i actrius de

projecció internacional. El resultat és una invitació a aturar-se, escoltar i reconèixer la dependència absoluta que tenim dels sistemes naturals.

Amb aquesta exposició, l'Espai Ciència i més consolida una línia de

propostes de petit format però gran capacitat comunicativa, orientades a reforçar la consciència ambiental i a connectar emocionalment amb els reptes de conservació del planeta.

«Aigua, una exposició sense filtre»

Edifici Fòrum – Exp. temporals
15.02.2024 - 16.02.2025
Visitants 2025: 12.240

El 2025 va finalitzar aquesta exposició que convidava a reflexionar sobre l'accés a l'aigua potable com a dret bàsic. A partir d'un gest quotidià, obrir l'aixeta, recordava que per a més de 2.000 milions de persones l'aigua segura continua sent un desig impossible.

Produïda pel Pavilhão do Conhecimento – Centro Ciência Viva,

la mostra s'emmarcava en l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 6 i proposava una crida a l'acció sobre la petjada hídrica, el sanejament i la gestió eficient de l'aigua.

L'exposició feia visible la relació entre l'aigua, la salut, els ecosistemes i la vida quotidiana en un context marcat per la sequera. La seva lectura local i global va reforçar el nostre amb els reptes ambientals actuals.

«Oceans. La natura ens parla»

Edifici Fòrum – Ciència i més
12.09.2024 - 12.01.2025
Visitants 2025: 5.197

Oceans. La natura ens parla va tancar el gener de 2025 el cicle audiovisual iniciat l'any anterior en el marc de la Regata Cultural. La mostra reunia vídeos de la campanya Nature is Speaking, en què l'Oceà, l'Aigua, el Gel, l'Onada o el Corall s'adreçaven directament a la humanitat.

«Wow. Animals de museu. Ciència, tècnica i art»

Centre Martorell d'Exposicions – Sala Muntanya

19.12.2023 - 31.08.2025

Visitants 2025: 40.246

El Centre Martorell va mantenir fins a l'agost de 2025 *Wow. Animals de museu*, dedicada a la taxidèrmia com a punt de trobada entre ciència, tècnica i art. La mostra presentava sis escenes naturalitzades d'animals mediterranis i africans que recreaven comportaments naturals: cabres salvatges en moviment, zebres en lluita o una lleona caçant nyus.

«Natura o cultura? Una visió des del museu de ciències naturals»

Centre Martorell d'Exposicions – Sala Mar

19.12.2023 - 31.08.2025

Visitants 2025: 40.246

Natura o Cultura? proposava un recorregut històric, local i global, pels museus d'història natural, des dels gabinets de curiositats fins als museus contemporanis. La mostra presentava peces emblemàtiques, com l'esquelet de l'Àvia o el diorama dels dos darrers falcons que van viure al campanar de Santa Maria del Pi, i convidava a pensar el paper dels museus en el present i el futur.

«Joaquim Conca. La botànica feta art »

Institut Botànic de Barcelona

25.06.2025 – Prorrogada *sine die*

Visitants 2025: 5.055

L'Institut Botànic de Barcelona, dins del Jardí Botànic de Barcelona, va acollir l'exposició *Joaquim Conca. La botànica feta art*, una mostra dedicada a la trajectòria de l'artista i il·lustrador botànic rubinenc Joaquim Conca. La mostra presenta una selecció de dibuixos i gravats que posen de manifest una obra caracteritzada per la combinació de rigor científic i sensibilitat artística, fruit d'una llarga dedicació a l'observació i a la representació del món vegetal.

Organitzada en set àmbits temàtics, recorre diferents etapes creatives de l'autor, des dels seus primers treballs fins a les peces realitzades a l'Equador. El recorregut inclou representacions de la flora mediterrània i col·leccions botàniques de referència. L'exposició posa en valor la figura de Conca com a il·lustrador, naturalista i mestre del detall, i reivindica el paper de la il·lustració botànica com a punt de trobada entre ciència i art.

Exposicions itinerants

Des del 2022, el Museu ofereix exposicions itinerants gratuïtes i descarregables per a institucions sense ànim de lucre. Es presenten en diferents formats —A3, A2 i roll-up— i en diverses opcions idiomàtiques, fet que facilita la seva adaptació a biblioteques, escoles, centres cívics, museus locals i altres espais culturals.

UNA MIRADA LGTBI+ AL MÓN ANIMAL

Una mirada LGTBI+ al món animal ha registrat 15 itineràncies el 2025, incloent dues d'internacionals: Bogotà i Okinawa. La mostra ofereix una lectura científica de la diversitat sexual, afectiva i de gènere en el món animal i continua despertant interès entre biblioteques, ajuntaments, serveis LGTBI+ i centres educatius. La itinerància internacional al Japó ha obert la possibilitat de reforçar versions en anglès i projectar la mostra cap a nous àmbits de col·laboració científica, educativa i cultural. El conjunt del programa confirma la utilitat de les itinerants com a eina de descentralització, accés universal al coneixement i treball compartit amb el territori.

Durant el 2025, les itinerants han mantingut una acollida molt positiva i han continuat funcionant com una eina eficaç de difusió del coneixement científic fora de les seues del Museu. En total, s'han registrat 43 itineràncies.

(IN)VISIBLES I (O)CULTES

(In)visibles i (O)cultes ha estat una de les propostes amb millor resposta durant el 2025, amb 20 itineràncies. La mostra posa en valor la contribució de dones científiques invisibilitzades i s'ha sol·licitat sobretot en versió català-castellà, en formats A3, A2 i roll-up. El 2025 ha mantingut una demanda sostinguda, especialment al voltant de dates vinculades a la dona i la ciència i al 8 de març. El projecte escolar associat no ha registrat noves peticions.

Les institucions receptores han valorat la facilitat d'impressió i muntatge, així com la capacitat de la mostra per introduir una perspectiva de gènere en espais educatius i culturals.

MÉS QUE ABELLES. POL·LINITZADORS I FLORS, LA VIDA EN JOC

El 2025, *Més que abelles* ha sumat 8 itineràncies. La mostra s'ha ofert en català, castellà i versió trilingüe amb català com a idioma principal, i en formats A3 i roll-up.

La temàtica, centrada en la pol·linització i la biodiversitat, ha continuat generant demanda entre centres educatius i biblioteques.

El seu format adaptable permet instal·lar-la en espais de dimensions molt diverses i treballar continguts relacionats amb alimentació, ecosistemes i crisi ambiental.

Exposicions externes amb participació del Museu

Al llarg del 2025, el Museu ha col·laborat activament en diverses exposicions organitzades fora de les seves seus, mitjançant la cessió d'exemplars, la participació en el comissariat o la producció de continguts.

Una de les participacions més destacades ha estat la presència del Museu al **Munich Show 2025**, la principal fira europea dedicada als minerals, fòssils i gemmes. En el marc de l'exposició especial *Earth's Treasures – The Hidden Wealth of Europe*, el Museu va cedir una selecció de minerals representatius de la península Ibèrica procedents de les col·leccions històriques Cervelló i Vidal.

Entre els exemplars exhibits destacaven fluorites de La Collada (Astúries), una dolomita d'Eugui (Navarra) i diverses

piromorfites d'Horcajo (Castella-la Manxa), mostres de gran valor científic i patrimonial que van contribuir a mostrar la riquesa geològica de la península en un context internacional.

La participació en aquesta exposició, amb l'assistència de **més de 1.100 expositors procedents de més de 60 països**, va permetre donar visibilitat a les col·leccions del Museu davant d'un públic especialitzat i reforçar la seva projecció com a institució de referència en l'àmbit de la mineralogia.

Aquestes col·laboracions consoliden la presència del Museu de Ciències Naturals de Barcelona en projectes expositius d'abast internacional i contribueix a la difusió i posada en valor del patrimoni natural que conserva.

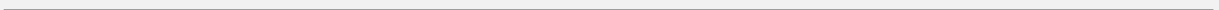
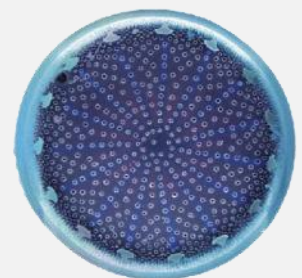
Taula resum de les exposicions del 2025

EXPOSICIÓ	TEMPORALITAT	EXTENSIÓ	VISITANTS 2025	SEU
Planeta Vida	Permanent	~3.000 m ²	148.189	Edifici Fòrum
Terrat Viu	Permanent	7.100 m ²	13.006	Edifici Fòrum
Gabinet Salvador	Permanent	80 m ²	10.144	Institut Botànic de Barcelona
Bonsais	Permanent	220 m ²	18.659	Jardí Botànic de Barcelona
Aigua	15.02.24-16.02.25	672 m ²	12.240	Edifici Fòrum
Oceans. La natura ens parla.	12.09.24-12.01.25	-	5.197	Edifici Fòrum
Terra. La natura ens parla.	14.01.25-28.09.25	-	111.330	Edifici Fòrum
Animals Invisibles	17.05.25-10.01.27	672 m ²	60.789	Edifici Fòrum
Wow	19.12.23-31.08.25	247 m ²	40.246	Centre Martorell d'Exposicions
Natura o Cultura?	19.12.23-31.08.25	247 m ²	40.246	Centre Martorell d'Exposicions
La invenció del temps	13.12.25-30.09.27	494 m ²	2.304	Centre Martorell d'Exposicions
Joaquim Conca. La botànica feta art	25.06.25- <i>sine die</i>	300 m ²	5.055	Institut Botànic de Barcelona
Més que abelles	Itinerant	-	8 itineràncies	Diverses seus
(In)visibles i (O)cultes	Itinerant	-	20 itineràncies	Diverses seus
Una mirada LGTBIQ+ al món animal	Itinerant	-	15 itineràncies	Diverses seus

* Les exposicions itinerants no disposen de recompte homogeni de visitants i per aquest motiu es presenta en nombre d'itineràncies.

05.

LES ACTIVITATS

Activitats per a públic escolar

L'any 2025 ha estat molt favorable pel que fa a l'activitat escolar, amb una participació total de 16.824 alumnes, una xifra similar a la registrada l'any anterior. A més a més, la demanda ha tornat a superar la capacitat disponible, amb prop de 150 grups que han quedat en llista d'espera.

Com és habitual, les activitats han cobert totes les etapes educatives, des de l'educació infantil fins a la secundària, el batxillerat i els centres de formació d'adults. Cal destacar també l'increment de l'oferta adreçada tant a l'àmbit universitari com al professorat.

Novetats en l'oferta regular d'activitats

Aquest any hem finalitzat la modelització de tota l'oferta regular d'activitats, incorporant el nostre propi model educatiu a la proposta **«Viure a les mediterrànies? Regles de joc per sobreviure al clima mediterrani»**, adreçada a l'alumnat de 4t, 5è i 6è de primària. Es tracta d'una activitat que té lloc al Jardí Botànic i en la qual s'aborden les adaptacions de les plantes a les condicions del clima mediterrani. Alhora, podem afirmar que la programació escolar s'ha consolidat a totes les seus públiques del Museu.

Paral·lelament, durant aquest any també hem continuat avançant en la millora dels materials didàctics associats a les activitats escolars. Això inclou la revisió i **actualització de la nostra col·lecció pedagògica** en els àmbits de la zoologia, la botànica i la geologia. Treballem sempre amb patrimoni natural de proximitat i considerem fonamental reflexionar i experimentar sobre com adaptar i acostar aquests materials als diferents nivells educatius.

Les valoracions obtingudes mitjançant els formularis posteriors a les activitats indiquen un nivell de satisfacció molt elevat, amb una mitjana global de 5,34 sobre 6.

Pel que fa a les propostes educatives, aquestes s'organitzen entre l'oferta regular —activitats puntuals i dinamitzades d'entre una i tres hores, conduïdes per les educadores del Museu— i els projectes singulars, de més llarga durada i que impliquen una col·laboració directa entre el professorat dels centres participants i l'equip educatiu del Museu.

Novetats en els projectes escolars singulars

Després de constatar que tots els projectes singulars es concentraven a la seu del Museu al Fòrum i s'adreçaven principalment a alumnat de secundària, aquest 2025 n'hem incorporat un de nou al Jardí Botànic de Barcelona: **Entre arrels i ales. Dissenyeu la vostra guia de natura**. El projecte s'inicia amb una activitat al Jardí, on alumnes de 5è i 6è de primària reben l'encàrrec d'elaborar una guia científica d'un espai proper al seu centre educatiu. Posteriorment, les sessions es desenvolupen a l'escola, amb l'acompanyament de les educadores del Museu, i culminen amb una cloenda en què els diferents centres participants poden compartir i presentar les seves guies de natura.

A més, està previst impulsar un nou projecte destinat a primària de cara al 2026, amb l'objectiu de continuar ampliant i enriquint la programació adreçada als centres educatius.

Formació a docents

Aquest any s'ha mantingut la demanda de les activitats regulars de didàctica de les ciències adreçades al professorat. Alhora, hem continuat ampliant l'oferta gràcies a la col·laboració en el pla formatiu del Congrés de Ciència, impulsat pel Consorci d'Educació de Barcelona. En el marc d'aquest programa, docents de diversos centres educatius de la ciutat han participat en tres sessions formatives orientades a facilitar el treball de les ciències naturals a partir del patrimoni de l'exposició permanent *Planeta Vida*.

Consell d'infants

Durant el 2025, el Consell d'Infants del Museu va realitzar quatre sessions centrades en la redefinició de la Mediateca de la seu del Fòrum, en el marc d'un procés participatiu. A través de dinàmiques actives, els infants han pogut conèixer l'espai, detectar necessitats i proposar millores des de la seva pròpia mirada, amb l'acompanyament de professionals del museu. Com a resultat, els consellers i conselleres han elaborat diversos plànols que recullen la seva proposta de transformació de l'espai.

El Niu de Ciència, el Niu Volant i Bressol de Ciència

Els projectes adreçats a la petita infància (0-6) es van continuar desenvolupant durant el 2025 amb una excel·lent acollida, i es van consolidar com a iniciatives de referència.

El projecte Bressol de Ciència va reforçar especialment la seva dimensió formativa, amb la participació de 10 escoles bressol municipals, gràcies a l'acompanyament continuat del Departament d'Educació i Activitats, orientat a formar i capacitar els equips docents en metodologies actives de ciència en la petita infància.

Com a novetat, i com a reconeixement, les escoles participants van rebre un distintiu en forma de vinil que posava en valor el seu compromís amb el projecte.

Activitats per a públic familiar

Petites històries, grans dones

En la 8a edició d'aquesta activitat el Museu va tenir com a protagonista la Blanca Martí, il·lustradora científica amb una obra exposada a *Animals invisibles*, fet que en reforçava el vincle directe amb els continguts del Museu. L'activitat va registrar una assistència de 177 persones (prop de 45 infants), superant l'aforament previst. Aquest s'ha anat posicionant com una proposta rellevant dins la programació, contribuint a visibilitzar referents femenins i a incorporar la perspectiva de gènere. En aquest sentit, va destacar especialment la presència de la protagonista com a element clau de connexió i proximitat amb el públic assistent.

Niu de Ciència familiar

Un any més, el Niu de Ciència s'ha consolidat com l'espai familiar de referència del Museu, especialment adreçat a la primera infància. Amb una proposta basada en l'exploració lliure i l'experimentació amb materials naturals, l'activitat continua generant contextos de descoberta compartida i afavorint el desenvolupament de la curiositat científica des de les edats més primerenques. Durant el 2025, es van rebre 9.298 participants, dels quals el 30 % corresponen a infants de 0 a 3 anys i el 21% a infants de 4 a 6 anys, fet que evidencia una major presència del públic més petit.

Museum Quiz Familiar

La 7a edició va registrar una participació elevada, amb 22 equips i 98 persones assistents, assolint el topall d'aforament. L'activitat es va emmarcar dins una proposta compartida amb el Museu Marítim de Barcelona, en què ambdues institucions van programar una sessió pròpia dins la mateixa iniciativa. La valoració global va ser molt positiva, amb una elevada predisposició a repetir (86,8%), fet que va reforçar la idoneïtat del format en la programació de Nadal.

Esdeveniments de ciutat: Festa de la ciència i Barcelona dibuixa

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona ha participat un any més en esdeveniments familiars de ciutat.

Amb motiu de la **Festa de la Ciència 2025**, el Museu va programar diverses activitats durant el cap de setmana, que van registrar una participació elevada i sostinguda en tots els espais. En conjunt, els espais expositius i les activitats proposades **van aplegar prop de 9.300 participants** al llarg dels dos dies, evidenciant una gran capacitat d'atracció. Les propostes familiars i les activitats dirigides, com el Niu de Ciència i les visites guiades, van tenir una bona acollida, amb una presència destacada de públic familiar. Globalment, la participació va ser molt positiva i va reforçar el paper del Museu com a espai de referència en la divulgació científica al territori.

Per altra banda, un any més, el MCNB va participar a la **festa Barcelona dibuixa** amb la programació del taller *Una ciutat d'animals invisibles*, vinculat a l'exposició temporal *Animals invisibles*. La proposta es va desenvolupar en dues sessions i va assolir una **participació total de 332 persones**, majoritàriament públic familiar amb infants. El taller va destacar per la seva visibilitat i capacitat d'atracció dins el museu, així com per la seva contribució a reforçar la presència del centre en un esdeveniment cultural de ciutat. Cal remarcar el seu impacte en la relació amb l'exposició, ja que la proposta va potenciar de manera significativa el vincle amb els seus continguts, convidant els participants a reflexionar sobre aquells elements de la biodiversitat més propera que sovint passen desapercebuts en el dia a dia.

Bestiari mai vist

Taller familiar del MCNB adreçat a infants a partir de 7 anys, vinculat a l'exposició *Animals invisibles*. L'activitat combina ciència, art i literatura per explorar el concepte d'«animals invisibles», tant aquells que han desaparegut de la natura com els que només existeixen en la imaginació.

A través de jocs sensorials, llibres il·lustrats i diversos materials, els participants creen la seva pròpia criatura fantàstica i li construeixen un petit refugi, fomentant la

creativitat, la reflexió sobre la biodiversitat i el vincle amb el món natural.

L'any 2025, hi van participar un total de 140 persones. L'activitat es va iniciar el mes d'octubre i es va programar amb periodicitat mensual, el segon diumenge de cada mes, així com en períodes de vacances escolars. S'ha mantingut activa dins la programació del Museu mentre duri l'exposició.

Activitats per a públic general

La xifra total de públic participant en l'oferta d'activitats adreçades al públic general ha superat les 10.000 persones, situant-se lleugerament per sobre del registre de 2024. La programació d'aquest tipus d'activitats té com a prioritat garantir la paritat en la contractació de ponents.

En aquest sentit, en els cicles amb més continuïtat s'observa un equilibri destacat: el Club dels Llunàtics i Llunàtiques va comptar amb 6 ponents dones i 6 homes durant el 2025, mentre que les ConversesNat van estar protagonitzades per 4 dones i 4 homes.

Dos cicles d'activitats molt consolidats:

Club dels Llunàtics i Llunàtiques

El Club dels Llunàtics i Llunàtiques ha celebrat 11 sessions durant 2025 i ha tornat a penjar el cartell de places exhaurides per a totes les dates. Amb un total anual de 443 assistents, el Club és l'activitat amb major fidelització de públic, ja que més d'un 80% del seu públic declara haver participar en altres activitats programades pel Museu. És també una proposta molt ben valorada, que obté una puntuació de 4,72 sobre 5. Les activitats es van centrar sobretot en projectes interns, com la reobertura del *Terrat Viu*, el cicle d'astronomia i l'exposició *Animals invisibles*.

També hi va haver novetats destacades, com la posada en marxa de l'Hivernacle com a nou espai Llunàtic i la sessió celebrada al Liceu de Barcelona. Coincidint amb l'estrena de l'òpera *La guineueta astuta*, es va organitzar un Club a la Sala Cor del Liceu dedicat a la guineu, explorant-la des de perspectives tant científiques com artístiques.

ConversesNat

Per la seva banda, ConversesNat, el cicle de conferències, debats i taules rodones, ha dut a terme 5 activitats per aprofundir en qüestions d'astronomia i també en els continguts de l'exposició d'*Animals invisibles*.

Enguany més públic en ha acompanyat a les sessions, amb un total de 280 assistents. Totes les sessions de ConversesNat han estat enregistrades i han passat a nodrir el NatTV, el canal de vídeo del Museu. Les sessions de ConversesNat han, obtingut una qualificació mitjana de 4,59 sobre 5.

Cicle de cinema de Natura o cultura?

L'exposició *Natura o cultura?*, presentada al Centre Martorell d'Exposicions, es va complementar amb un cinefòrum concebut per aprofundir i ampliar-ne els continguts. Conduït per Jordi Serrallonga, el cicle va incloure la projecció de quatre pel·lícules estretament relacionades amb les temàtiques de l'exposició. En conjunt, les sessions van reunir 115 assistents i van propiciar espais de debat i reflexió col·lectiva al voltant de la relació entre natura i cultura.

Les pel·lícules seleccionades van ser *Creation* (Jon Amiel, 2009), *Silent Running* (Douglas Trumbull, 1972), *Man to Man* (Régis Wargnier, 2005) i *Ammonite* (Francis Lee, 2020).

Cicle d'astronomia: Cartografies de l'Univers

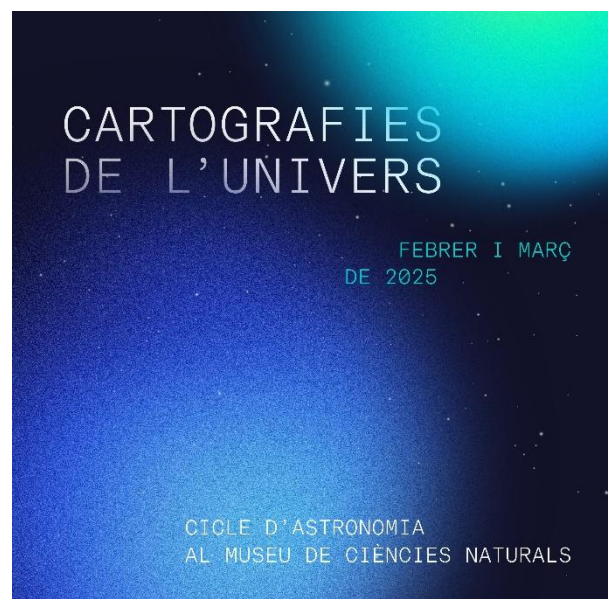
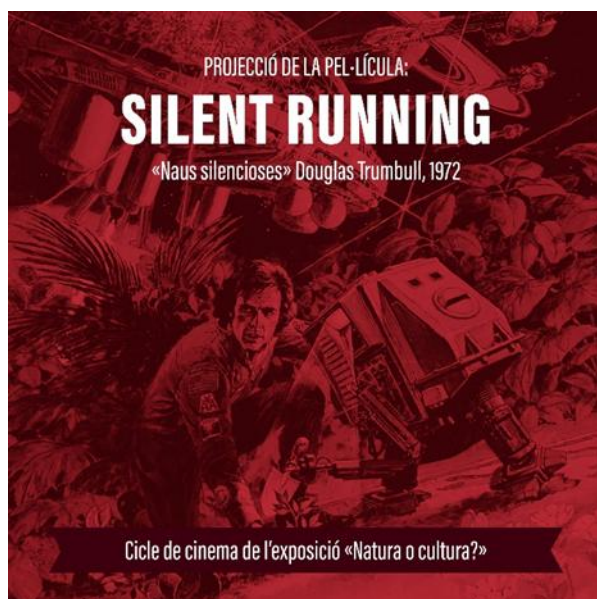
Durant el primer trimestre de 2025, vam impulsar una programació centrada en l'astronomia com a eix temàtic. El cicle va incloure una àmplia diversitat d'activitats, com sessions del Club dels Llunàtics i Llunàtiques, trobades de les *ConversesNat*, el cinefòrum vinculat a l'exposició *Natura o cultura?*, presentacions de llibres i, com a cloenda destacada, una visita a l'Observatori Fabra de Barcelona.

Vam tractar temàtiques com la Lluna, els meteorits, la geopolítica de l'espai o la possibilitat de vida extraterrestre, oferint una visió rigorosa i accessible de l'univers. Marc Campeny va dur a terme l'assessorament científic del cicle.

Cluedo en viu: la misteriosa desaparició al Museu

Després de ser escollit com a proposta guanyadora de l'AraLab — un espai dedicat a la innovació cultural i social de la Taula de Museus i Educació impulsada per l'Institut de Cultura de Barcelona—, vam organitzar un cluedo en viu a les sales expositives del Centre Martorell d'Exposicions. Desenvolupada en col·laboració amb l'empresa 123 Action Barcelona, l'activitat, adreçada especialment al públic jove, proposava un repte immersiu: resoldre el misteri del robatori d'una de les peces més emblemàtiques de l'exposició *Natura o cultura?*.

Es van dur a terme set sessions amb un total de 205 participants, que van suscitar interès tant entre els mitjans de comunicació com en altres entitats, i que van rebre una valoració molt positiva, amb una puntuació mitjana de 4,61 sobre 5.

Museum Quiz Summer Tour

Aquesta activitat, adreçada al públic adult, s'ha consolidat com una proposta destacada dins la programació d'estiu. Enguany va repetir la seva ubicació a la seu del Fòrum, atesa la dificultat de trobar dates que no coincidissin amb esdeveniments programats al Palau Sant Jordi o a l'Estadi Olímpic, el que dificulta l'accés al Jardí Botànic.

Va comptar amb la participació de 21 equips i 116 persones, assolint pràcticament l'aforament previst. El format lúdic i participatiu va contribuir a la fidelització del públic i, alhora, va facilitar la incorporació de nous participants.

Visites guiades a La invenció del temps

Amb la inauguració de l'exposició *La invenció del temps* al Centre Martorell d'Exposicions, es va iniciar la programació de visites guiades, que es duen a terme els segons i quarts dissabtes de mes al matí.

Aquesta activitat contribueix a fer més accessible la proposta expositiva i a enriquir l'experiència del públic, tot fomentant la reflexió sobre el concepte de temps des d'una perspectiva interdisciplinària. Durant el primer cap de setmana, hi van participar 30 persones.

Museum Queerz

La segona edició del Museum Queerz va comptar amb 46 participants, distribuïts en 10 equips. És una iniciativa conjunta amb els museus Marítim, Olímpic i de l'Esport, i d'Arqueologia de Catalunya, que cada any se celebra a una de les seves seus. L'any 2025, vam exercir d'amfitrions, reforçant el treball en xarxa i la voluntat de generar activitats compartides adreçades a nous públics. Totes les preguntes del quiz es van elaborar a partir de les temàtiques pròpies de cadascun dels museus, abordades des d'una perspectiva LGTBI, fet que va permetre oferir una mirada diversa i inclusiva sobre el patrimoni i els continguts treballats.

Cicle amb l'Àrea Metropolitana Barcelona

El Museu va participar en el 19è Cicle d'activitats als parcs, platges i rius metropolitans, un programa que va incloure activitats a diversos museus de Barcelona i que va sumar un total de 64 activitats programades.

El cicle va registrar moments de molta participació, especialment durant la jornada inaugural, que es va dur a terme al Jardí Botànic de Barcelona i que va comptar amb més de 1.000 assistents. En conjunt, el cicle ha demostrat ser una eina eficaç de divulgació i fidelització de públics diversos, reforçant la presència del Museu al territori.

06.

EL PATRIMONI

El Jardí Botànic de Barcelona

Situat en un pendent suau del Parc de Montjuïc, el Jardí Botànic de Barcelona, amb una extensió de 13 hectàrees, ofereix al visitant una passejada diferent en cada estació de l'any a través de la vegetació de les cinc regions del món amb clima mediterrani.

La funció del Jardí és preservar i donar a conèixer col·leccions de plantes mediterrànies d'arreu del món. Entre els seus objectius principals destaquen la conservació i documentació del patrimoni botànic, la difusió de la cultura botànica i naturalista i la promoció del coneixement i el respecte per la natura.

Destacat del 2025

Ha estat un any marcat per la continuïtat dels treballs de remodelació paisatgística i millora de les condicions agròniques de les col·leccions (esmenes de sòls, adequació d'escocells i optimització del sistema de reg). En aquest context, s'ha continuat treballant en la millora dels fitoepisodis, amb actuacions destacades al tabaibal i la laurisilva (illes canàries), i una part de la brolla basòfila (mediterrània occidental).

S'han dut a terme 15 sortides de camp en diversos indrets de Catalunya per a la prospecció i recol·lecció de flora i llavors, tant per al Jardí com per a l'exposició *Darwin Botànic*, prevista per al 2026. Aquestes actuacions han permès obtenir material vegetal i documentació de referència sobre comunitats vegetals representatives.

Les intervencions paisatgístiques han inclòs la incorporació de nous materials per a la configuració dels espais, campanyes d'extracció i rebaix de vegetació per ajustar la

composició florística, i la plantació de 500 peus corresponents a 23 espècies diferents. Paral·lelament, l'AMB, amb coordinació tècnica del Jardí, ha executat tasques de manteniment ordinari i millores en espais singulars, sistemes de reg i paviments dels camins.

L'any també ha estat marcat per l'inici de diferents actuacions estratègiques. D'una banda, s'han mantingut reunions amb l'AEMET per acordar la ubicació d'una nova estació meteorològica al Jardí. De l'altra, s'ha iniciat, conjuntament amb Barcelona Regional, la redacció d'un Pla d'Acció per al Jardí Botànic de Barcelona i el Jardí Botànic Històric, amb l'objectiu de definir les línies de desenvolupament futures d'ambdós equipaments.

També s'han executat millores al clos dels bonsais, amb la instal·lació de malla antiherba i grava, la renovació de les malles d'ombra i la preparació de la infraestructura necessària per a la futura construcció d'un umbracle de quarantena al viver.

En l'àmbit de la projecció pública, el Jardí va acollir el Fòrum Professional de Jardineria, organitzat pel Gremi de Jardineria de Catalunya, que va reunir més de 200 professionals del sector per reflexionar sobre els reptes del jardí resilient mediterrani. Igualment, el 2025 s'ha iniciat una nova etapa del butlletí Brolla amb la publicació de la seva primera edició en format digital.

Finalment, el Jardí ha continuat desenvolupant la seva funció social i formativa mitjançant l'acollida d'alumnat en pràctiques i de participants del programa Línia Col·lectius Vulnerables de Barcelona Activa, així com amb activitats obertes a la ciutadania, entre les quals destaca el pas de la caminada solidària Magic Line pels seus espais.

VIVER

El viver del Jardí Botànic és un espai de prop de 2.000 metres quadrats destinat al cultiu i la reproducció de plantes que s'incorporen a les col·leccions del propi Jardí, així com d'espècies vinculades a projectes de conservació de flora amenaçada de Catalunya i a treballs de recerca de l'Institut Botànic de Barcelona. El viver també acull una col·lecció destacada del gènere *Narcissus*, fruit d'estudis realitzats en etapes anteriors.

Actualment, alberga prop de 400 espècies procedents de les diferents regions del món amb clima mediterrani. La major part del material produït es destina a la reposició i el desenvolupament de les col·leccions del Jardí i a projectes científics, tot i que també es duen a terme cessions a universitats, centres de recerca i administracions públiques, contribuint així a incrementar la diversitat de flora en espais verds urbans.

Destacat del 2025

Al llarg de l'any, el viver ha desenvolupat les tasques habituals de producció i manteniment de les col·leccions, amb la sembra de 41 espècies procedents de les Canàries, Sud-àfrica, la Mediterrània occidental i Austràlia, així com la producció d'esqueixos de 6 espècies i la plantació de 17 espècies destinades al Jardí.

En l'àmbit de la conservació, el viver ha seguit col·laborant en projectes de flora amenaçada amb el cultiu de *Silene sennenii* i *Salvia valentina*. Paral·lelament, s'han dut a terme tasques de preparació de material vegetal per a l'exposició Darwin botànic.

Pel que fa a la transferència de col·leccions, s'han cedit exemplars a diferents institucions i centres educatius, com l'EBM El Rodó (8 espècies), l'Ajuntament de Malgrat de Mar (5), l'Ajuntament de Montcada i Reixach (10) i l'Ajuntament de Terrassa (16), contribuint així a la difusió i ús de flora en altres espais.

En l'àmbit formatiu i de transferència de coneixement, s'ha acollit una alumna en pràctiques de l'ISMAB i s'ha participat en la taula rodona del Fòrum professional de jardineria.

JARDÍ BOTÀNIC HISTÒRIC

El Jardí Botànic Històric, situat als antics clots de les pedreres de Montjuïc, és un espai singular dedicat a la conservació, l'estudi i la divulgació del patrimoni vegetal. Les condicions microclimàtiques excepcionals que es generen en aquest entorn afavoreixen el desenvolupament de plantes que requereixen ambients més humits i frescos que els habituals a la ciutat de Barcelona.

Aquest espai complementa les col·leccions del Jardí Botànic de Barcelona i constitueix un indret de gran valor històric, paisatgístic i educatiu, on es desenvolupen actuacions de conservació, manteniment, recerca i divulgació orientades a promoure el coneixement de la biodiversitat vegetal i la seva importància per a la societat.

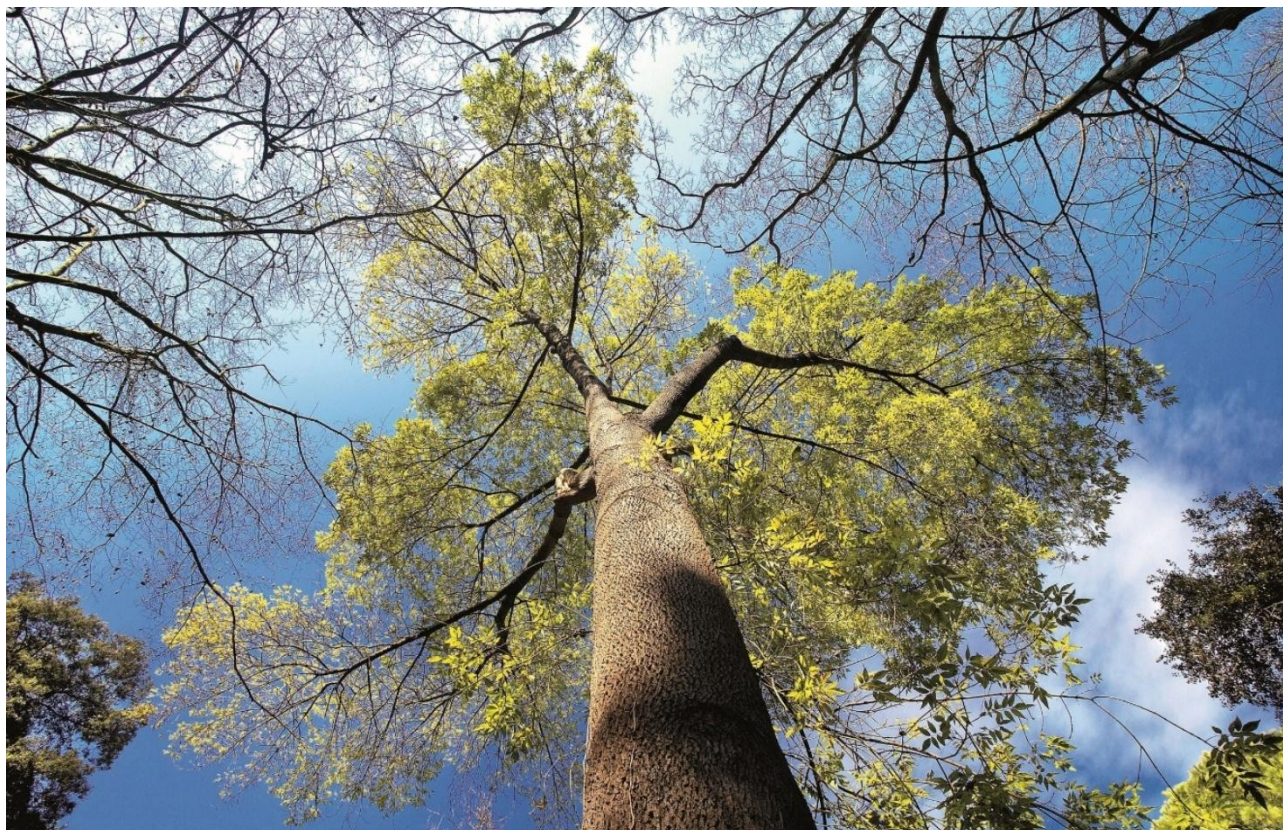
Destacat del 2025

L'any 2025 ha estat marcat pel reconeixement de quatre exemplars del Jardí Botànic Històric com a arbres monumentals de Catalunya per part de la Generalitat: una noguera alada de Rehder (*Pterocarya × rehderiana*), un plàtan fals (*Acer pseudoplatanus*) i dos freixes (*Fraxinus angustifolia* i *Fraxinus pennsylvanica*). És la primera vegada

que s'incorporen exemplars situats al Barcelonès al catàleg d'arbres monumentals de Catalunya, fet que posa en valor la singularitat i l'interès patrimonial del Jardí.

Paral·lelament, durant l'any han finalitzat les obres d'estabilització i millora dels talussos dels sots de la Foixarda, de l'Estany i de la Masia, executades en el marc del Pla de talussos de l'Ajuntament de Barcelona. També s'han dut a terme actuacions de millora de les infraestructures, com la renovació de part del tancament perimetral, la rehabilitació de la caseta d'accés al Jardí i la planificació de les futures obres de millora dels magatzems situats al túnel del Jardí, que es preveu iniciar el 2026.

En l'àmbit social i educatiu, s'ha ampliat la zona d'horta amb la creació d'un nou bancal desenvolupat en col·laboració amb l'Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona i l'associació Retorna, dins d'un projecte vinculat a la salut mental. Així mateix, el Jardí Botànic Històric s'ha incorporat per primera vegada a la Xarxa d'Espais de Refugi Climàtic de Barcelona, consolidant el seu paper com a espai verd de proximitat i de benestar per a la ciutadania.

TERRAT VIU

El Terrat Viu és un espai exterior del Museu dedicat a la conservació de la biodiversitat, la recerca aplicada i la divulgació científica. Situat a la coberta de l'edifici Fòrum, ocupa una superfície de 7.100 m² i integra comunitats vegetals, basses aquàtiques i infraestructures experimentals que permeten desenvolupar estudis sobre ecologia urbana i canvi climàtic.

Destacat del 2025

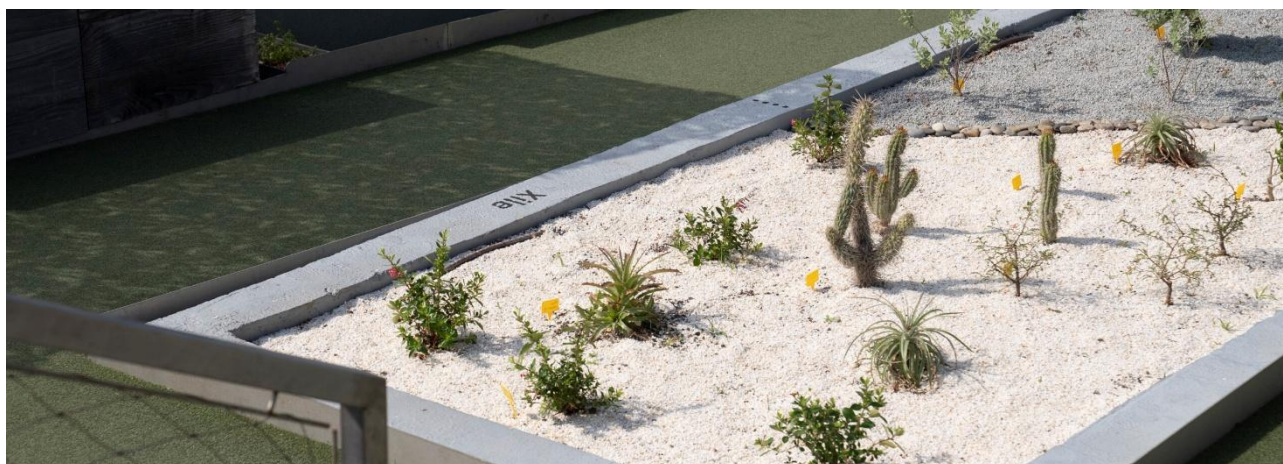
La reobertura del Terrat Viu ha anat acompanyada d'una profunda renovació dels espais vegetals i de recerca. Durant el 2025 s'han redefinit els criteris de manteniment de la jardineria terrestre per afavorir la biodiversitat i equilibrar la representació de les diferents espècies presents. Com a part d'aquest procés, s'han incorporat 1.438 exemplars de 25 tàxons herbacis i arbustius adaptats a les condicions climàtiques de l'espai.

Una de les actuacions principals ha estat la creació del jardí Mediterrànies del món, amb vuit àrees representatives de

diferents regions climàticament mediterrànies. Aquest nou espai ha incorporat 231 individus de 66 espècies diferents i s'ha complementat amb millores en la configuració de les jardineres i dels substrats.

També s'ha dut a terme la renaturalització de dues de les cinc basses aquàtiques del Terrat, amb la renovació dels sistemes de filtratge i de cultiu i la incorporació de 315 nous exemplars corresponents a 17 espècies vegetals, amb l'objectiu de reforçar-ne la funcionalitat ecològica.

En l'àmbit de la recerca, s'ha instal·lat la infraestructura experimental del projecte Mesocosmos, impulsat conjuntament amb la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat d'Alacant. Aquesta instal·lació permet estudiar la resposta de la microbiota del sòl a escenaris de canvi climàtic mitjançant 40 punts de mostreig distribuïts entre parcel·les experimentals i de control. La infraestructura s'ha complementat amb nous sensors de temperatura i humitat i amb estudis de referència sobre la qualitat de l'aigua de les basses, que serviran de base per a futures investigacions.

Les col·leccions

Les col·leccions del Museu **comprenen més de tres milions d'unitats de registre**. Inclouen plantes, líquens, fongs, animals, sons, fòssils, minerals i roques recol·lectats i **conservats durant més de tres segles** gràcies a l'esforç de naturalistes i col·leccionistes, institucions i particulars, i al treball constant dels científics per comprendre millor la realitat biològica i la història geològica. Tenen una especial rellevància científica i són d'ús obligat per a la recerca taxonòmica i sistemàtica, són col·leccions de referència. Agrupen una alta diversitat d'espècies d'àmbit català i internacional i **contenen nombrosos exemplars d'holotips**, aquells que han servit per descriure nous tàxons. Les grans obres de consulta sobre la flora, la fauna i la geologia catalanes estan basades fonamentalment en els materials conservats en aquestes col·leccions.

El 2025 ha estat un any especialment transcendent, atès que s'han **reubicat més de 2,5 milions d'exemplars de les col·leccions de zoologia**, tant des del Castell dels Tres Dragons fins a l'edifici Fòrum com entre diferents espais del mateix Castell. Aquest moviment —que ja van protagonitzar les exposicions del Museu l'any 2011 o després les col·leccions de geologia i paleontologia de l'antic Museu Martorell al Castell— és d'una gran complexitat tècnica i logística, i s'ha dut a terme com a pas previ necessari a les obres de restauració del Castell. Paral·lelament, s'han adequat nous espais de reserva al Fòrum i s'han reorganitzat les col·leccions per garantir-ne la conservació.

El dispositiu desplegat ha **comportat processos rigorosos d'embalatge, quarantena i transport**, especialment en el cas de peces de gran format o elevada fragilitat. Aquestes actuacions no només asseguren la integritat dels materials,

sinó que també permeten millorar substancialment les seves condicions de conservació i accessibilitat. Mentre avança aquest procés, les col·leccions han de romandre temporalment tancades a la consulta i al préstec, amb l'objectiu de garantir la correcta actualització dels inventaris i preservar-ne la traçabilitat.

Aquest any també s'han aprovat i publicat la **Política d'Adquisicions i la Política de Baixes de Col·leccions**, que estableix un marc de referència per a la gestió del patrimoni. Així mateix, en l'àmbit de la documentació, s'ha elaborat la guia Aplicació de GBIF Backbone Taxonomy, que descriu els criteris i procediments emprats per validar la nomenclatura científica dels exemplars abans de la publicació de dades al portal GBIF. D'altra banda, s'ha avançat en la **digitalització de documentació històrica vinculada a les col·leccions**, amb la incorporació a l'arxiu digital de milers d'expedients —incloent adquisicions, cessions i consultes—, fet que reforça l'accessibilitat i el coneixement del fons patrimonial.

COL·LECCIÓ ARTRÒPODES

Sobre la col·lecció

La col·lecció d'Artròpodes constitueix la col·lecció més nombrosa i diversa del Museu, amb aproximadament dos milions d'espècimens dels quals més de 7.000 corresponen a espècimens tipus. Inclou representants de la majoria de grups del fílum Arthropoda, fet que la converteix en una mostra excepcional de la seva diversitat. La major part dels exemplars de la col·lecció provenen de la regió paleàrtica, si bé, per raons històriques, alguns grups de coleòpters i neuròpters inclouen també exemplars d'arreu del món.

Al llarg de la seva història, la col·lecció s'ha enriquit gràcies a la intensa activitat recol·lectora dels seus treballadors i col·laboradors, a les diverses línies de recerca, especialment en el camp de la bioespeleologia, i a una incorporació continuada de donacions.

Hi destaquen la col·lecció Longinos Navás (Neuroptera), la col·lecció Vergés (Hymenoptera) i la col·lecció de tenebríonids, leiòdids i anòbids [Coleoptera] de l'MCNB iniciada per Francesc Español, conservador i director del Museu des dels anys trenta fins als noranta del segle XX, la qual continua ampliant-se encara avui.

Destacat del 2025

L'octubre de 2025 va finalitzar el projecte **INC-STEP**, un projecte *third party* finançat pel programa europeu TETTRIS en el qual ha participat la col·lecció d'artròpodes de l'MCNB.

El projecte, liderat pel MNCN-CSIC i integrat per un consorci de cinc institucions d'àmbit estatal [el mateix MNCN-CSIC, la UNAV, la UV, la UCM i l'MCNB], tenia com a objectiu crear una col·lecció nacional, distribuïda i de referència, de diversos grups amenaçats d'insectes pol·linitzadors.

La participació en aquest projecte, amb una durada de dos anys (gener 2024 – octubre 2025), ha permès la determinació taxonòmica, l'ordenació, la documentació i el registre de més de 10.000 exemplars de la col·lecció

d'artròpodes, corresponents a sis grans tàxons de pol·linitzadors: Papilionidae i Hesperidae (Lepidoptera), Eristalinae (Diptera: Syrphidae) i Bombus, Colletes i Xylocopa (Hymenoptera: Apidae).

La consecució d'aquests resultats ha implicat el treball coordinat de taxònoms especialistes, del laboratori de preparació d'artròpodes i dels equips de documentació i registre.

Una part rellevant dels resultats és accessible a través del portal **Iberfauna** del MNCN-CSIC, en l'apartat específic del projecte, on es poden consultar dades, publicacions i recursos generats tant durant el seu desenvolupament com un cop finalitzat.

COL·LECCIÓ DE VERTEBRATS

Sobre la col·lecció

Aquesta col·lecció engloba principalment vertebrats (99% del fons), però també inclou altres cordats. El departament conserva un patrimoni de més de 140 anys, amb un alt valor científic, social i forense. El fons inclou prop de 42.000 espècimens on està inclòs banc de teixits d'unes 7.300 mostres. Conté, a més, la col·lecció d'aus amb més mostres d'aus de l'Estat disponibles a la plataforma digital GBIF.

Aquesta col·lecció té un paper especialment important a l'hora de desplegar les activitats i exposicions del Museu, a part de constituir una font de dades de biodiversitat i material de recerca. També serveix com a material de referència per part de les autoritats policials i ambientals.

Destacat del 2025

Enguany ha sigut necessari un gran desplegament logístic per traslladar 19.012 peces des del Castell als nous dipòsits del Fòrum. Aquesta actuació ha permès reduir la fragmentació de la col·lecció (de 19 a 7 espais), avançant cap a un model de gestió més eficient i sostenible.

El trasllat s'ha dut a terme per blocs d'ubicació, preservant la coherència dels lots i minimitzant els riscos associats a la manipulació. Tot i que resta pendent l'inventari individualitzat, el 2025 ha estat un any clau per consolidar les bases de la futura informatització, control i accessibilitat científica de la col·lecció.

Paral·lelament, s'ha assolit una primera fita del projecte COLLVERT amb la preparació de la primera sèrie temporal completa d'aligot comú (*Buteo buteo*). Aquest projecte té per objectiu construir sèries històriques de vertebrats de Catalunya que permetin estudiar, a llarg termini, els efectes del canvi global sobre les poblacions naturals.

COL·LECCIÓ D'INVERTEBRATS NO ARTRÒPODES

Sobre la col·lecció

Integrada per exemplars de 16 fílums, aquesta és la col·lecció zoològica amb més diversitat taxonòmica del Museu. Hi destaquen especialment els mol·luscs, tant pel nombre d'espècies com de registres, així com els cnidaris, briozous, anèl·lids, porífers, equinoderms i platihelminths.

La col·lecció compta amb més de 115.000 unitats de registre i prop d'1,1 milions d'exemplars. En els darrers anys s'hi han incorporat importants fons privats, com les col·leccions malacològiques Manuel Vilella i Lluís Prats, així com material procedent de projectes de recerca, incloent-hi nombrosos espècimens tipus.

La gran diversitat taxonòmica de la col·lecció es reflecteix també en la varietat de tipologies i sistemes de conservació, que inclouen conques i esquelets en sec, exemplars conservats en líquid i preparacions microscòpiques.

Destacat del 2025

L'activitat s'ha centrat en el trasllat dels espècimens conservats en sec a una nova ubicació dins del Castell. En aquest context, cal destacar l'obtenció detallada de dades de tota la col·lecció i la quantificació precisa dels lots documentalment controlats. A més, s'ha pogut realitzar una estimació acurada del nombre de lots pendents de registre i/o documentació pertanyents a les donacions recents.

S'han registrat 3.799 lots (94.000 espècimens) de la col·lecció Lluís Prats, que representen el gruix d'aquesta col·lecció. S'ha prosseguit amb el procés de migració dels registres de la col·lecció a la base de dades Specify 7, així com amb l'ampliació de termes introduïts als tesaurus de geografia i taxonomia, entre d'altres, d'aquesta plataforma. Un article fruit del projecte Barcoding de la Malacofauna de Catalunya (MOLCA) es troba en curs de preparació.

COL·LECCIÓ DE PALEONTOLOGIA

Sobre la col·lecció

La col·lecció de paleontologia del Museu és una de les més rellevants de Catalunya pel seu valor científic, històric i patrimonial. Amb prop d'un milió d'espècimens, conserva fòssils de plantes, animals i microorganismes essencials per a la recerca en biostratigrafia, paleoecologia i evolució, i representa un recurs clau per a l'estudi dels ecosistemes del passat. Alhora, és testimoni del desenvolupament de la paleontologia al nostre país.

Els orígens de la col·lecció es remunten a 1891 amb l'adquisició de la col·lecció Pisani a París, que en va marcar l'inici com a conjunt de referència. Poc després, s'hi incorporaren materials procedents dels treballs del Mapa Geològic de Catalunya —com la col·lecció Almera—, i durant el primer terç del segle XX, el fons creix notablement a través de recol·leccions, compres i donacions, així com de revisions d'especialistes internacionals que aporten exemplars tipus i figurats de gran valor científic.

En les darreres dècades, s'hi han afegit conjunts de notable rellevància, com les col·leccions del professor José F. de Villalta; la col·lecció de plantes de l'Oligocè i de Martí Madern; les col·leccions Gurrea i Campreciós, parcialment registrades el 1995 i el 2009; i la col·lecció de J. A. Vela, amb una destacada representació de trilobits, registrada entre 2010 i 2014.

COL·LECCIÓ DE PETROLOGIA

Sobre la col·lecció

La col·lecció petrològica està formada per més de 21.000 registres de roques de tot el món, amb una representació especialment destacada de materials Catalunya i de diverses zones d'escut continental. També inclou una col·lecció d'aproximadament 5.000 làmines primes per a l'estudi microscòpic, així com 31 grans blocs petrís exposats a l'exterior del Centre Martorell d'Exposicions. Dins d'aquesta col·lecció s'hi integra també una subcol·lecció de sediments formada per més de 3.200 exemplars, en la qual la costa de península Ibèrica hi és representada de manera molt completa i sistemàtica, juntament amb mostres procedents d'un ampli ventall de regions del món.

Destacat del 2025

Durant el 2025 s'ha assolit una fita clau en la gestió de la col·lecció de paleontologia: la consolidació, per primera vegada en la història del museu, d'un únic arxiu digital unificat amb totes les dades de la col·lecció. Aquest procés ha permès harmonitzar registres procedents de diverses fonts i preparar la migració integral al sistema PangeaDB®, així com la seva futura publicació en línia, materialitzada a inicis de 2026.

La unificació de les dades representa un salt qualitatiu en la gestió integral de la col·lecció, facilitant la traçabilitat dels espècimens, l'eficiència en els processos interns, la interoperabilitat amb altres repositoris científics i una major accessibilitat per a la comunitat investigadora i el públic especialitzat. Paral·lelament, la col·lecció es consolida com a referent científic amb l'ingrés de nous espècimens tipus i figurats, així com d'altres materials vinculats a línies de recerca internes i externes, reforçant el paper del museu com a institució dipositària de patrimoni paleontològic de valor internacional.

L'origen de la col·lecció es remunta als inicis del Museu, a finals del segle XIX, i s'ha anat ampliant fins a l'actualitat gràcies tant al treball de camp de la secció de petrologia com a donacions procedents d'institucions i de particulars.

Destacat del 2025

Enguany, davant la manca de disponibilitat del projecte de documentació, s'ha prioritzat la informatització de les col·leccions registrades el 2024, com la col·lecció Serra, la Mercè Farrés, la Sergi Esteve i la del Carmel. Paral·lelament, s'ha dut a terme una tasca de millora de la documentació detallada de les làmines primes antigues. La incorporació de nous materials ha estat principalment resultat de tasques de recol·lecció interna.

COL·LECCIÓ DE MINERALOGIA

Sobre la col·lecció

Aquesta col·lecció, amb prop de 36.000 exemplars, s'ha configurat al llarg del temps a partir de la integració de col·leccions històriques, i s'ha enriquit progressivament amb incorporacions posteriors de gran rellevància científica i patrimonial, entre les quals destaca la col·lecció Folch Girona. Aquest procés de formació i creixement continuat ha permès consolidar un conjunt coherent i sòlid, d'una qualitat, diversitat i representativitat excepcionals.

La col·lecció abraça una àmplia diversitat de minerals, gemmes i meteorits, amb una presència especialment rellevant de la mineralogia de Catalunya i de la península Ibèrica, així com d'altres regions de referència mundial. Destaca tant pel seu valor científic, com a base fonamental per a l'estudi de la geodiversitat i el coneixement mineralògic, com pel seu valor patrimonial, ja que preserva testimonis clau de la història de la ciència, la mineria i el col·leccionisme mineral.

Destacat del 2025

L'any 2025, el Museu va participar en el Munich Show, la fira de minerals, fòssils i gemmes més important d'Europa, mitjançant un préstec cultural de peces de les seves col·leccions. El Museu va formar part de l'exposició especial Earth's Treasures – The Hidden Wealth of Europe, dedicada a posar en valor la riquesa i la diversitat mineralògica del continent europeu.

En aquest marc, es van cedir exemplars d'alta qualitat procedents de les col·leccions històriques Cervelló i Vidal, amb una selecció representativa de la mineralogia clàssica de la península Ibèrica. Aquesta participació va reforçar la projecció internacional del Museu i va evidenciar el paper de les col·leccions històriques com a elements clau del patrimoni científic europeu, consolidant el Museu com a institució de referència en l'àmbit de la mineralogia.

FONOTECA

Sobre la col·lecció

La Fonoteca del Museu conserva **més de 2.000 registres sonors**, majoritàriament enregistraments de fauna i paisatges sonors realitzats en el marc de projectes de recerca en bioacústica o en campanyes de recol·lecció. El fons recull **sons representatius de la biodiversitat** de diversos indrets com el Parc Natural del Montseny, el Delta de l'Ebre, i zones d'alta muntanya del Pirineu i Prepirineu, així

com d'altres comarques catalanes. Originàriament desats en bobines i cassets, progressivament s'han digitalitzat per tal de garantir la preservació i l'accessibilitat del fons.

Destacat del 2025

Durant el 2025 s'han revisat els noms comuns d'espècies i publicat registres sons de dins del projecte "Col·leccions Obertes" del Museu.

HERBARI I GABINET SALVADOR

Sobre la col·lecció

L'herbari de l'Institut Botànic de Barcelona [BC] és una col·lecció científica de referència internacional, especialment centrada en la flora de la regió mediterrània occidental, però també inclou plantes d'altres parts del món.

Amb més de 800.000 exemplars, és la col·lecció de plantes més important de Catalunya i una font clau per al coneixement de la biodiversitat global. La col·lecció és oberta i s'actualitza constantment amb nous materials.

Per altra banda, el Gabinet Salvador és una col·lecció científica creada entre els segles XVII i XIX per la família Salvador, una família catalana d'apotecaris. Fruit de les seves exploracions i intercanvis amb grans naturalistes europeus, van reunir una important biblioteca, un herbari (el més antic d'Espanya amb material ibèric) i col·leccions de fòssils, mol·luscs i altres espècimens naturals.

Inicialment situat a la seva farmàcia de Barcelona, el gabinet es va traslladar al segle XIX a una masia del Penedès, on va quedar oblidat fins que el botànic Pius Font i Quer el va redescobrir el 1923. Posteriorment, es va traslladar a l'Institut Botànic de Barcelona (IBB). El 2013 es van recuperar noves peces perdudes i es va completar la col·lecció. Avui es conserva i s'exposa a l'IBB i és visitable amb l'entrada del Jardí Botànic.

Destacat del 2025

S'ha finalitzat la depuració i actualització de noms científics amb l'objectiu de crear el tesaurus taxonòmic de botànica.

Aquest treball respon a la necessitat de disposar d'una nomenclatura fiable, actualitzada i unificada que permeti gestionar i compartir la informació botànica entre museus. El tesaurus resultant recull més de 68.000 noms científics i inclou plantes vasculares, mol·les, hepàtiques, fongs i algues. La seva elaboració ha implicat revisar sinònims, corregir errors i adaptar noms als criteris taxonòmics més recents.

BANC DE GERMOPLASMA

Sobre la col·lecció

El Jardí disposa d'un Banc de Germoplasma on es conserven, principalment en forma de llavors, espècies d'interès científic i de conservació. Aquest material es manté en condicions controlades de temperatura i humitat per garantir-ne la viabilitat a llarg termini. El banc és una eina clau per a la recerca i la conservació, ja que permet mantenir les espècies en repòs i activar-ne la germinació quan es requereix, tant per a estudis científics com per a projectes de restauració i reintroducció al medi natural.

Destacat del 2025

El Banc de Germoplasma ha continuat les tasques de prospecció i recol·lecció amb 16 sortides de camp per al seguiment de la floració i fructificació, que han permès obtenir llavors de quatre espècies vulnerables i amenaçades de Catalunya (*Salvia valentina*, *Silene sennenii*, *Erodium sanguis-christi* i *Succowia balerica*). Aquestes actuacions s'emmarquen, d'una banda, en encàrrecs del Departament de Fauna i Flora de la Generalitat orientats a la conservació

ex situ i, de l'altra, en un projecte de col·laboració coordinat per la Universitat de València en el marc de l'Associació de Jardins Botànics Iberomacaronèsics.

S'han incorporat 65 lots de llavors, 48 dels quals procedents del propi Jardí. Pel que fa als registres del Banc, el 2025 es van comptabilitzar 4.632 altes i 1.032 baixes, i la incorporació de 42 nous registres. Dins de les tasques de triatge i neteja de llavors, s'han processat 124 lots.

Com cada any, es va elaborar l'Índex Seminum (catàleg anual d'intercanvi de llavors), a través del qual es van oferir 31 espècies i es van atendre 28 sol·licituds de 9 països, que van concloure en la cessió de 138 lots de llavors.

Paral·lelament, s'ha col·laborat en la creació d'una vitrina de llavors per a l'exposició La invenció del temps, centrada en les diferents formes de dispersió, i s'ha formalitzat l'adhesió al Banco de Germoplasma Forestal y de Flora Silvestre en Red, impulsat pel Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, amb l'objectiu de reforçar la coordinació i les sinergies entre bancs de germoplasma.

Laboratoris i serveis tècnics

LABORATORIS DE PREPARACIÓ

Els laboratoris de preparació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona són espais tècnics especialitzats que **donen suport a la conservació i l'estudi de les col·leccions**. Organitzats en àmbits com els vertebrats, els artròpodes i la geologia, desenvolupen processos de preparació i conservació que garanteixen la preservació i el valor científic dels exemplars a llarg termini.

Laboratori de Preparació d'Artròpodes

Tot i que els artròpodes són organismes relativament petits, la seva col·lecció és una de les més nombroses, diverses i delicades del Museu. A més, una part important dels seus fons són centenaris, fet que afegeix complexitat a les tasques de manipulació i conservació. Paral·lelament, la col·lecció continua creixent amb noves incorporacions que cal processar i integrar adequadament.

Per garantir la seva preservació i la correcta incorporació de les adquisicions, el laboratori desenvolupa un ventall de tasques especialitzades: preparació i restauració de material conservat en sec o en líquid, tractament d'exemplars afectats per plagues o fongs, renovació de contenidors i líquids de conservació, així com l'etiquetatge, acondicionament i redistribució del material a les reserves. Aquestes actuacions, sovint d'elevada exigència tècnica, són essencials per mantenir el valor científic de la col·lecció.

Laboratori de Preparació Geològica

Aquest laboratori és l'encarregat del condicionament i la preparació de materials geològics i paleontològics (roques, minerals i fòssils) per a la recerca, la gestió de les col·leccions científiques i les exposicions i activitats de divulgació.

En concret, el laboratori realitza diferents tipus de preparacions de materials petris, com ara làmines primes, talls, polits, provetes metal·logràfiques o frotis, entre d'altres preparacions especialitzades emprades en els camps de la geologia i la paleontologia.

Durant l'any 2025 s'han dut a terme unes 780 preparacions associades a aquestes tècniques especialitzades. Entre aquestes, cal destacar la preparació de làmines primes de 47 possibles meteorits importats il·legalment des de Burkina Faso i que van ser decomissats a l'aeroport de Barcelona en una operació coordinada per la Guàrdia Civil.

Durant el 2025, bona part dels esforços s'han destinat a l'adequació, documentació i reparació del material amb vista al seu trasllat a les noves dependències del Fòrum. Aquesta operació ha comportat la reubicació de 95 armaris i més de 6.000 caixes entomològiques, i ha requerit la implicació coordinada de tot l'equip responsable de la col·lecció, inclòs el laboratori de preparació.

Tot i que la col·lecció ha romàs tancada a consultes, visites i préstecs durant bona part del 2025, l'activitat del laboratori ha continuat sent essencial per donar suport a la preparació de material per al curs d'abelles del projecte INC-STEP (TETTRIS), per a la gestió dels materials procedents dels estudis de fauna cavernícola vinculats al conveni amb la Diputació de Barcelona i per al processament i incorporació d'exemplars procedents de diverses campanyes i projectes de recerca.

Aquestes preparacions fetes al laboratori han permès identificar les mostres com a meteorits així com la seva classificació i marcar les primeres línies d'actuació per a la futura recerca sobre aquests materials extraterrestres.

Laboratori de Preparació de Vertebrats

És una infraestructura que combina la preparació d'exemplars per a la recerca, el desenvolupament de material didàctic i la millora de metodologies orientades a incrementar el valor científic dels exemplars i garantir-ne la conservació a llarg termini. Durant el 2025 s'han realitzat 294 preparacions de 131 espècies diferents, principalment d'aus i mamífers. Les actuacions han inclòs la preparació de pells, esquelets, l'extracció de mostres de teixit i la preparació d'animals sencers. Sempre que ha estat possible, també s'ha determinat el sexe dels exemplars i s'han registrat observacions sobre el seu estat de conservació.

Paral·lelament, el laboratori ha donat suport a tasques de conservació i manteniment, com la restauració de peces de la col·lecció, el tractament d'ossos i pells afectats per alteracions, la preparació d'embalatges especialitzats per al transport d'exemplars, el manteniment de colònies experimentals d'isòpodes i la supervisió de les instal·lacions i protocols de seguretat del laboratori.

A més, ha donat suport a la formació de personal en pràctiques i programes ocupacionals, així com a la gestió i reubicació de mostres biològiques durant actuacions de manteniment dels equipaments de conservació.

LABORATORI DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA I RESTAURACIÓ

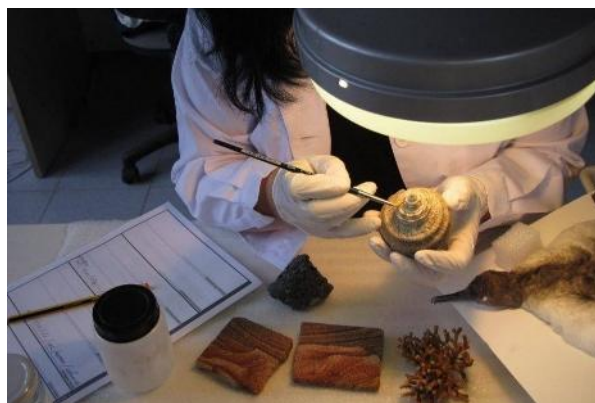
Per garantir la preservació del fons patrimonial del Museu, el LCPR basa la seva activitat en la conservació preventiva. Amb aquesta finalitat, analitza els factors de risc que afecten els diferents materials i implementa estratègies adaptades a les necessitats de cada col·lecció. Les seves accions inclouen l'elaboració d'embalatges permanents i temporals, les revisions dels exemplars i espais, el seguiment de les condicions ambientals (temperatura, humitat relativa i incidència lumínica) i el control de plagues. En les ocasions que es requereix, el Laboratori també aplica la conservació curativa i la restauració. En aquests dos últims casos, a diferència del primer, s'actua directament sobre els elements patrimonials. El LCPR funciona des del 2009 i actualment té dos espais, un al Castell dels Tres Dragons i una altra a l'edifici del Fòrum.

Novetats del 2025

El trasllat de les col·leccions zoològiques s'ha compatibilitzat amb les tasques habituals de conservació preventiva de les col·leccions patrimonials i documentals, tant a les reserves com a les sales d'exposició. Entre aquestes actuacions destaquen el seguiment de les condicions ambientals en més de 40 espais distribuïts en quatre edificis i la revisió dels exemplars exposats. També s'han gestionat més de 40 quarantenes de materials procedents del Departament d'Activitats i s'ha dissenyat el nou programa de control de plagues que entrarà en funcionament el 2026. Igualment, s'han elaborat embalatges temporals i s'ha realitzat el control d'entrades i sortides de tots els préstecs, comodats i moviments interns relacionats amb exposicions pròpies i externes.

Pel que fa a les exposicions temporals pròpies, el laboratori s'ha participat en el desmuntatge de *Wow i Natura o Cultura?*, i en els muntatges d'*Animals Invisibles* i *La invenció del temps*.

La tasca del laboratori també s'ha donat a conèixer a través de diverses activitats de divulgació, com *La feina que no es veu* i *Dones i treball en equip*, amb una assistència de 15 persones cadascuna, una visita guiada per als socis de l'AAMCNB, la participació en *Museu Endins* i un taller escolar dins del programa ESCOLAB. Així mateix, s'ha participat en la docència del màster Patrimoni Natural: Valorització i Gestió de la Universitat de Girona, s'ha presentat al MNCN-CSIC la versió castellana de la Guia d'embalatges permanents per a col·leccions de ciències naturals i s'ha contribuït al II Congrés de Botànica (SEBOT, Sevilla) amb un pòster sobre bones pràctiques en la conservació de col·leccions d'algues.

Bioexplora

Bioexplora (<http://www.bioexplora.cat/>), és un portal web on s'allotgen un conjunt de projectes mostrant la nostra contribució de dades genuïnes del Museu en un entorn propi. Projecte que són impulsats i generats per responsables de col·leccions, on es gestiona la informació científica generada des de col·leccions, publicacions i centre de documentació, amb la voluntat d'integrar la informació generada per la resta de departaments. Aquestes aplicacions en van concentrar l'any 2009 en un domini comú creat amb l'objectiu principal de poder incorporar tecnologies de base en ràpida evolució.

A Bioexplora s'hi destaquen projectes com:

Georeferenciació

Permet situar amb coordenades precises les localitats de recol·lecció de les col·leccions, a través de l'aplicació Ali-Bey. Això transforma dades textuals en informació geogràfica digital accessible al públic.

Taxo&map

Eina de cerca avançada que permet explorar les col·leccions filtrant per categories taxonòmiques, ubicació geogràfica i període temporal. Aquesta aplicació, compartida amb altres museus, facilita l'exportació dels resultats en diversos formats.

Wikicollecta

És un espai on es mostren projectes singulars relacionats amb les col·leccions i obre la porta a la col·laboració dels visitants. Hi destaquen, per exemple, el projecte amb Espècimens tipus, amb fitxes descriptives dels tàxons; Protagonistes, amb biogràfiques de persones i institucions vinculades a la història del museu; Briozous de la Mediterrània, amb la col·lecció de referència dels briozous que trobem al mar català-balear, incloent imatges de microscòpia electrònica; o Mol·luscs continentals de Catalunya, el qual proporciona dades i recursos per reconèixer la variabilitat dels cargols i llimacs que trobem al nostre país.

Catàleg 3D

És una col·lecció amb més de 7.000 imatges tridimensionals generades a partir d'exemplars del Museu, des d'esquelets desarticulats a cranis i altres ossos. Per exemple, el projecte Atlas osteològic 3D permet la visualització en 3D d'elements ossis d'esquelets de la col·lecció de vertebrats, majoritàriament espècies autòctones d'aus i de mamífers. Les imatges s'acompanyen d'informació detallada i poden ser utilitzades en recerca.

Guia de Fons i col·leccions

Inclou unes 240 fitxes descriptives de col·leccions i 30 de departaments, que permeten indexar i fer accessible en línia aquesta informació utilitzant l'esquema de metadades Natural Collections Description. Aquesta descripció per a conjunts de registres es coneix com a Collections-Level Description.

Col·leccions obertes

Catàleg en línia en creixement que mostra registres informatitzats públics de les col·leccions zoològiques, botàniques, geològiques i paleontològiques del Museu, amb imatges i dades agregades de diferents bases (Museum Plus, Pangea, Specify).

OmniMus

És una eina basada en el concepte d'open linked data que vincula les dades del Museu amb repositoris internacionals. Permet una navegació transversal per la informació, creant una capa d'interoperabilitat que connecta col·leccions, biblioteca, arxiu històric, publicacions científiques i projectes Bioexplora, facilitant així la combinació i reutilització de dades.

Publicacions científiques

Les revistes editades pel Museu formen part de Bioexplora i ofereixen accés obert i gratuït als autors, amb un procés editorial àgil i revisió per experts.

Novetats del 2025

Durant el 2025 s'han completat noves funcionalitats de Taxo&Map, orientades a millorar el rendiment de l'aplicació i les possibilitats de cerca a la web pública. També s'ha validat el mòdul d'administració, que permetrà la càrrega autònoma de dades de col·leccions. Pel que fa al projecte de Georeferenciació, s'ha finalitzat el manual d'ús d'Ali-Bey, publicat en format wiki a GitHub i complementat amb diversos vídeos autoformatius, amb l'objectiu de facilitar la difusió i l'adopció d'aquesta eina de georeferenciació desenvolupada pel Museu en col·laboració amb el CREAF.

Pel que fa a l'ús del portal, el trànsit s'ha repartit principalment entre Wikicollecta (39 %), Taxo&Map (32 %) i

Col·leccions obertes (29 %). Dins de Wikicollecta, el projecte més consultat ha estat Espècimens tipus (55 % de les visites), seguit de Mol·luscs continentals de Catalunya (21 %), Briozous de la Mediterrània (13 %) i Protagonistes (11 %). La fitxa més visitada d'Espècimens tipus ha estat Pupa freseriana, mentre que, dins de Protagonistes, ha destacat la dedicada a Longinós Navàs.

En relació amb la consulta de col·leccions digitals, la fitxa més visitada de Col·leccions obertes ha estat la de la granota pirinenca (*Rana pyrenaica*), mentre que al Catàleg 3D la peça més consultada ha estat el model de jaguar (MZB 2003-1528).

Contribucions a portals internacionals

Global Biodiversity Information Facility

El Museu publica les seves dades de biodiversitat al Global Biodiversity Information Facility ([GBIF](#)), una infraestructura internacional de dades sobre biodiversitat, finançada per governs i organismes participants, que promou l'accés obert i gratuït a la informació sobre la diversitat biològica. Actualment, la xarxa està formada per 112 participants, entre països, economies i organitzacions internacionals.

Les dades publicades a GBIF provenen de centres de recerca, museus i altres institucions científiques d'arreu del

món i inclouen informació sobre espècies, localitats geogràfiques i altres dades associades als exemplars. GBIF opera mitjançant una xarxa de nodes nacionals que faciliten la compartició i l'accés a la informació seguint estàndards internacionals com Darwin Core.

El Museu Barcelona actualitza anualment les seves dades i fins al 2025 compta amb 396.474 registres publicats de col·leccions botàniques, zoològiques i paleontològiques.

Europeana

Aquest portal europeu ([enllaç](#)) difon el patrimoni digitalitzat de milions d'objectes procedents d'institucions culturals. Ofereix accés a investigadors, docents i públic general per explorar, compartir i gaudir la història i cultura europea.

Durant el 2025 s'ha mantingut el nombre d'ítems publicats a Europeana, que ara compta amb un total de 18.502 elements.

Aquesta actualització inclou fons documentats i informatitzats amb fotografies dels espècimens, procedents de diverses col·leccions destacades com Geologia – Petrologia, Mol·luscs, Cordats, Artròpodes, Geologia – Mineralogia, Paleontologia, Zoologia general i Banc de Teixits.

Centre de Documentació

El Centre de Documentació del Museu conté importants fons bibliogràfics i facilita tota mena d'informació sobre Ciències de la Terra i de la Vida, amb una especialització en les següents àrees temàtiques: geologia, paleontologia, mineralogia, natura, biodiversitat, zoologia, etologia, bioacústica, taxidèrmia i també museologia. El Centre està format per la Biblioteca, la Mediateca i l'Arxiu. Tots els recursos d'informació especialitzats en botànica es troben a la Biblioteca de l'Institut Botànic de Barcelona.

Novetats del 2025

La **Biblioteca** va començar l'any oferint atenció amb cita prèvia de dilluns a divendres. Malauradament, l'inici de les obres de l'envolupant del Castell, on es troba la Biblioteca, ha truncat aquestes visites i ha implicat el trasllat de part del fons. Tot i així, en el conjunt de l'any s'han atès un total de 128 visites presencials, especialment de públic intern; s'han revisat 119 documents a sala i gestionat 206 consultes d'informació, així com 232 préstecs personals i interbibliotecaris. Per altra banda, les visites als recursos electrònics han superat les 130.000. En l'àmbit tècnic, han continuat les tasques d'esporga, preservació, digitalització i restauració de la col·lecció.

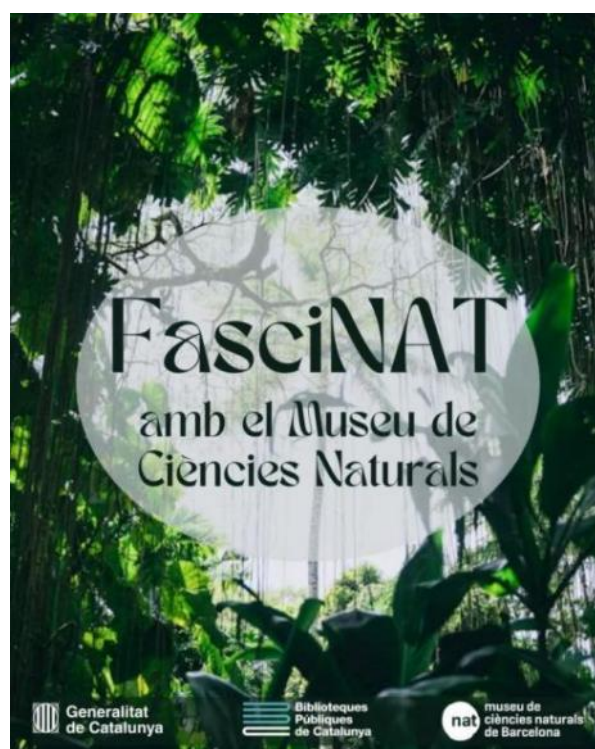
La **Mediateca** està tancada des de l'octubre de 2024, mentre es replantegen els usos, l'espai i els serveis que s'hi ofereixen.

Una altra tasca important és la **gestió i difusió de la producció científica institucional**. Així, a finals de 2025 hi ha prop de 2.750 publicacions a Google Scholar ([enllaç](#)) i més de 1.100 als repositoris RECERCAT ([enllaç](#)) i BCNROC ([enllaç](#)), així com 344 i 645 referències indexades a Web of Science i Scopus, respectivament. També es fa seguiment de l'impacte científic de les col·leccions del Museu amb un perfil específic que recull unes 850 publicacions ([enllaç](#)), i es continua la indexació de les revistes editades pel MCNB a Dialnet ([enllaç](#)).

L'**Arxiu històric**, per la seva banda, ha experimentat un increment notable dels fons inventariats i catalogats, que s'han publicat en línia durant el 2025.

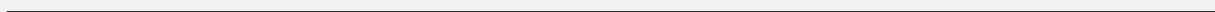
En total, l'any es tanca amb **18.014 exemplars a la Biblioteca**, 4.651 a la Mediateca i 7.161 a l'Arxiu Històric i Fotogràfic.

Cal destacar que l'abril de 2025 s'ha creat el **Club de Lectura Virtual FasciNat** ([enllaç](#)), amb la col·laboració del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya. Des de llavors s'han realitzat 7 clubs de caràcter mensual i un total de 73 persones inscrites.

07.

LA RICERCA

Un museu que genera coneixement

El Museu treballa per convertir-se en un centre de recerca de referència sobre l'antropocè, el període en què l'acció humana transforma profundament el clima i els ecosistemes del planeta. Aquest període, que estem vivint actualment, comporta una sèrie de desafiaments científics, tecnològics, socials i polítics que afecten tota la humanitat i comprometen el nostre futur com a espècie.

La recerca del Museu s'articula en quatre grans àrees temàtiques:

1. La crisi de la biodiversitat i la sisena extinció
2. El canvi climàtic i les espècies invasores
3. La urbanització planetària i el món natural
4. Els elements crítics i la transició energètica

Fites i projectes destacats del 2025:

CryoZoo

El projecte CryoZoo és una iniciativa col·laborativa entre la Universitat Pompeu Fabra, la Fundació Zoo de Barcelona, el Museu i la seu a Barcelona de l'European Molecular Biology Laboratory, amb l'objectiu de crear un biobanc estable de línies cel·lulars animals, amb especial atenció a espècies amenaçades d'arreu del món.

L'any 2025 el projecte ha rebut un nou impuls amb l'obtenció d'un ajut competitiu de Revive & Restore, destinat a avançar en la reprogramació de cèl·lules mare d'espècies silvestres i en el desenvolupament de noves eines de conservació.

Preserva més de 2.000 de mostres biològiques procedents de prop de 300 espècies de mamífers, rèptils, amfibis i

peixos. No només conserva línies cel·lulars, sinó que també en duu a terme una caracterització molecular que inclou la seqüenciació genòmica, l'estudi del transcriptoma i l'anàlisi cromosòmica. Ja s'han generat més de 300 línies cel·lulars i s'han seqüenciat més de 200 espècimens.

CryoMuseu

El CryoMuseu és el biobanc del Museu destinat a la preservació a llarg termini de mostres biològiques d'animals, amb l'objectiu de garantir-ne la disponibilitat per a la recerca futura i la conservació de la biodiversitat.

Des de la seva posada en marxa, el projecte ha esdevingut una infraestructura estratègica per a la gestió i conservació de teixits i mostres biològiques procedents tant de les col·leccions del Museu com de projectes internacionals de recerca. Entre els fons conservats destaquen les mostres generades en el marc de l'European Reference Genome Atlas (ERGA), que constitueixen una base de treball fonamental per als estudis genòmics de la fauna europea.

CryoMuseu contribueix a homogeneïtzar i optimitzar la gestió de les mostres biològiques, assegurant-ne la traçabilitat, la preservació i l'accessibilitat per a la comunitat científica. Aquesta infraestructura dona suport a projectes de genòmica, evolució, taxonomia i conservació, i reforça el paper del Museu com a centre de referència en la custòdia de recursos científics per a la recerca internacional.

Geoarqueologia i arqueometria

Aquesta línia de recerca liderada per la col·lecció de petrologia estudia els materials geològics presents en jaciments arqueològics amb l'objectiu de reconstruir processos històrics, tecnològics i d'interacció entre les societats humanes i el medi natural. Aquesta recerca combina metodologies de les geociències, l'arqueologia i les tècniques analítiques avançades per caracteritzar matèries primeres, objectes arqueològics i paisatges del passat.

Durant els darrers anys, aquesta línia ha consolidat la seva activitat a través de projectes centrats en l'anàlisi de recursos minerals, materials ornamentals i objectes arqueològics, així com en l'aplicació de tècniques arqueomètriques per a l'estudi de la producció, circulació i ús de matèries primeres en diferents períodes històrics.

Aquesta línia d'investigació desenvolupa la seva recerca principalment a les mines prehistòriques de Gavà, en col·laboració amb el Museu de Gavà i arqueòlegs del CSIC. Així mateix, forma part del projecte «Poblaciones y geopolítica en la Edad del Bronce de la península Ibérica» (BRONZEPEOPLE), liderat per la Universitat Autònoma de Barcelona.

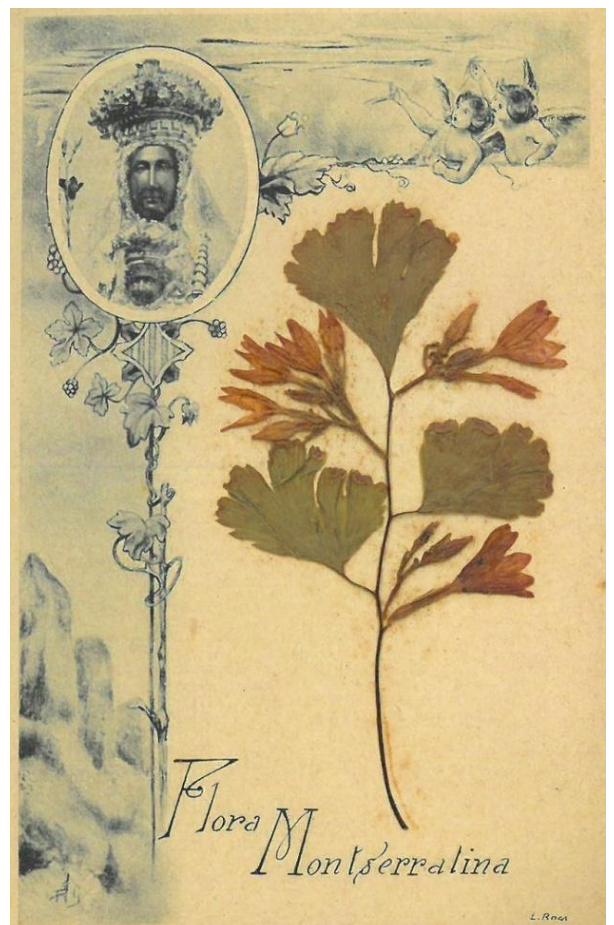

L'herbari del Museu Bíblic de Montserrat

El projecte HerBib té com a objectiu estudiar, documentar i posar en valor l'herbari conservat al Museu Bíblic de Montserrat, una col·lecció singular que integra informació sobre biodiversitat, taxonomia vegetal i fitonímia vinculada als textos i paisatges bíblics. El projecte està liderat pel Museu de Ciències Naturals de Barcelona i l'Institut Botànic de Barcelona, en col·laboració amb el propi Museu Bíblic de Montserrat.

La recerca combina la revisió taxonòmica dels exemplars, la seva digitalització i l'estudi dels noms populars, les referències històriques i les dimensions culturals associades a les plantes representades. Aquesta aproximació interdisciplinària permet analitzar la relació entre patrimoni natural, coneixement científic, llenguatge i tradicions culturals, alhora que contribueix a preservar i contextualitzar un fons documental i científic d'elevat interès.

L'any 2025 el projecte ha obtingut finançament competitiu estatal, fet que permetrà aprofundir en l'estudi d'aquesta col·lecció, ampliar-ne la documentació científica i facilitar-ne l'accés tant a la comunitat investigadora com al públic general. A més de generar nou coneixement sobre la flora vinculada al món bíblic, HerBib contribuirà a reforçar la connexió entre patrimoni natural, patrimoni cultural i història de la botànica, una línia de treball cada vegada més rellevant dins de la recerca en col·leccions històriques.

Col·leccions de referència per a pol·linitzadors amenaçats

L'any 2025 ha culminat el projecte INC-STEP (Instigating a National Reference Collection for Spain's Threatened Pollinators), desenvolupat en el marc del programa europeu TETTRIs amb la participació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, el Museo Nacional de Ciencias Naturales (CSIC), la Universitat Complutense de Madrid, la Universitat de València i la Universitat de Navarra. El projecte ha tingut com a objectiu crear una col·lecció de referència d'insectes pol·linitzadors amenaçats que faciliti la seva identificació, estudi i conservació.

Durant els dos anys de durada del projecte s'han desenvolupat accions de documentació, digitalització i harmonització de col·leccions, així com activitats formatives adreçades a professionals i investigadors. Paral·lelament, s'han generat recursos taxonòmics i eines d'identificació que contribueixen a millorar el coneixement dels grups de pol·linitzadors més vulnerables i a establir una base sòlida per al seguiment de les seves poblacions.

El projecte també ha afavorit la creació d'una xarxa de col·laboració entre museus, universitats i centres de recerca especialitzats en entomologia, promovent l'intercanvi de coneixement i l'establiment de protocols comuns per a la conservació i l'estudi de les col·leccions científiques. Aquesta infraestructura de referència esdevé especialment rellevant en un context de regressió global dels insectes pol·linitzadors, un grup fonamental per al manteniment dels ecosistemes i de nombrosos sistemes agrícoles.

Mesocosmos: experimentant el canvi climàtic

El projecte Mesocosmos, desenvolupat conjuntament pel Museu de Ciències Naturals de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat d'Alacant, constitueix una infraestructura experimental destinada a estudiar els efectes del canvi climàtic sobre els ecosistemes urbans.

Instal·lat al Terrat Viu, a l'edifici del Fòrum, el sistema està format per un conjunt de cúpules experimentals que permeten generar condicions amb una temperatura aproximadament 2 °C superior a l'ambient exterior. Aquesta configuració possibilita analitzar la resposta de la vegetació i de la microbiota del sòl davant escenaris climàtics futurs.

Durant el 2025 s'ha completat la instal·lació de la infraestructura experimental i dels sistemes de monitoratge ambiental associats. Mesocosmos esdevé així una

plataforma de recerca pionera per estudiar els impactes del canvi climàtic des d'una perspectiva ecològica i aplicada, i reforça el paper del Terrat Viu com a laboratori urbà de recerca i innovació.

Museòmica

La museòmica és una disciplina emergent que aplica les tècniques de la genòmica a exemplars conservats en museus i col·leccions científiques. Aquests exemplars constitueixen un «mirall temporal» que permet comparar la diversitat genètica actual amb la de poblacions del passat, reconstruir processos evolutius i analitzar l'impacte de les activitats humanes sobre la biodiversitat al llarg del temps.

L'extracció d'ADN d'aquestes pells, esquelets o exemplars taxidermitzats representa un repte tècnic considerable, ja que el material genètic acostuma a estar molt degradat. Per aquest motiu, una part important de la recerca museòmica se centra en desenvolupar i perfeccionar metodologies capaces de recuperar i analitzar aquest ADN antic. Els resultats obtinguts tenen aplicacions directes en conservació, genètica evolutiva i història natural.

Aquesta aproximació també s'ha estès a l'estudi de poblacions humanes antigues. L'any 2025, un treball liderat per Carles Lalueza-Fox i publicat a la revista *Nature* va demostrar, a partir de l'anàlisi genètica d'individus procedents de diferents jaciments mediterranis, que la civilització púnica va constituir la primera societat veritablement cosmopolita de la història.

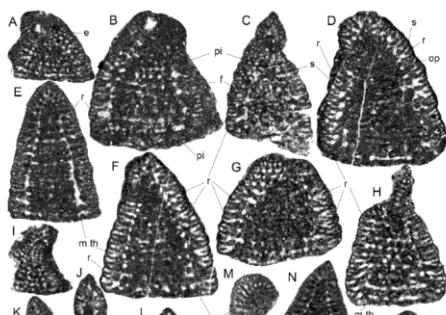
Una part rellevant de les mostres analitzades procedia del Museo Arqueológico Nacional, on s'havien conservat durant més d'un segle, posant de manifest el valor científic que poden adquirir aquestes col·leccions històriques.

En aquest sentit, la museòmica també està transformant la manera com es gestionen les col·leccions avui en dia. Si tradicionalment la conservació se centrava en preservar les característiques morfològiques dels exemplars, avui la incorporació de noves mostres inclou habitualment la conservació de teixits en condicions específiques per garantir-ne la preservació. Aquests materials s'incorporen a infraestructures especialitzades com el CryoMuseum.

Micropaleontologia i macroforaminífers

Aquesta línia de recerca estudia l'evolució, diversitat, distribució i significat paleoecològic d'aquests organismes marins, així com la seva aplicació en la datació i correlació de successions geològiques. Aquesta activitat genera nou coneixement sobre la història de la Terra i, alhora, reforça les col·leccions paleontològiques del Museu, incrementant-ne el valor com a infraestructura de recerca, conservació, documentació i divulgació del patrimoni geològic.

Durant el 2025 es van dur a terme noves campanyes de camp per obtenir materials fòssils destinats tant a la recerca com a l'enriquiment de les col·leccions científiques i didàctiques de paleontologia. Entre els resultats destacats de l'any hi ha un estudi que ha conduït a la revisió i descripció de dues espècies: *Gusicella minima* i *G. complexa*; i un altre que identifica a Tarragona un refugi insular per a organismes d'aigua dolça durant un període d'elevat nivell del mar i aporta noves evidències sobre la persistència i evolució de la biodiversitat continental en episodis extrems de canvi ambiental.

A aquests resultats se suma la concessió del projecte competitiu IBERCAFO (PID2024-159218NB-I00), finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, que garantirà la continuïtat de les investigacions durant els propers quatre anys i consolidarà les xarxes de col·laboració científica en micropaleontologia i paleobiodiversitat.

Altres línies de recerca actives durant el 2025 són:

- Arquitectura, bioestratigrafia i paleobiogeografia dels macroforaminífers; (V. Vicedo).
- Bioespeleologia, fauna hipogea i conservació de la biodiversitat subterrània (B. Caballero-López i I. Lobato-Vila).
- Caracterització de terres rares i elements crítics per a la transició energètica (M. Roquet i M. Campeny).
- Ecologia funcional d'artròpodes en sistemes agroforestals (B. Caballero-López i I. Lobato-Vila).
- Ecologia del comportament, canvi global i adaptació de les aus en entorns naturals i urbans (J. C. Senar i J. Quesada).
- Estratègies de transformació digital en museus de ciències naturals (E. Garcia-Franquesa).
- Flora autòctona i al·lòctona: diversitat, col·leccions i conservació (N. Ibáñez i N. Nualart).
- Genòmica de vertebrats i biodiversitat d'amfibis i rèptils (B. Burriel-Carranza).
- Geoarqueologia i arqueometria (Y. Díaz-Acha).
- Innovació en tècniques de preparació zoològica i conservació de col·leccions científiques (J. Quesada).
- Metal·logènesi i processos de concentració de recursos minerals al mantell terrestre (M. Roquet i M. Campeny).
- Paleobiodiversitat i paleoambients marins (V. Vicedo).
- Sistemàtica i taxonomia d'artròpodes (B. Caballero-López i I. Lobato-Vila).

Les publicacions científiques del Museu

El Museu edita publicacions dirigides a la comunitat científica i naturalista, amb l'objectiu de transmetre els últims coneixements i avenços científics.

Animal Biodiversity and Conservation

És una revista científica internacional dedicada a l'estudi i la conservació de la biodiversitat animal. Es tracta d'una publicació d'accés obert, gratuïta per als autors, amb un procés editorial i d'avaluació per experts rigorós. L'any 2025 s'han publicat els números 48.1 i 48.2, amb un total de 21 articles i 113 autors. El grau d'internacionalització, mesurat a partir de les afiliacions dels autors, se situa en un 60 %.

L'índex d'impacte de la revista segons el Journal Citation Reports es situa en 1,3 (tercer quartil, Q3). ABC continua consolidant-se com una publicació de referència entre les revistes espanyoles especialitzades en biodiversitat, zoologia i conservació.

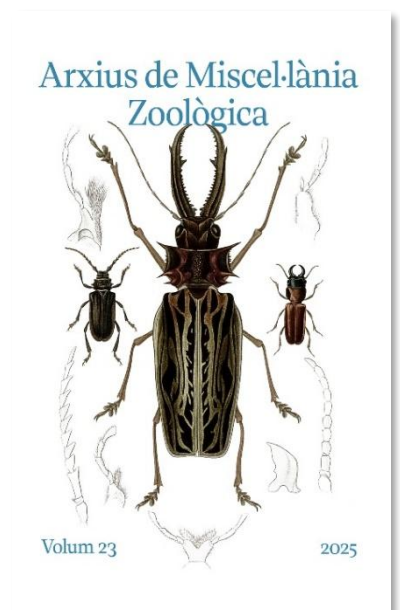
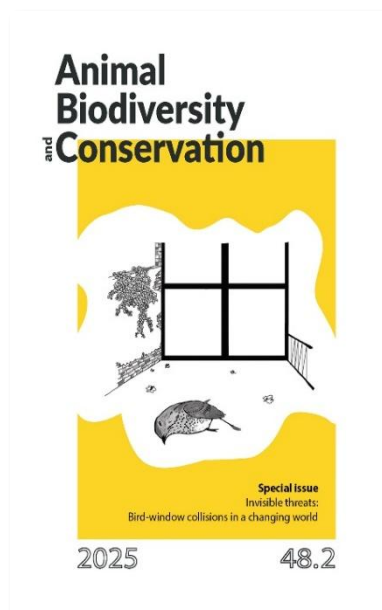
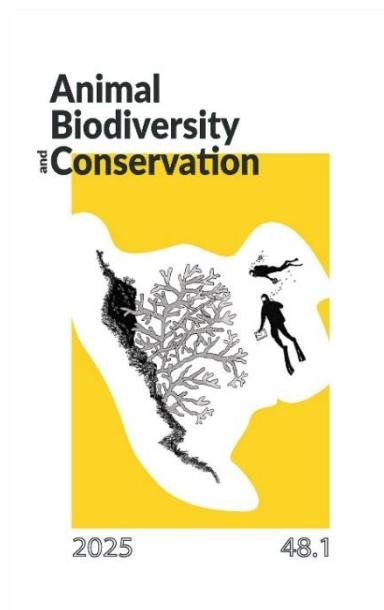
Durant aquest any s'ha iniciat un procés de renovació de l'estructura editorial de la revista amb l'objectiu d'adaptar-la als nous reptes de l'edició científica. Aquesta transformació inclou la revisió dels òrgans editorials i la planificació de la implantació d'una plataforma de gestió editorial més eficient i funcional, que ha de permetre optimitzar els fluxos de treball, millorar l'experiència d'autors i revisors i reforçar la projecció de la revista.

Arxius de Miscel·lània Zoològica

Arxius de Miscel·lània Zoològica és una revista d'accés obert de periodicitat anual que publica articles inèdits sobre taxonomia, variabilitat morfològica, distribució espacial i dinàmica temporal d'organismes zoològics. La revista afavoreix la difusió de dades en formats adequats per a la consulta i la seva reutilització posterior.

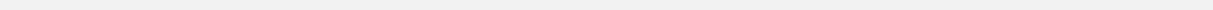
Durant el 2025 s'ha publicat el volum 23, amb un total de 16 articles signats per 60 autors, i amb un grau d'internacionalització del 78%.

A més, enguany s'ha renovat el disseny de la portada per fer-la més moderna i visual, per facilitar la seva difusió.

08.

EL MUSEU EN XIFRES

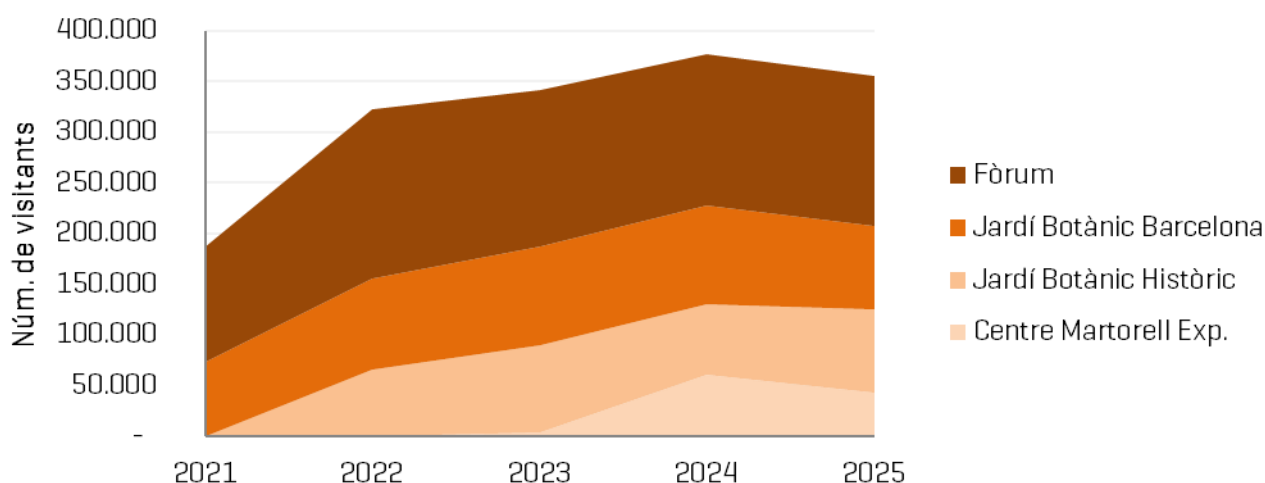

Els nostres visitants

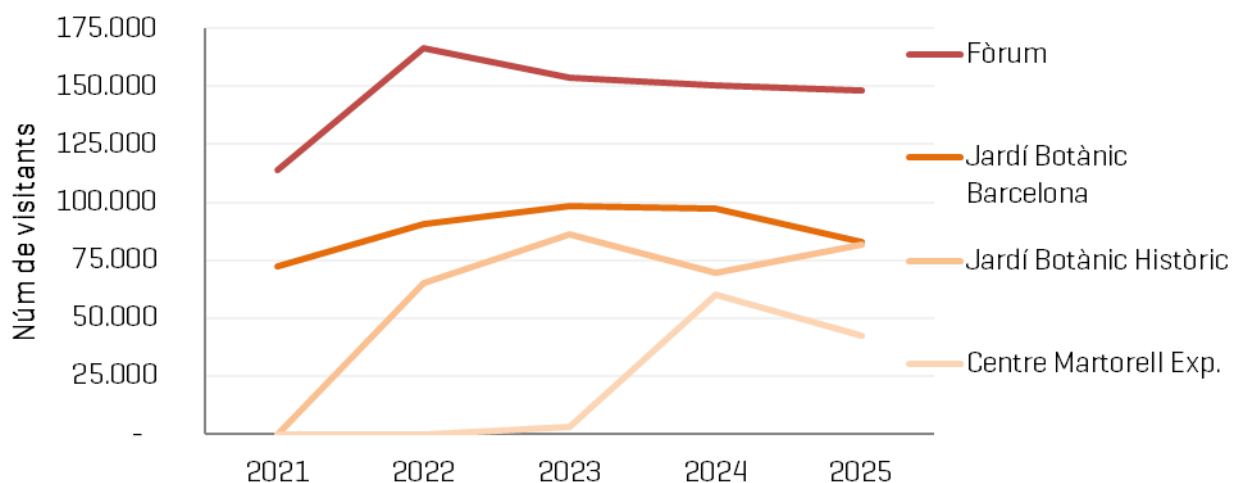
	2021	2022	2023	2024	2025
Fòrum	114.165	166.344	153.658	150.249	148.189
Jardí Botànic Barcelona	72.473	90.656	98.142	97.516	82.901
Jardí Botànic Històric	nd	65.200	86.300	69.817	81.816
Centre Martorell Exp.	-	-	3.000	60.221	42.550
Hivernacle	-	-	-	-	927.319
Total	186.638	322.200	341.100	377.803	355.456

* No es disposa de dades de visitants del Jardí Botànic Històric anteriors a 2022. El Centre Martorell d'Exposicions va obrir les portes el 19 de desembre de 2023, però va romandre tancat de l'1 de setembre al 13 de desembre de 2025 per tasques de renovació expositiva. L'Hivernacle es va incorporar com a seu del Museu l'any 2025; tanmateix, a causa del volum i del perfil específic del seu públic, no s'ha inclòs en el recompte total ni en el gràfic, per tal de no alterar la comparabilitat de les dades.

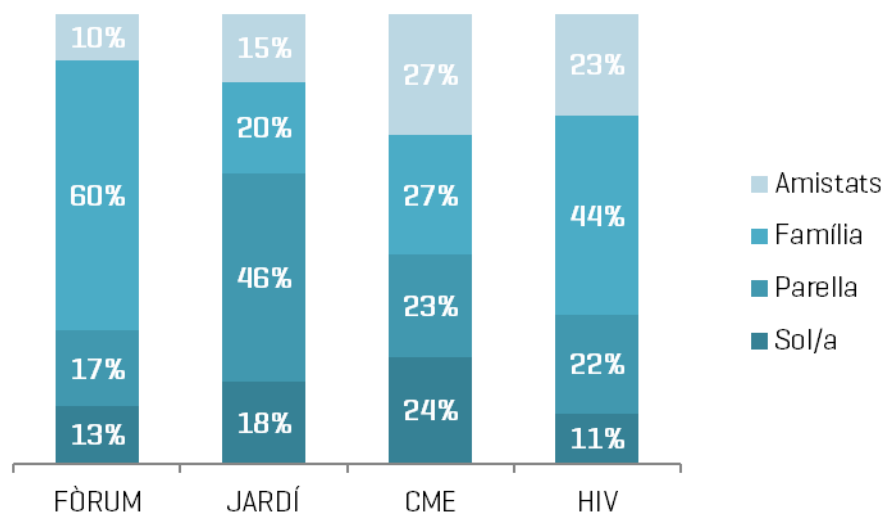
Visitants totals

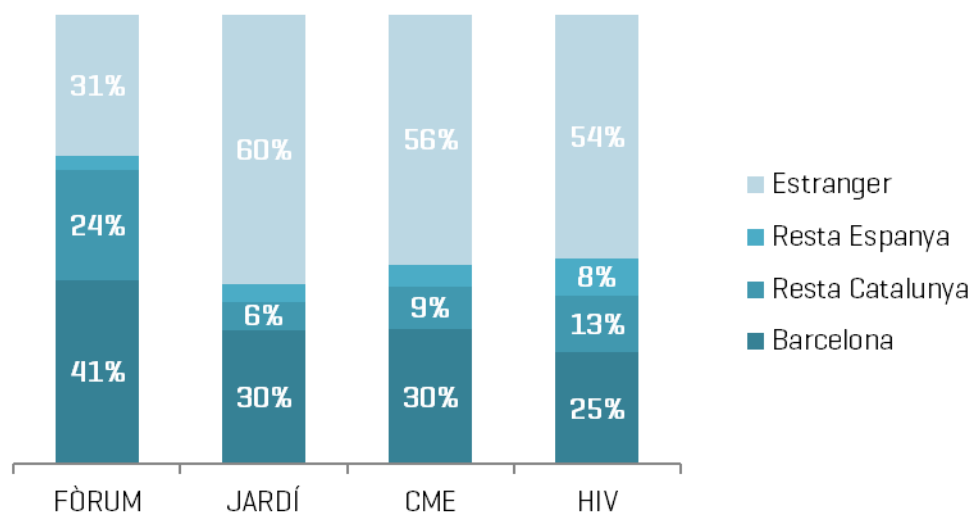
Visitants a cada seu

Amb qui es visita el museu:

D'on provenen els nostres visitants:

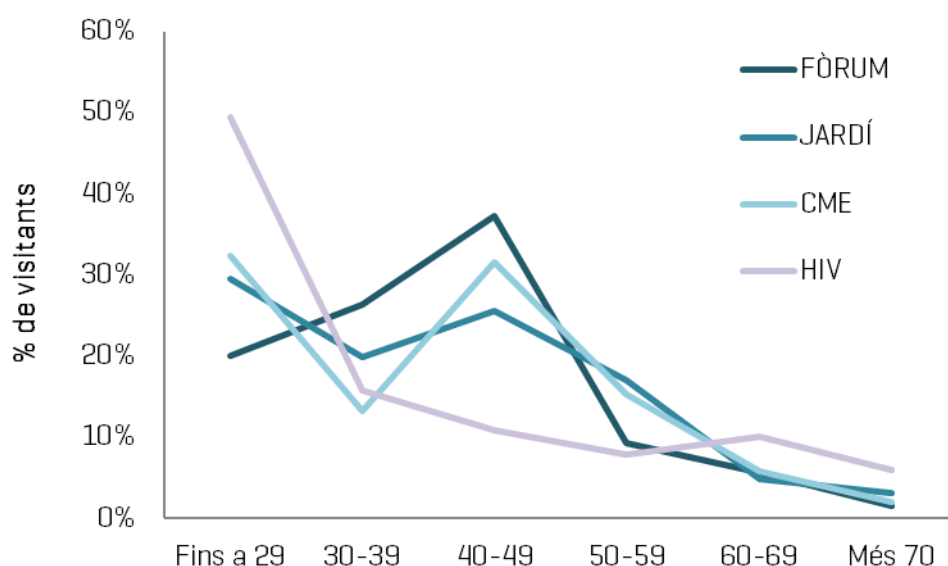

* Fòrum (Museu de Ciències Naturals de Barcelona seu del Fòrum), Jardí (Jardí Botànic de Barcelona), CME (Centre Martorell d'Exposicions) i HIV [Hivernacle].

Quina edat tenen els nostres visitants:

	FÒRUM	JARDÍ	CME	HIV
Fins 19	1,6%	2,2%	1,7%	23,1%
20-29	18,5%	27,3%	30,6%	26,4%
30-39	26,4%	19,9%	13,2%	15,7%
40-49	37,2%	25,6%	31,6%	10,8%
50-59	9,2%	17,0%	15,2%	7,9%
60-69	5,6%	4,9%	5,8%	10,1%
Més 70	1,5%	3,1%	2,0%	5,9%

* En el cas de visites amb infants, només els acompanyants contesten a l'enquesta i per aquest motiu els nens i nenes no surten reflectits a les dades demogràfiques.

Participants a les nostres activitats

Les dades del 2025:

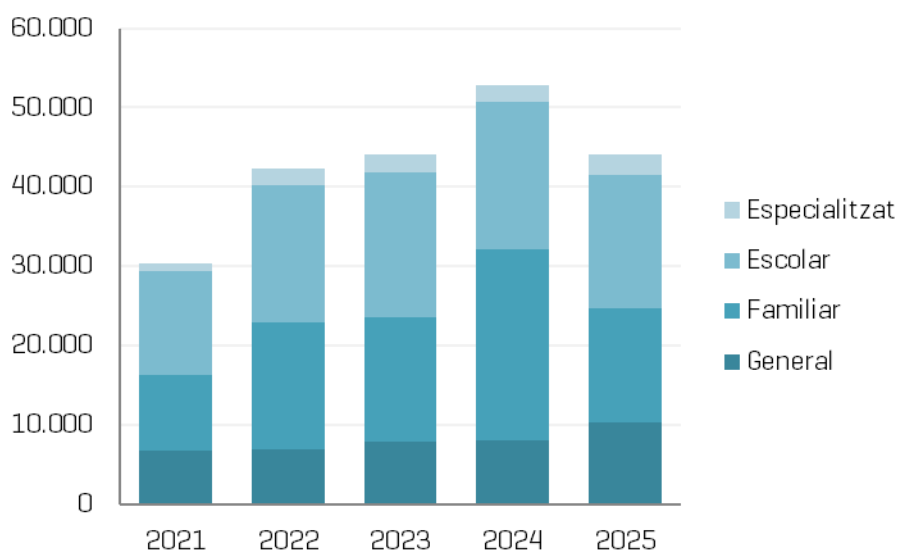
	FÒRUM	JBB	JBH	C3D	CME	HIV	ALTRES	ONLINE	TOTAL
General	3.715	2.790	353	193	830	509	1.908	0	10.298
Familiar	10.035	1.252	1.218	0	36	15	1807	0	14.363
Escolar	10.804	3.866	0	110	734	0	1262	48	16.824
Especialitzat	1.212	750	0	16	214	27	322	93	2.634
TOTAL	25.766	8.658	1.571	319	1.814	551	5.299	141	44.119

* JBB (Jardí Botànic de Barcelona), JBH (Jardí Botànic Històric), C3D (Castell dels Tres Dragons), CME (Centre Martorell d'Exposicions) i HIV (Hivernacle). La categoria "Altres" inclou les activitats realitzades fora de les seus del Museu.

Les dades històriques:

	2021	2022	2023	2024	2025
General	6.669	6.931	7.917	8.027	10.298
Familiar	9.671	16.054	15.643	24.034	14.363
Escolar	13.089	17.160	18.194	18.679	16.824
pecialitzat	966	2.239	2.282	2.037	2.634
TOTAL	30.395	42.384	44.036	52.777	44.119

* Les dades de 2024 són excepcionalment elevades, atès que inclouen els participants a la festa del 25è aniversari del Jardí Botànic de Barcelona.

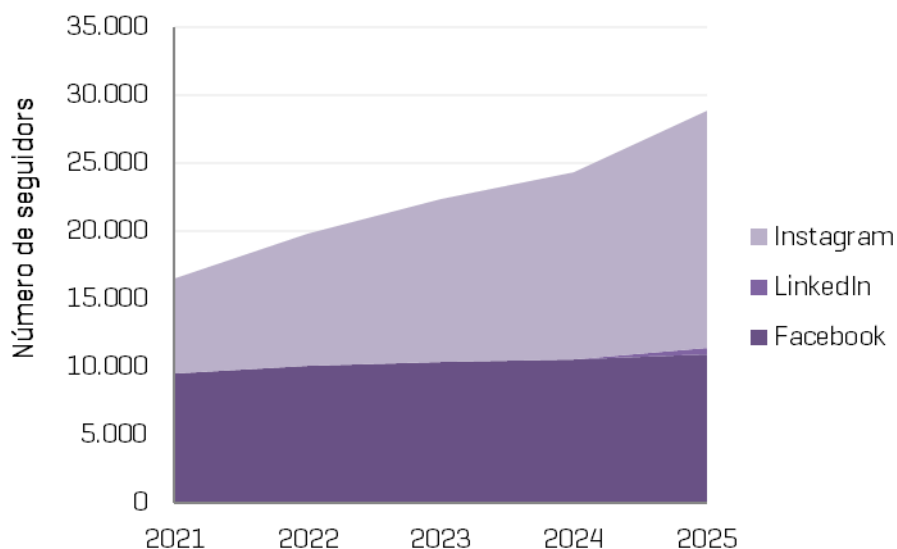

Indicadors de comunicació

Número de seguidors a les xarxes socials:

	2021	2022	2023	2024	2025
Facebook	9.516	10.093	10.363	10.517	10.921
Instagram	7.002	9.684	11.934	13.828	17.440
LinkedIn	-	-	-	-	448
TOTAL	16.518	19.777	22.297	24.345	28.809

* El 3 de febrer de 2025, el Museu deixa d'estar actiu a la xarxa social X i, paral·lelament, obre i inicia activitat a LinkedIn.

Número de publicacions a les xarxes socials:

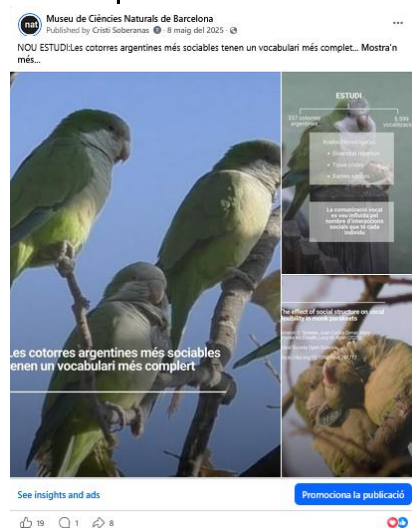
	2021	2022	2023	2024	2025
Facebook	95	99	177	536	579
Instagram	732	1.107	153	667	853
LinkedIn	-	-	-	-	50
TOTAL	827	1.206	330	1.203	1.482

Número d'interaccions a les publicacions de les xarxes socials:

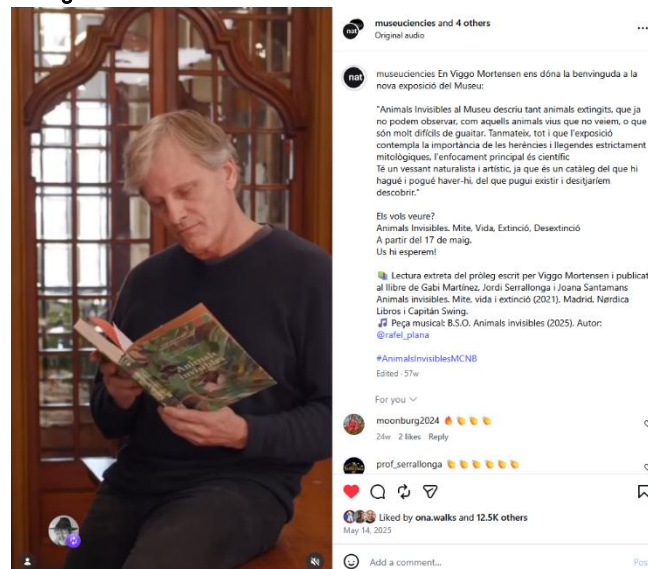
	2021	2022	2023	2024	2025
Facebook	1.623	1.089	9.148	1.814	1.556
Instagram	10.134	8.701	11.340	11.301	104.038
LinkedIn	-	-	-	-	936
TOTAL	11.757	9.790	20.488	13.115	106.530

Publicacions amb més repercussió:

Facebook post:

Instagram reel:

LinkedIn post:

Instagram post:

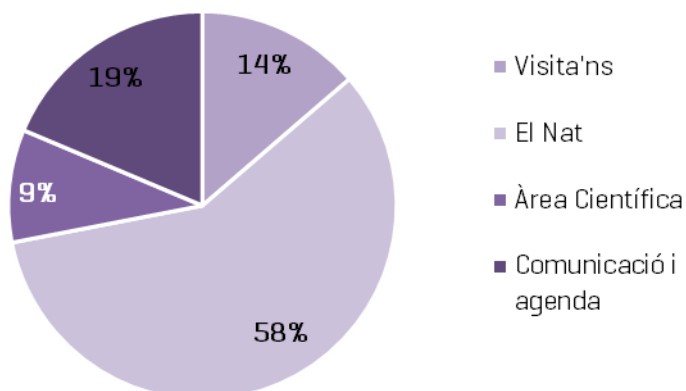

Dades del trànsit web:

Web	Usuaris		Sessions		Pàgines vistes	
	2025	vs 2024	2025	vs 2024	2025	vs 2024
museuciencies.cat	159.218	-6%	235.627	4%	522.014	7%
blogmuseuciencies.org	3.391	45%	3.397	17%	4.269	-31%
edunat.museuciencies.cat	5.713	-2%	8.972	0%	23.639	-7%
nattv.museuciencies.cat	748	-43%	1.134	-33%	1.874	-22%
bioexplora.cat(sense journals)	14.400	51%	15.681	23%	29.155	-3%
museucienciesjournals.cat	23.101	-2%	33.857	4%	61.167	10%
TOTALS	206.571	-2%	298.668	5%	642.118	6%

Dades de museuciencies.cat:

Sessions a cada secció del web

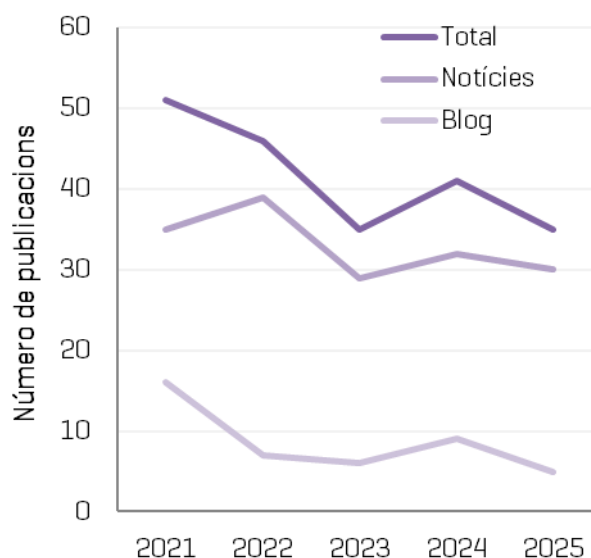
* Aquestes dades no inclouen les pàgines individuals d'exposicions ni notícies, per limitacions de l'eina d'anàlisi.

El nostre butlletí:

	Número butlletins	Subscriptors	Obertures totals	Mitjana obertures	Clics totals	Mitjana clics
2020	22	12.080	61.107	2.778	4.562	207
2021	16	12.078	48.119	3.007	5.343	334
2022	18	12.136	61.945	3.441	5.584	310
2023	20	12.123	72.606	3.630	6.530	327
2024	18	12.040	64.271	3.571	5.162	287
2025	17	11.851	65.923	3.878	6.056	356
vs 2024	-6%	-2%	3%	9%	17%	24%

La nostra producció de continguts:

	Blog	Notícies	Total
2021	16	35	51
2022	7	39	46
2023	6	29	35
2024	9	32	41
2025	5	30	35

Els nostres vídeos:

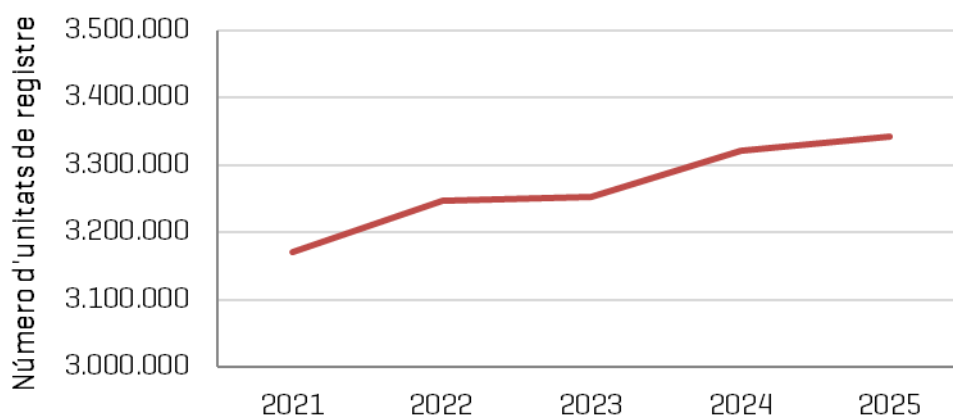
		2021	2022	2023	2024	2025
Vimeo	Nº publicacions	18	5	10	21	10
	Nº visualitzacions	1.094	997	1.751	961	722
YouTube	Nº publicacions	18	9	6	8	8
	Nº visualitzacions	25.523	4.916	3.970	3.654	5.560
TOTAL	Nº publicacions	36	14	16	29	18
	Nº visualitzacions	26.617	5.913	5.721	4.615	6.282

Indicadors de les col·leccions

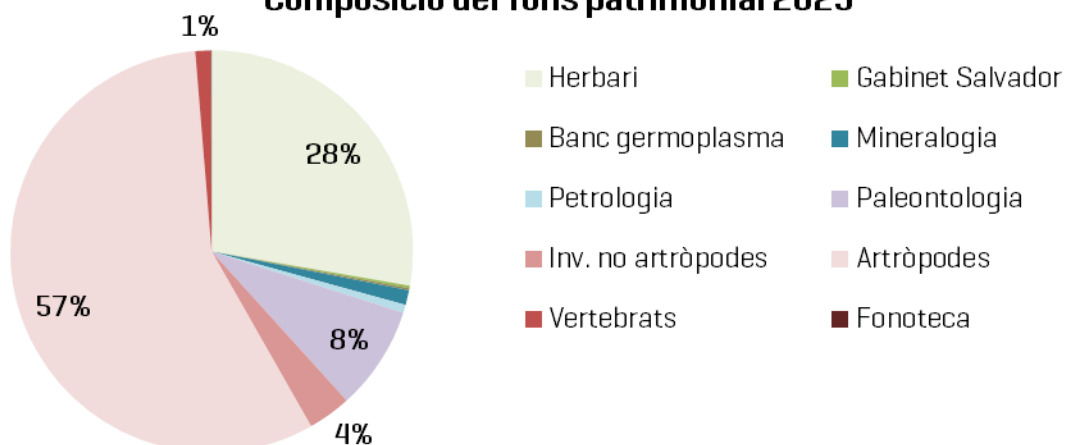
Fons patrimonial (unitats de registre):

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	905.062	912.697	914.414	920.984	928.229
Gabinet Salvador	6.474	6.474	6.474	6.474	6.474
Banc germoplasma	5.496	5.556	5.594	5.623	5.948
Mineralogia	27.022	27.496	27.517	39.477	40.200
Petrologia	20.022	20.047	20.083	21.654	21.678
Paleontologia	198.843	253.384	253.384	277.682	277.807
Inv. no artròpodes	89.440	100.474	103.866	115.377	116.522
Artròpodes	1.879.227	1.879.227	1.879.227	1.890.390	1.899.879
Vertebrats	38.390	39.007	39.684	41.172	42.041
Fonoteca	1.501	1.911	1.911	2.010	2.570
TOTAL	3.171.477	3.246.273	3.252.154	3.320.843	3.341.348

Evolució temporal

Composició del fons patrimonial 2025

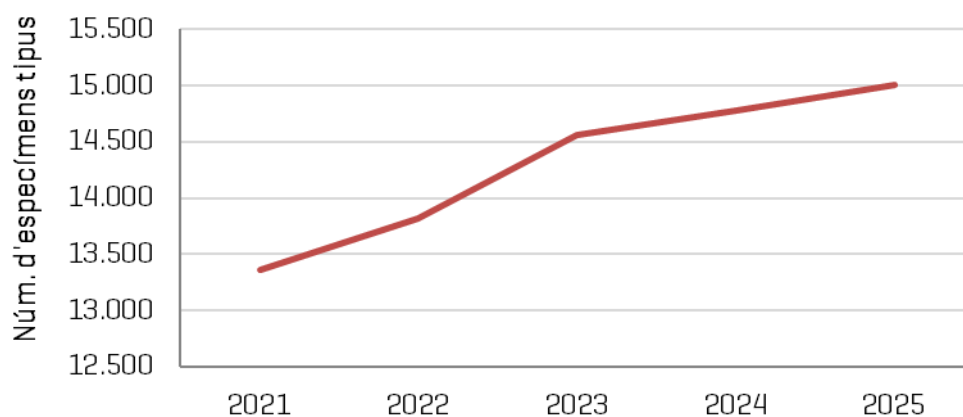

Espècimens tipus:

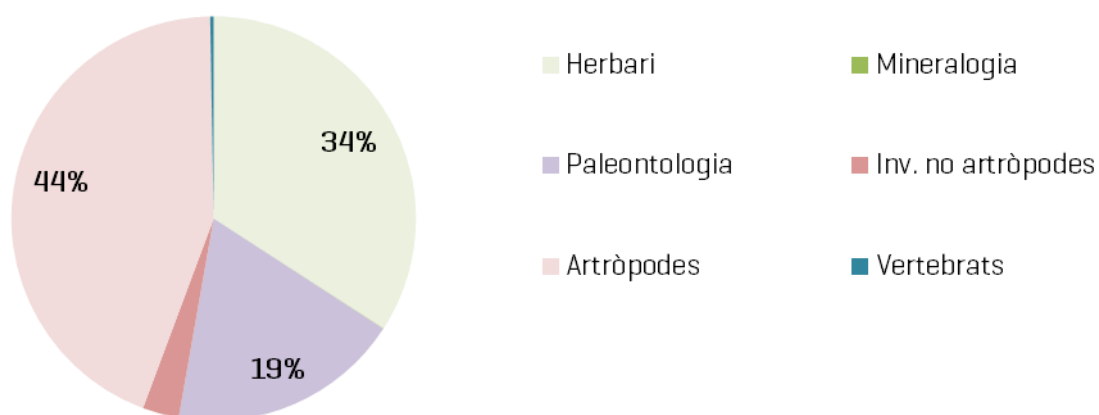
COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	4.576	4.657	4.854	4.978	5.124
Mineralogia	1	1	1	1	5
Paleontologia	2.603	2.736	2.770	2.773	2.793
Inv. no artròpodes	446	416	416	421	437
Artròpodes	5.701	5.981	6.495	6.570	6.611
Vertebrats	31	31	31	31	41
TOTAL	13.358	13.822	14.567	14.774	15.011

* Les col·leccions de petrologia, el banc de germoplasma, la fonoteca i el Gabinet Salvador no disposen actualment d'espècimens tipus.

Evolució temporal

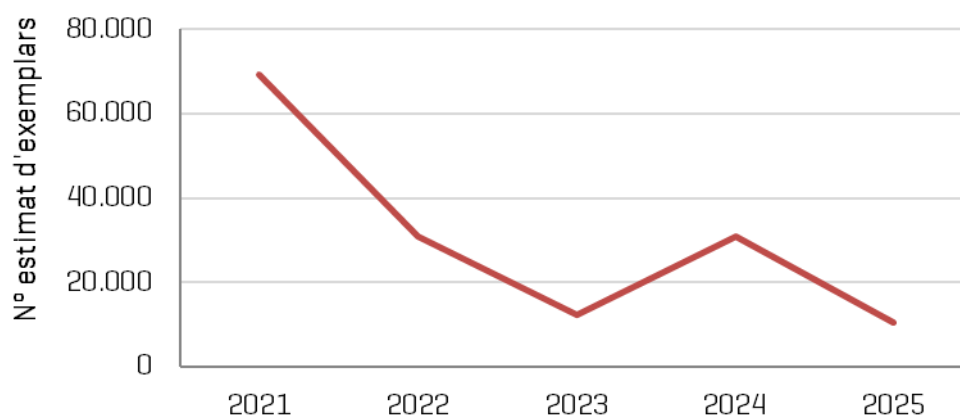
Composició dels espècimens tipus 2025

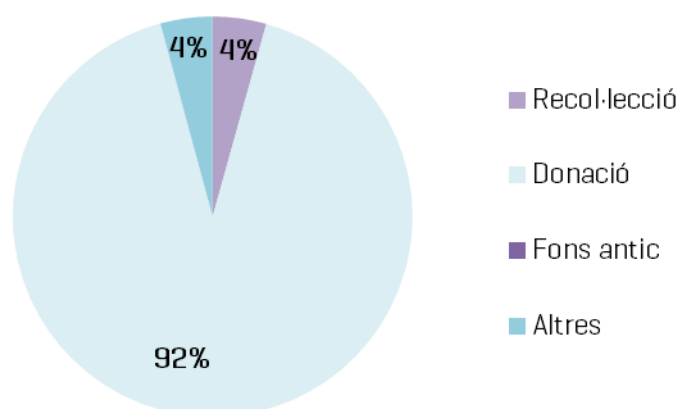
Noves adquisicions a les col·leccions:

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	2.745	7.635	1.717	1.856	5.221
Gabinet Salvador	0	0	0	0	0
Banc germoplasma	27	0	21	103	65
Mineralogia	5	350	21	11.960	149
Petrologia	2.995	25	36	1.571	24
Paleontologia	22.725	80	621	223	297
Inv. no artròpodes	174	10.790	9	8.068	302
Artròpodes	39.896	11.733	9.607	6.685	4.062
Vertebrats	537	255	393	404	299
Fonoteca	141	32	37	99	0
TOTAL	69.245	30.900	12.462	30.969	10.419

Evolució temporal

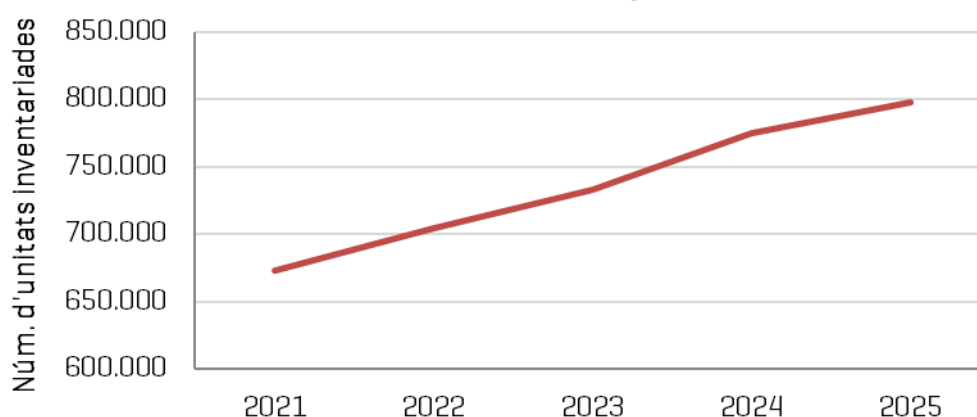
Forma d'adquisició durant el 2025

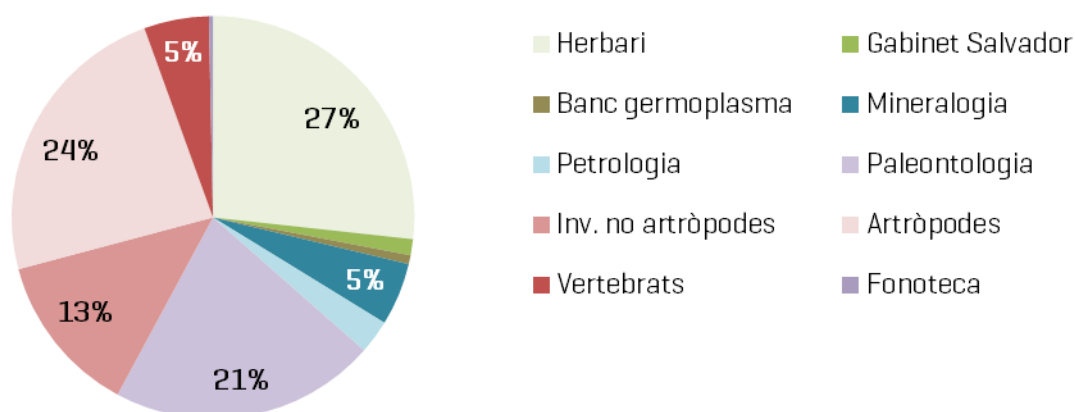
Unitats de registre de l'inventari:

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	183.692	192.378	201.064	205.778	213.112
Gabinet Salvador	6.474	10.316	10.316	10.316	10.316
Banc germoplasma	5.446	5.496	5.556	5.594	5.664
Mineralogia	27.022	27.496	27.517	39.477	40.200
Petrologia	20.022	20.047	20.083	21.654	21.678
Paleontologia	148.618	158.333	168.048	170.244	170.369
Inv. no artròpodes	89.440	89.421	91.366	99.434	103.613
Artròpodes	152.543	160.045	167.548	178.763	188.252
Vertebrats	38.010	38.639	39.327	41.172	41.550
Fonoteca	1.501	1.911	1.911	2.010	2.570
TOTAL	672.768	704.082	732.736	774.442	797.324

Evolució temporal

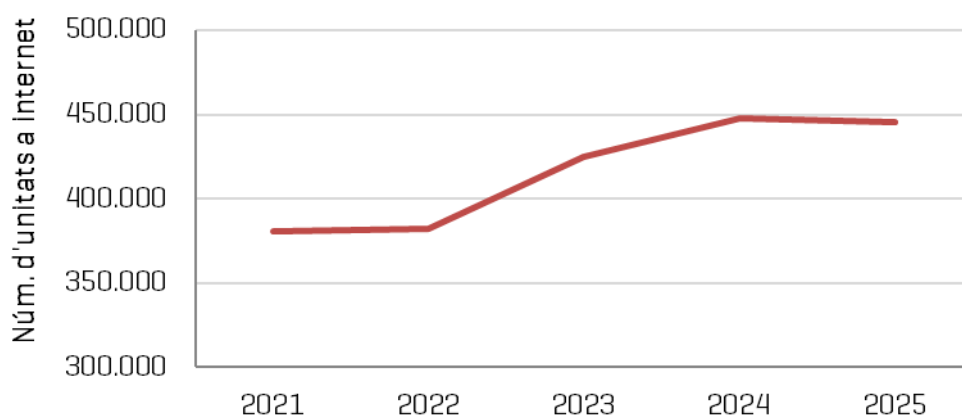
Composició del fons inventariat 2025

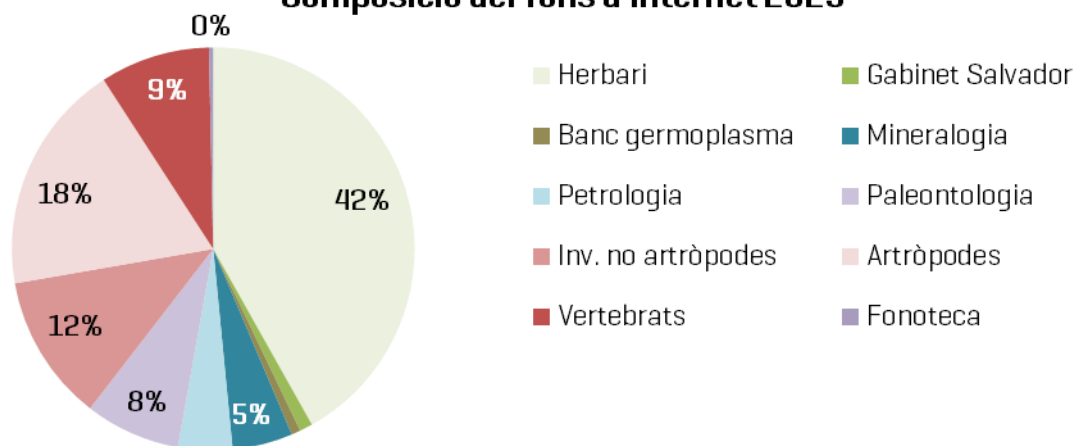
Unitats de registre publicades a internet:

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	167.839	167.839	186.766	186.766	186.390
Gabinet Salvador	9.616	9.616	9.616	9.616	4.629
Banc germoplasma	3000	3033	3054	3070	3.247
Mineralogia	12.879	12.879	21.394	21.600	21.553
Petrologia	8.597	8.597	15.962	19.427	19.427
Paleontologia	32.580	32.581	34.057	34.129	34.129
Inv. no artròpodes	52.170	52.418	52.428	50.050	52.474
Artròpodes	57.710	58.313	64.348	82.738	82.779
Vertebrats	36.117	36.939	37.637	39.105	39.276
Fonoteca	0	0	0	1.488	1.498
TOTAL	380.508	382.215	425.262	447.989	445.402

Evolució temporal

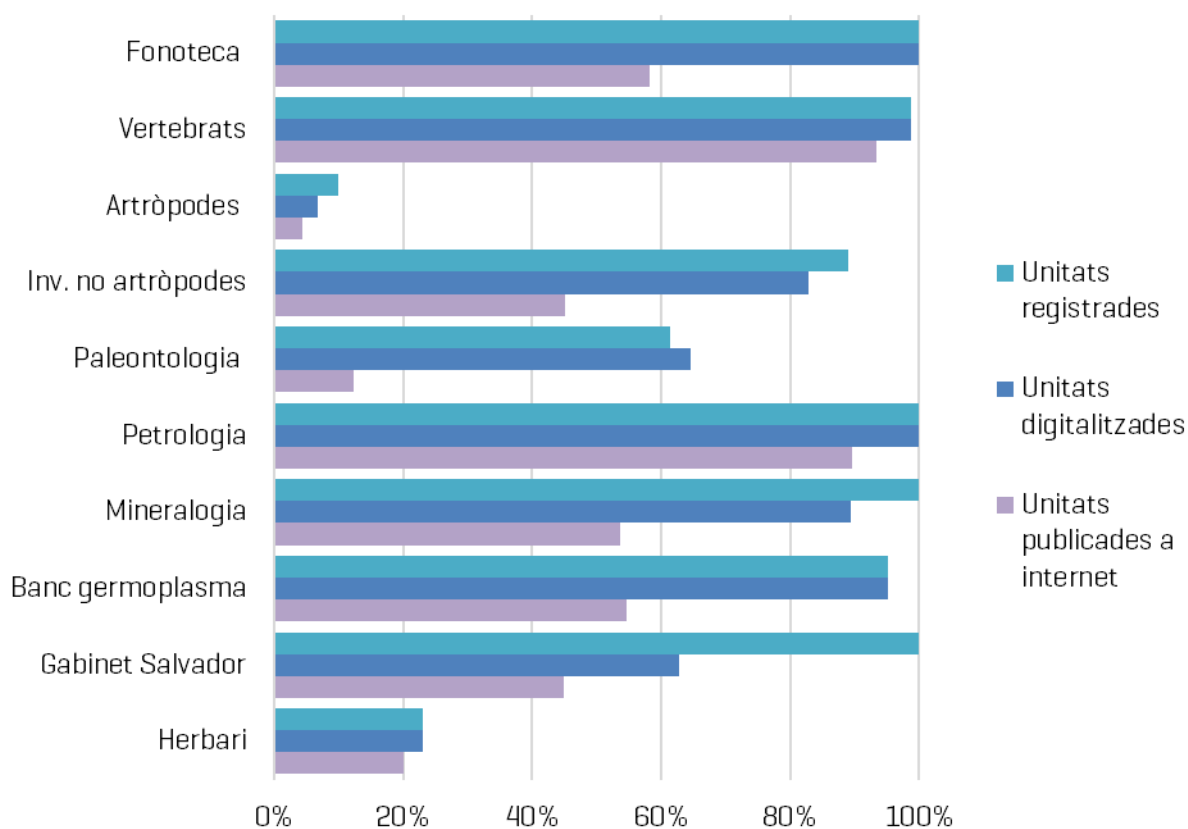
Composició del fons a Internet 2025

Estat de documentació de cada col·lecció el 2025:

COL·LECCIÓ	FONS	REGISTRAT		DIGITALITZAT		A INTERNET	
		Total	%	Total	%	Total	%
Herbari	928.229	213.112	23,0%	213.112	23,0%	186.390	20,1%
Gabinet Salvador	10.316	10.316	100,0%	6.474	62,8%	4.629	44,9%
Banc germoplasma	5.948	5.664	95,2%	5.664	95,2%	3.247	54,6%
Mineralogia	40.200	40.200	100,0%	35.956	89,4%	21.553	53,6%
Petrologia	21.678	21.678	100,0%	21.678	100,0%	19.427	89,6%
Paleontologia	277.807	170.369	61,3%	179.087	64,5%	34.129	12,3%
Inv. no artròpodes	116.522	103.613	88,9%	96.522	82,8%	52.474	45,0%
Artròpodes	1.899.879	188.252	9,9%	126.821	6,7%	82.779	4,4%
Vertebrats	42.041	41.550	98,8%	41.550	98,8%	39.276	93,4%
Fonoteca	2.570	2.570	100,0%	2.570	100,0%	1.498	58,3%
TOTAL	3.345.190	797.324	23,8%	729.434	21,8%	445.402	13,3%

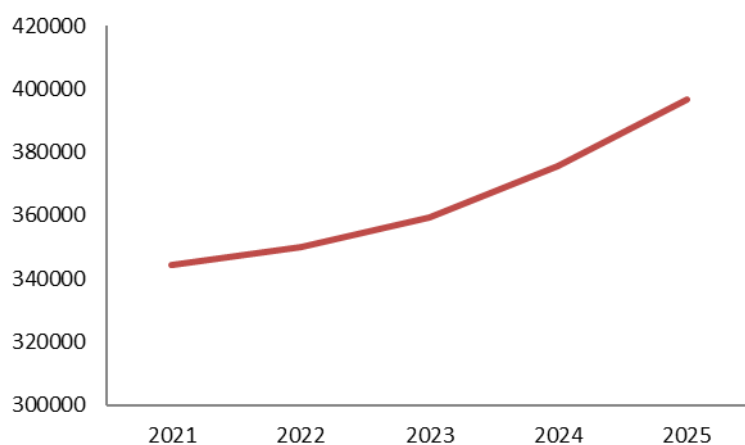
Nivell d'inventari i difusió a internet

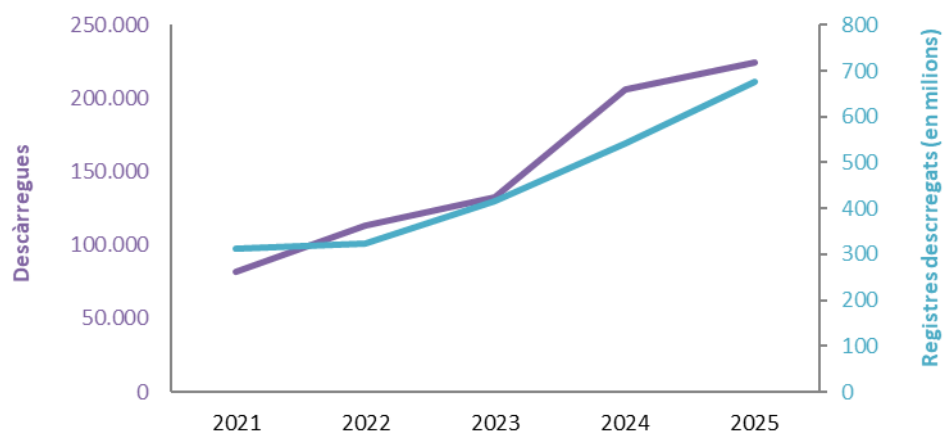
Registres publicats a GBIF:

COL·LECCIÓ	REGISTRES PUBLICATS	DESCÀRREGUES 2025
Herbari	186.390	125.389
Paleontologia	32.581	5.967
Inv. no artròpodes	50.006	12.718
Artròpodes	82.738	20.182
Vertebrats	31.840	32.251
Banc de teixits	7.265	11.019
Zoologia general	2.407	7.147
Banc de germoplasma	3.247	9.781
TOTAL	396.474	224.454

Nombre de registres publicats

Dades d'ús

Registres publicats a Europeana:

COL·LECCIÓ	REGISTRES PUBLICATS
Mineralogia	2.733
Petrologia	5.644
Paleontologia	1.013
Mol·luscs	3.121
Artròpodes	2.555
Vertebrats	2.974
Banc de teixits	4
Zoologia general	458
TOTAL	18.502

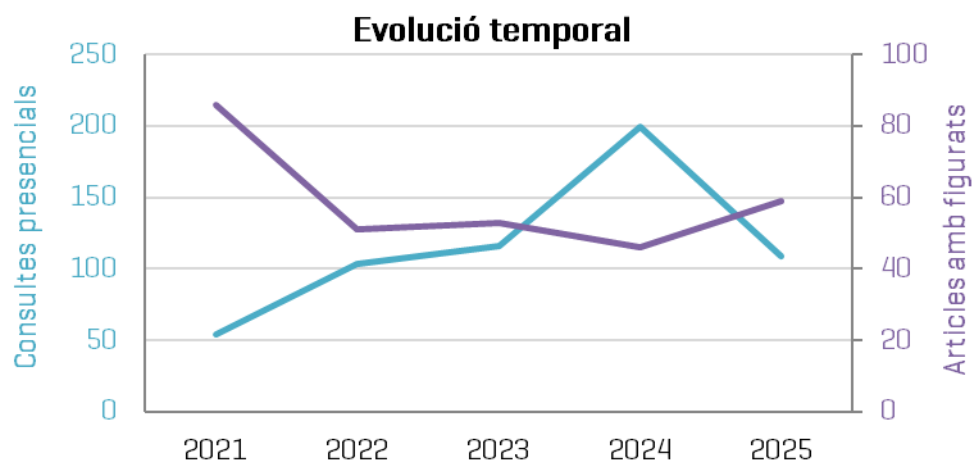
Consultes presencials a les col·leccions:

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	22	30	13	18	15
Gabinet Salvador	0	0	0	0	0
Banc germoplasma	0	0	0	0	0
Mineralogia	0	3	16	15	2
Petrologia	0	0	1	8	2
Paleontologia	0	10	23	26	21
Inv. no artròpodes	2	2	3	1	5
Artròpodes	20	31	27	98	51
Vertebrats	10	28	33	34	13
Fonoteca	0	0	0	0	0
TOTAL	54	104	116	200	109

* Durant el 2025 les col·leccions de zoologia van reduir l'atenció de consultes degut a les tasques de trasllat.

Número articles on s'esmenten exemplars de la col·lecció:

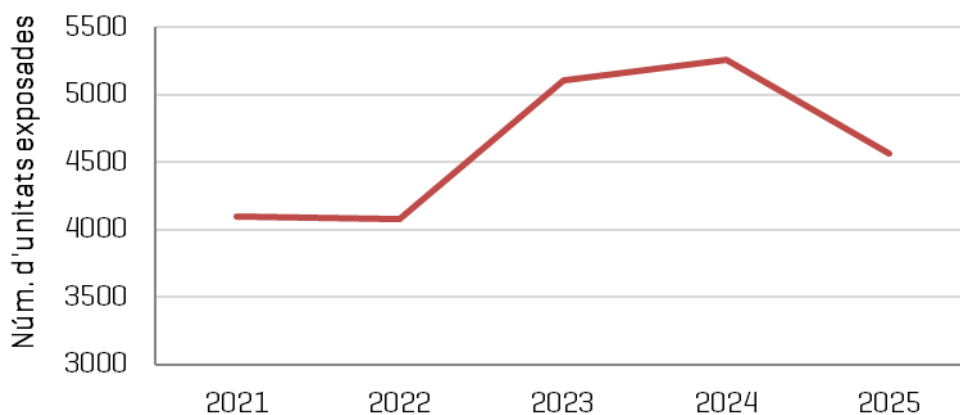
COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	21	27	17	16	13
Gabinet Salvador	1	1	1	1	0
Banc germoplasma	0	0	0	0	0
Mineralogia	1	0	1	0	0
Petrologia	0	0	0	1	0
Paleontologia	6	3	2	0	3
Inv. No artròpodes	7	5	9	4	12
Artròpodes	43	8	21	16	22
Vertebrats	7	7	2	8	9
Fonoteca	0	0	0	0	0
TOTAL	86	51	53	46	59

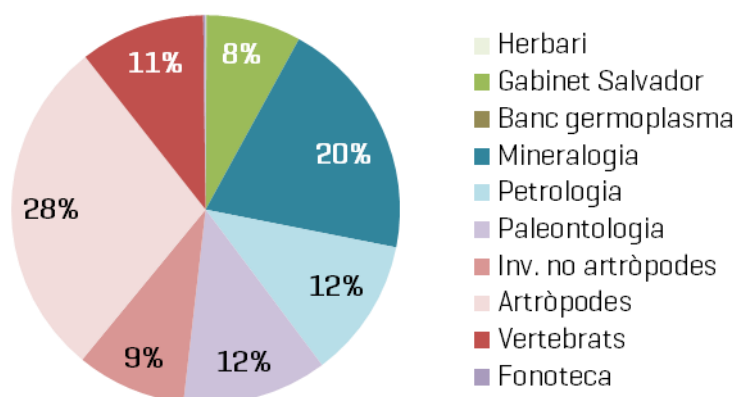
Exemplars de les col·leccions utilitzats en exposicions pròpies i alienes:

COL·LECCIÓ	2021	2022	2023	2024	2025
Herbari	4	4	4	4	6
Gabinet Salvador	416	416	416	416	416
Banc germoplasma	0	0	0	0	0
Mineralogia	903	894	1031	1060	846
Petrologia	212	212	613	613	224
Paleontologia	282	279	474	635	374
Inv. no artròpodes	472	475	480	480	469
Artròpodes	1207	1208	1496	1496	1140
Vertebrats	588	585	588	549	1073
Fonoteca	10	10	10	10	20
TOTAL	4094	4083	5112	5.263	4.568

Evolució temporal

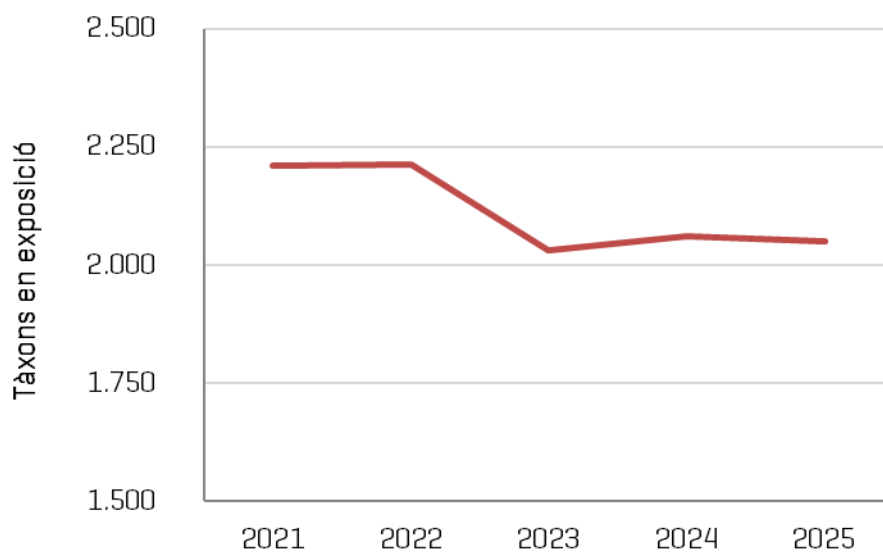
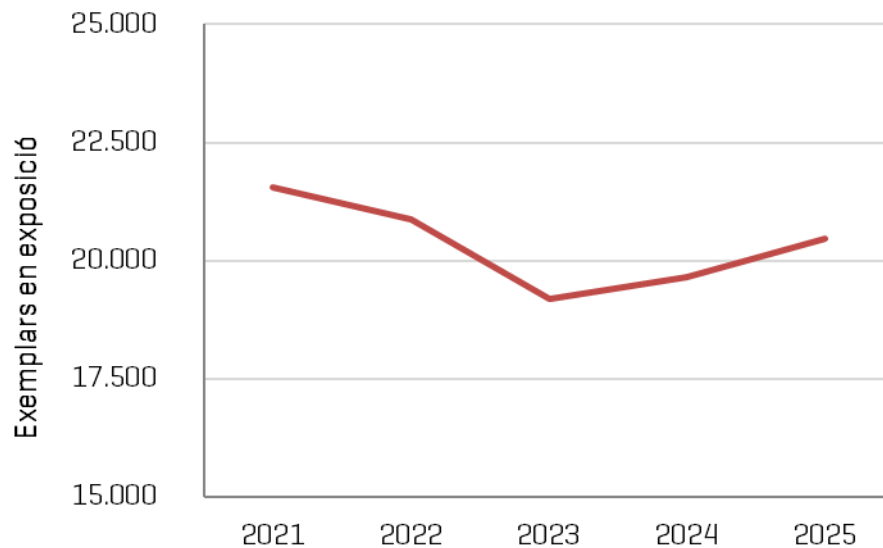
Composició del fons a les exposicions 2025

Jardí Botànic de Barcelona

ANY	EXEMPLARS	TÀXONS
2021	21.552	2.211
2022	20.869	2.214
2023	19.193	2.033
2024	19.647	2.062
2025	20.461	2.052

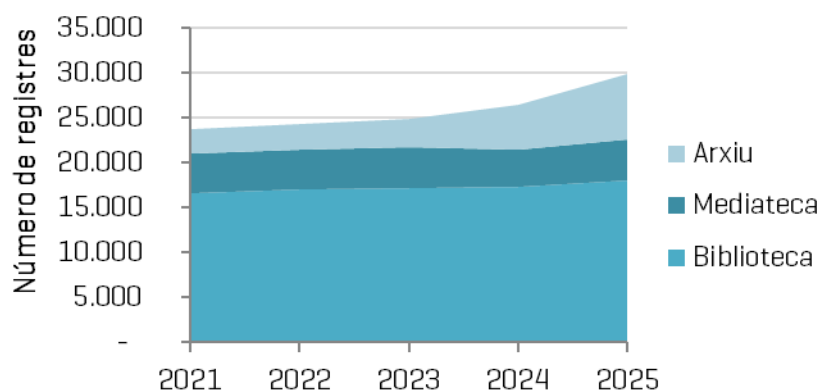
* No s'hi inclouen les espècies adventícies o espontànies.

Indicadors del Centre de Documentació

Registres totals:

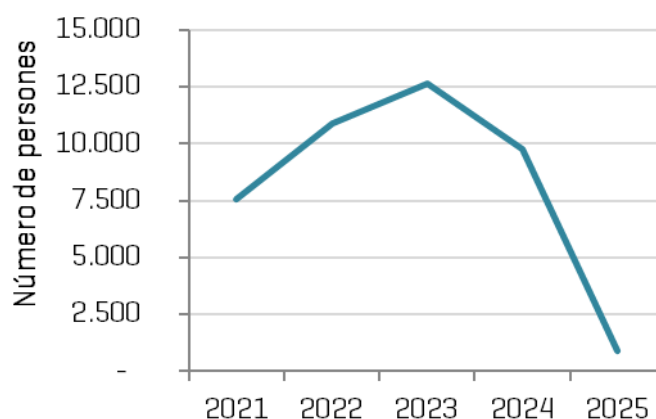
ANY	BIBLIOTECA	MEDIATECA	ARXIU	TOTAL
2021	16.665	4.336	2.729	23.730
2022	17.006	4.416	2.880	24.302
2023	17.244	4.520	3.150	24.914
2024	17.282	4.221	4.899	26.402
2025	18.014	4.651	7.161	29.826

Persones ateses:

ANY	NÚM. VISITES
2021	7.550
2022	10.872
2023	12.639
2024	9.758
2025	915

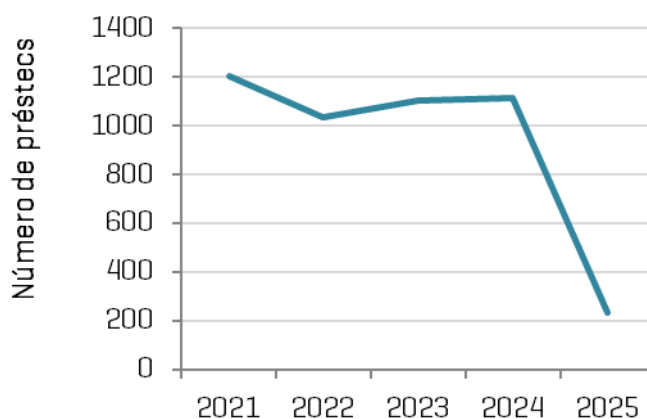
* La mediateca està tancada des d'octubre del 2024.

Préstecs biblioteca i mediateca (personals i interbibliotecaris):

ANY	NÚM. VISITES
2021	7.550
2022	10.872
2023	12.639
2024	9.758
2025	915

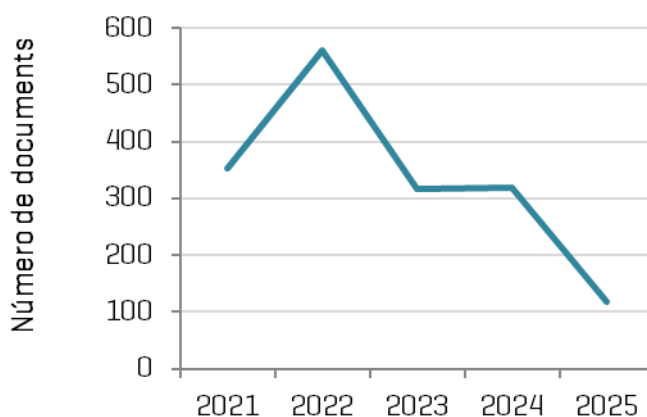
* La mediateca està tancada des d'octubre del 2024.

Peticions de documents ateses:

ANY	NÚM. DOCS.
2021	352
2022	560
2023	316
2024	318
2025	119

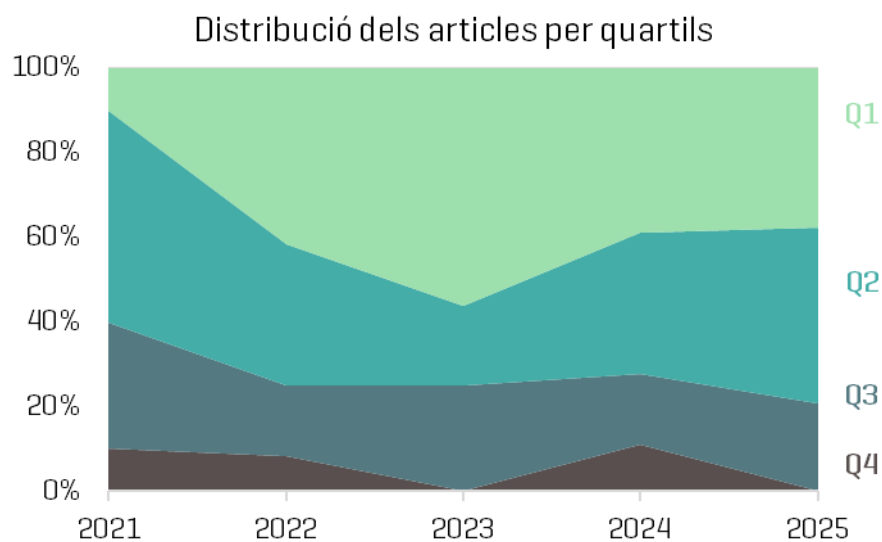
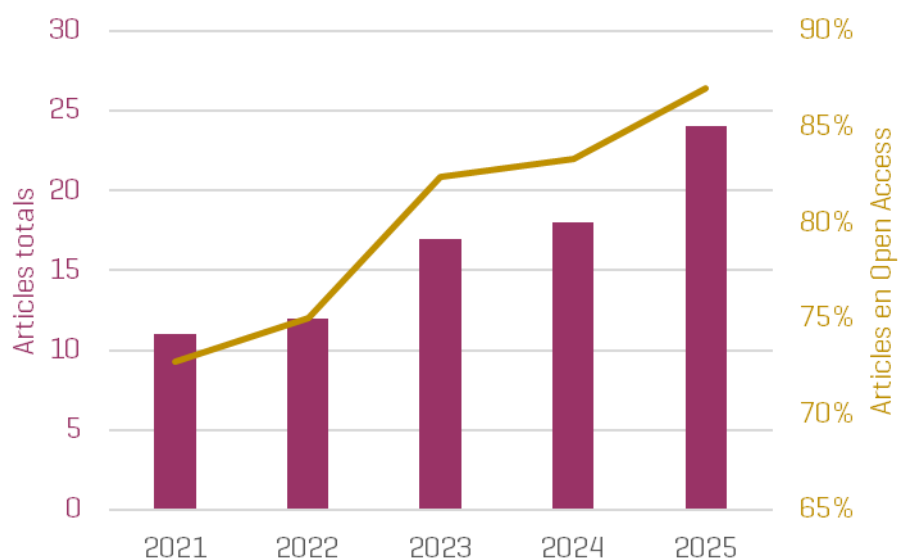
* Les obres al Castell han limitat l'accés al fons i ha requerit redistribuir els esforços.

Articles científics publicats

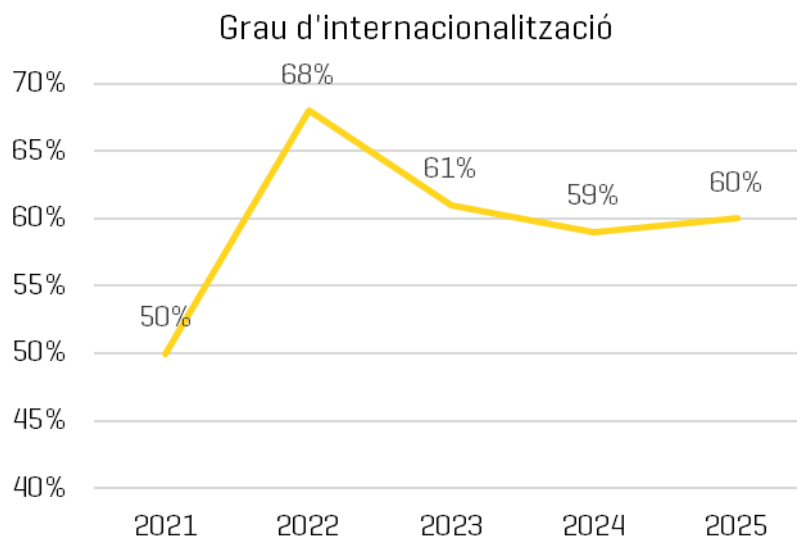
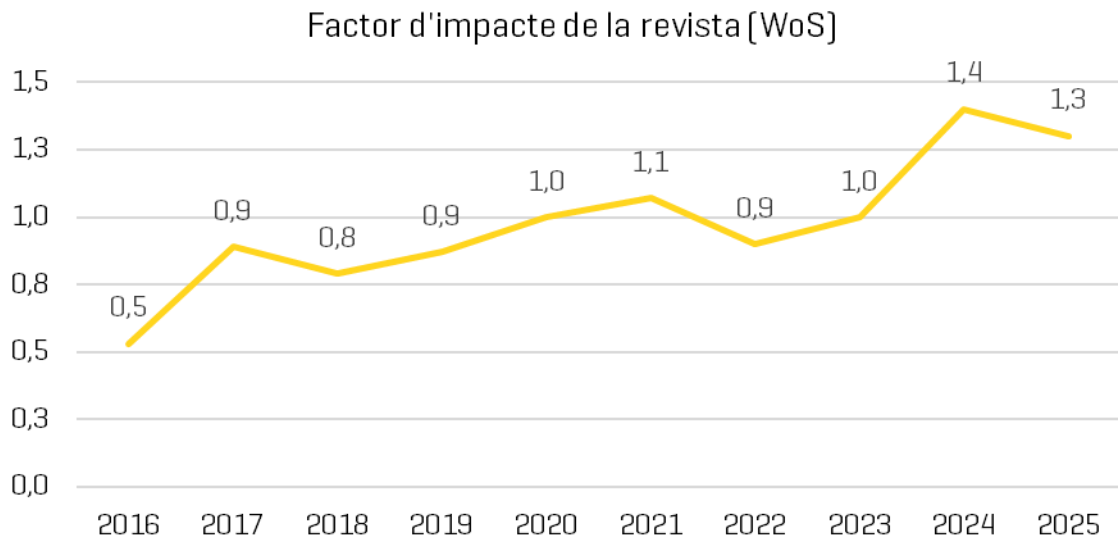
Publicacions de l'MCNB a revistes indexades a Web of Science (WoS):

ANY	ARTICLES TOTALS	OPEN ACCESS	QUARTILS			
			Q1	Q2	Q3	Q4
2021	11	73%	10%	50%	30%	10%
2022	12	75%	42%	33%	17%	8%
2023	17	82%	56%	19%	25%	0%
2024	18	83%	39%	33%	17%	11%
2025	24	87%	38%	42%	21%	0%

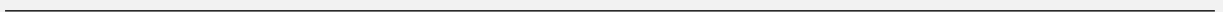
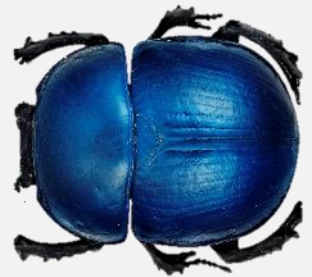
Publicacions científiques del Museu

Animal Biodiversity and Conservation:

09.

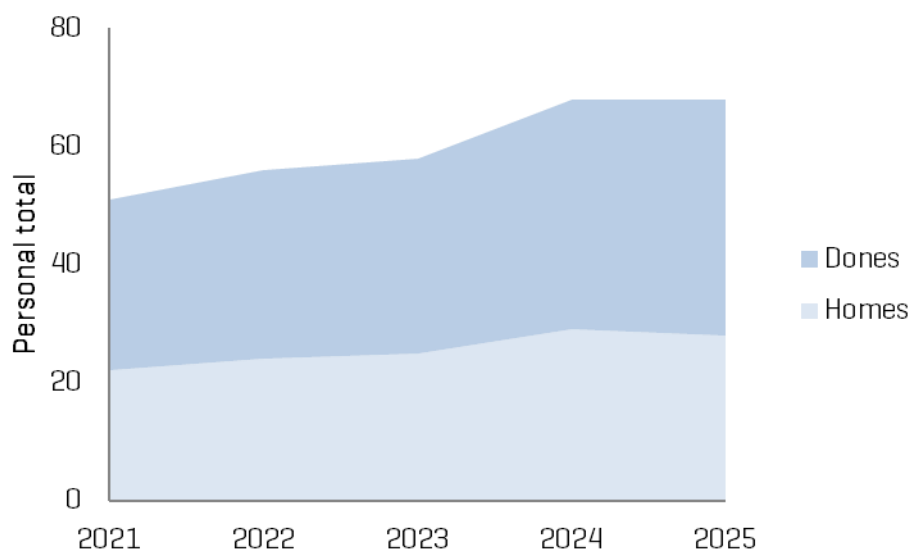
RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS

Les persones que treballen al NAT

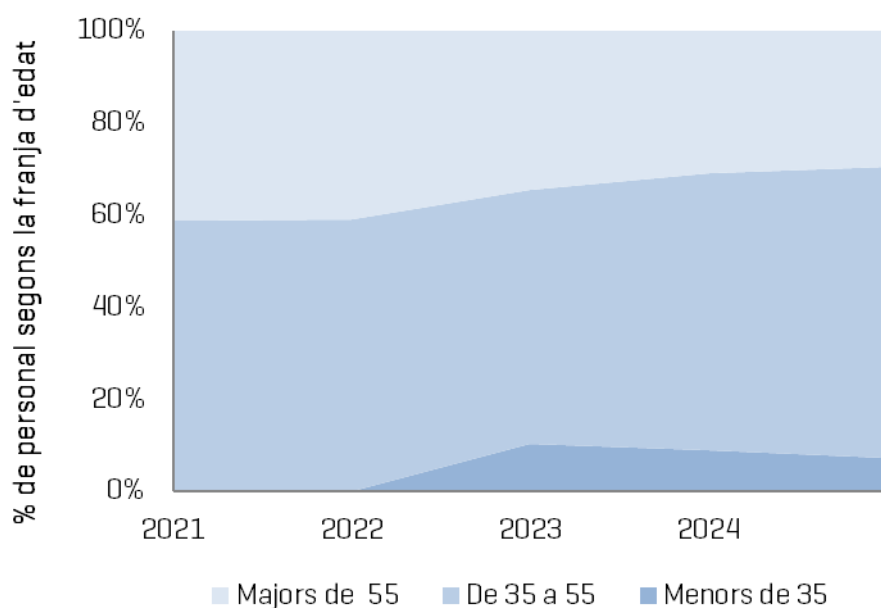
Plantilla segons el gènere:

GÈNERE	2021	2022	2023	2024	2025
Homes	22	24	25	29	28
Dones	29	32	33	39	40
% Dones	57%	57%	57%	57%	59%
TOTAL	51	56	58	68	68

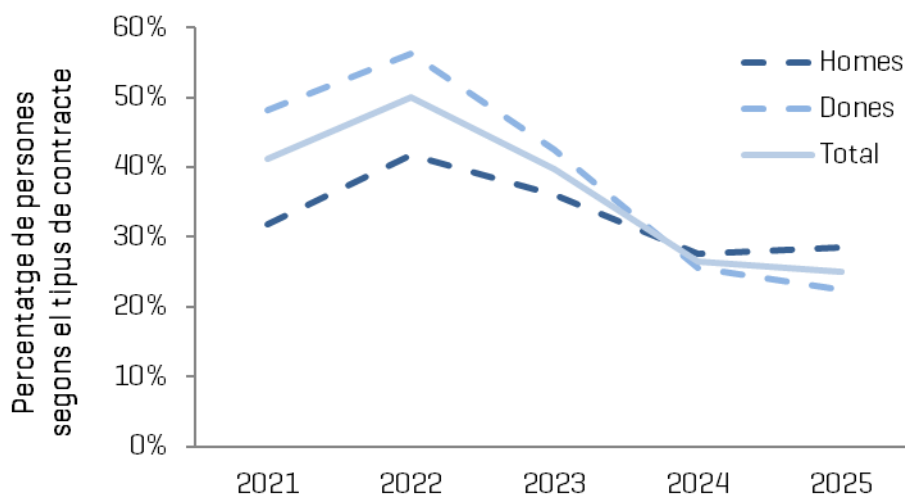
Plantilla segons l'edat:

EDAT	GÈNERE	2021	2022	2023	2024	2025
Menors de 35	Homes	0	0	5	5	5
	Dones	0	0	1	1	0
	Total	0	0	6	6	5
De 35 a 55	Homes	11	13	9	12	12
	Dones	19	20	23	29	31
	Total	30	33	32	41	43
Majors de 55	Homes	11	11	11	12	11
	Dones	10	12	9	9	9
	Total	21	23	20	21	20

Plantilla segons el tipus de contracte:

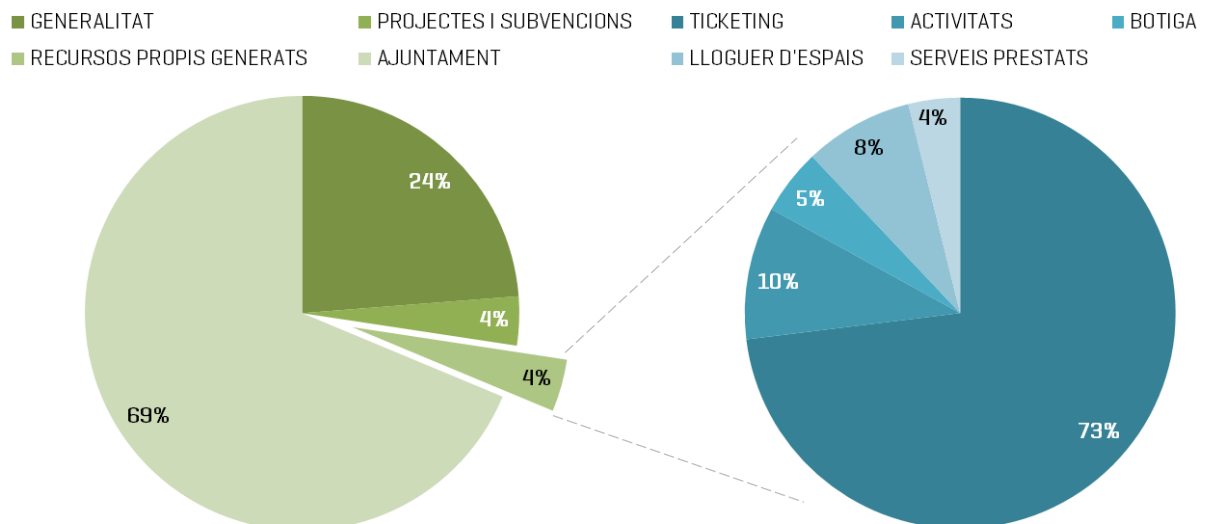
DURACIÓ	GÈNERE	2021	2022	2023	2024	2025
Indefinit	Homes	15	14	16	21	20
	Dones	15	14	19	29	31
	Total	30	28	35	50	51
Interí	Homes	7	10	9	8	8
	Dones	14	18	14	10	9
	Total	21	28	23	18	17
% Interinitat	Homes	32%	42%	36%	28%	29%
	Dones	48%	56%	42%	26%	23%
	Total	41%	50%	40%	26%	25%

Gestió econòmica

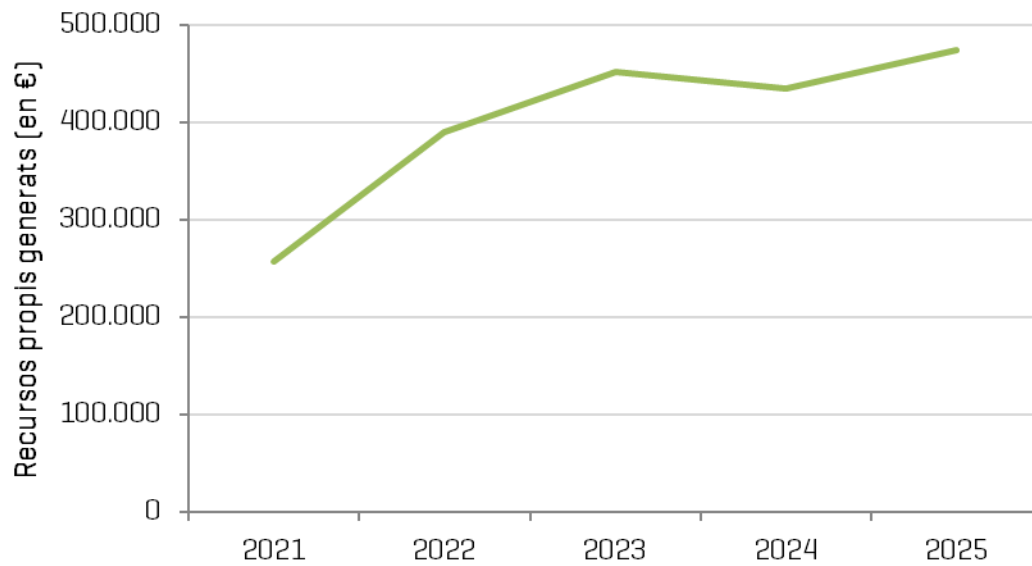
Distribució i imports del ingressos:

INGRESSOS 2025	
AJUNTAMENT	8.386.993,07
GENERALITAT	2.900.000,00
PROJECTES I SUBVENCIONS	443.265,37
RECURSOS PROPIS GENERATS	474.296,42
TICKETING	346.462,43
ACTIVITATS	47.269,80
BOTIGA	23.395,89
LLOGUER D'ESPais	38.793,87
SERVEIS PRESTATS	18.374,43
TOTAL (en euros)	12.204.554,86

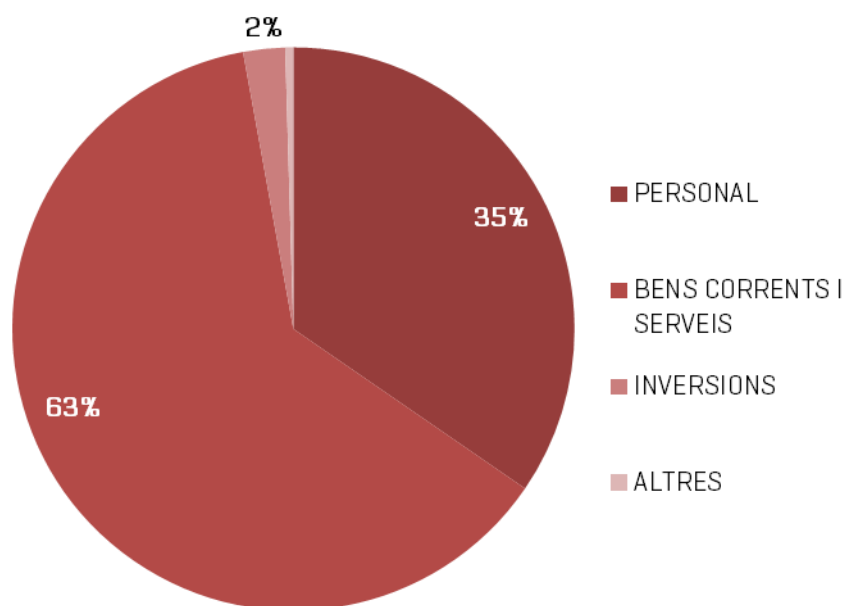
Evolució dels recursos propis generats:

ANY	IMPORT
2021	257.679,70 €
2022	390.522,17 €
2023	451.384,00 €
2024	434.244,62 €
2025	474.296,42 €

Distribució i imports de les despeses:

DESPESES 2025	
PERSONAL	4.216.884,18
INVERSIÓ	292.966,78
COMPRA DE BENS I SERVEIS	7.624.764,15
Despeses per tenir el Museu obert	4.237.146,90
Despeses administratives	323.902,64
Despeses per fer difusió científica i cultural	1.954.976,93
Despeses per conservar les col·leccions i fer recerca	1.108.737,68
SUBVENCIONS I PREMI NAT	22.800,00
DESPESA FINANCERA	34.021,19
TOTAL (en euros)	12.134.615,11

DESPESES PER TENIR EL MUSEU OBERT

Servei de seguretat, vigilància, antiincendis	1.345.956
Manteniment edificis i instal·lacions	705.974
Consums i lloguers	424.028
Servei de neteja	431.636
Serveis auxiliars i consergeria	140.222
Serveis atenció al públic	692.557
Manteniment exposició permanent	61.617
Manteniment Terrat Viu	58.679
Manteniment JBB i bonsais	376.477
TOTAL (en euros)	4.237.146

DESPESES ADMINISTRATIVES

Despeses administració (comptabilitat, PRL, DPD, representació legal)	108.773
Material oficina i informàtic	10.569
Manteniment equips informàtics i webs	140.269
Serveis postals, missatgeria i telèfon	5.621
Assegurances	16.641
Altres	42.030
TOTAL (en euros)	323.903

DESPESES PER FER DIFUSIÓ CIENTÍFICA I CULTURAL

Comunicació (disseny i producció, i digital)	176.372
Disseny i muntatge d'exposicions temporals	1.236.080
Serveis educatius	435.395
Activitats públic general i familiar	70.947
Material botiga	14.713
Producció actes institucionals	21.470
TOTAL (en euros)	1.954.977

DESPESES PER CONSERVAR LES COL·LECCIONS I FER RECERCA

Documentació col·leccions	388.096
Programari i gestors de col·leccions	87.294
Preparació i revisió col·leccions	151.709
Conservació i restauració	90.077
Material tècnic per recerca i laboratoris (inc. botànica)	44.421
Publicacions científiques (inclou Brolla)	62.609
Biblioteca i arxiu	68.852
Viatges i congressos	18.620
Treballs tècnics de recerca	58.795
Xarxa de Museus	126.075
Inscripcions i quotes	12.187
TOTAL (en euros)	1.108.737

10.

ANNEXOS

Annex 1: Publicacions del 2025

Articles científics

ARIÑO, A.H., FIDALGO, P.Á., AMEZCUA, A., **CABALLERO-LÓPEZ, B.**, CABRERO-SAÑUDO, F.J., CHAVES, A., CRISTÓBAL, M.G., GRZECHNIK, S., IMAS, M. i **LOBATO-VILA, I.**, 2025. Untangling attribution in biodiversity data records. *Biodiversity Information Science and Standards*, vol. 9, e183199.

BORRÀS, A., CONROY, M., CABRERA, J., CABRERA, T., CABOT, J. i **SENAR, J.C.**, 2025. Predicting citril finch *Carduelis citrinella* response to climatic change: an analysis of survival and recruitment probabilities in relation to meteorological covariates. *Animal biodiversity and conservation*, vol. 48, núm. 1 (2025), e0010.

BURRIEL-CARRANZA, B., KOPPETSCH, T., TABARES, J., TALAVERA, A., MOCHALES-RIAÑO, G., ESTARELLAS, M., WIPFLER, B., ELS, J., SIMÓ-RIUDALBAS, M. i ADAMS, D., 2025. Cryptic speciation in arid mountains: an integrative revision of the *Pristurus rupestris* species complex (Squamata, Sphaerodactylidae) from Arabia based on morphological, genetic and genomic data, with the description of four new species. *PloS one*, vol. 20, no. 2, e0315000.

BURRIEL-CARRANZA, B., LÓPEZ-CARO, J., JORDÀ, A., SPILANI, L., TALAVERA, A., MOCHALES-RIAÑO, G., CABANA, M., MONTORI, A., CROCHET, P. i RECUERO, E., 2025. Phylogeographic and genomic insights unveil the evolutionary history and post-glacial recolonization routes of the Palmate Newt (*Lissotriton helveticus*) into Europe. *Ecology and Evolution*, vol. 15, no. 9, e71994.

BURRIEL-CARRANZA, B., MOLINA-DURAN, C., TAMAR, K., PÉREZ-SORRIBES, L., LÓPEZ-CARO, J., CIRAC, M., FERNANDEZ-GUIBERTEAU, D. i CARRANZA, S., 2025. Distribution and evolution of the western European water frogs (genus *Pelophylax*) from Catalonia, northeastern Spain. *PeerJ*, vol. 13, e19895.

CARRANZA, S., AL-AMRI, A.S., AL BUSAIDI, A., ELS, J., ESTARELLAS, M., AL-BUTHARI, R., KOPPETSCH, T., TULLOCH, S., AL SAADI, S., AL-RASHDI, S.H.A, AL HASHMI, S. i **BURRIEL-CARRANZA, B.**, 2025. Unveiling the black desert cobras: first records of *Walterinnesia aegyptia* Lataste, 1887 (Serpentes: Elapidae) from Oman and taxonomic revision of the genus *Walterinnesia* Lataste, 1887. *Zootaxa*, vol. 5621, no. 2, p. 291-300.

CORTÉS-FOSSATI, F., CARO-MIRALLES, E., BARREDA, J.M., **CABALLERO-LÓPEZ, B.**, CASTRO, A., CUADRADO, M., DÍAZ-MARTÍNEZ, C., GALANTE, E., GERMAIN, J. i GIL-TAPETADO, D., 2025. Are scientific policies promoting internationalization related with a decline in descriptive taxonomy? Insights from the case of Spanish entomology. *Insect systematics and diversity*, vol. 9, no. 2, 2 p.

DAWSON PELL, F.S.E., **SENAR, J.C.**, ORTEGA-SEGALERVA, A., BURKE, T. and HATCHWELL, B.J., 2025. Variable social organization and breeding system of a social parrot revealed by genetic analysis. *Ibis*. 14 p.

ESTARELLAS, M.; **BURRIEL-CARRANZA, B.** i CARRANZA, S., 2026. Saving the locals: a conservation genomics approach to the endangered Spanish Toothcarp, *Aphanius iberus* (Valenciennes, 1846). *Scientific reports*, 16, 2150, 13 p.

GÓMEZ-BELLVER, C., **NUALART, N.**, BOSCH-GUIU, A., **IBÁÑEZ, N.** i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. Cataloging the Alien Flora of the Costa Brava (NE Iberian Peninsula): New findings and updates in a plant Invasion hotspot. *Diversity*, vol. 17, no. 3, p. 160.

GUALLAR, S., MANZANILLA, A., ILLA, M., CARDADOR, L., NAVARRO, J., BAUCCELLS, J., i **SENAR, J.C.**, 2025. Molt and age determination criteria of the monk parakeet (*Myiopsitta monachus*). **QUESADA, J.** (col). *Animal biodiversity and conservation*, vol. 48, no. 1, e0003.

LABRADOR, M. del M., BORRÀS, A., **SENAR, J.C.** i JOVANI, R., 2025. Idiosyncrasy of feather mite intensity and prevalence across passerine bird species: a comparative study. *Oikos*, e10629.

LLUCIÀ-POMARES, D., FERNÁNDEZ, D., **CABALLERO-LÓPEZ, B.** i **MASÓ, G.**, 2025. Los especímenes tipo de ortópteros (Insecta, Orthoptera) del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, España. *Arxius de miscel·lània zoològica*, núm. 23 (2025), p. 1-32.

MACIÀ, R., YLLA, J., **MASÓ, G.** i BAU, J., 2025. On *Setina irrorella pseudoirrorella* Freina and Witt, 1985, and *Setina cantabrica* Freina and Witt, 1985, in Spain and Portugal: Taxonomic Status, Distribution, Habitat, and Molecular Genetics (Lepidoptera: Erebidæ: Arctiinae: Lithosiini). *Taxonomy*, vol. 5, no. 2, p. 23.

- MARTÍN-CLOSAS, C., ALBALAT, D., COLOMBO, F., VILÀ, M., ALBA, V., OSSÓ, À., **VICEDO, V.** i TELM, B.-A., 2025. A refugium for charophytes during the maximum post-Palaeozoic sea-level highstand in the Turonian of Tarragona (Catalonia, Spain). *Geologica Acta*, vol. 23, p. 1-19.
- MEDEROS, J., BARRIL-GRAELLS, H., MARQUÈS-MORA, E. i **CABALLERO-LÓPEZ, B.**, 2025. Primer registre de Gnophomyia Osten Sacken (Diptera: Limoniidae) para la Península Ibérica y otras citas interesantes de Tipuloidea para Cataluña. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, vol. 89, no. 3, p. 157-164.
- MOCHALES-RIAÑO, G., HIRST, S.R., TALAVERA, A., **BURRIEL-CARRANZA, B.**, PAGONE, V., ESTARELLAS, M., BUSSCHAU, T., BOISSINOT, S., HOGAN, M.P. i TENA-GARCÉS, J., 2025. Chromosome-level reference genome for the medically important Arabian horned viper (*Cerastes gasperettii*). *GigaScience*, núm. 14, gfa030.
- PASSINO, P. M.; PASINO, M.; GIMÉNEZ, J.; [33 autors]; SCHIAPARELLI, S.; **QUESADA, J.**; TINTI, F. 2025. Tracing time's footprints: exploring feeding ecology and historical changes of Mediterranean common dolphin (*Delphinus delphis*) over two centuries. *Marine Mammal Science*, e70063.
- PASCUAL-DÍAZ, J.P., BESOLÍ, N., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.**, PÉREZ-LORENZO, I., SHTEIN, R., VALENZUELA, L., GARCIA, S. i VITALES, D., 2025. The winner takes it all: a single genotype of *Kalanchoe* × *houghtonii* is a global invader. *Annals of Botany*, vol. 136, no. 1, p. 179-198.
- PRIETO-MANZANARES, M., i **MASÓ-ROS, G.**, 2025. Annotated catalogue of type specimens of Iberian Leptodirini Lacordaire, 1854 (Coleoptera: Leiodidae: Cholevinae) deposited in the Natural Science Museum of Barcelona (Spain). *Zootaxa*, vol. 5682, no. 1, p. 1-102.
- RINGBAUER, H., SALMAN-MINKOV, A., REGEV, D., OLALDE, I., PELED, T., SINEO, L., FALSONE, G., VAN DOMMELEN, P., MITTNIK, A., **LALUEZA-FOX, C.**, REICH, D. ET AL, 2025. Punic people were genetically diverse with almost no Levantine ancestors. *Nature*, p. 1-9.
- SCHLAGINTWEIT, F., **VICEDO, V.**, RASHIDI, K., FRIJIA, G. i CONSORTI, L., 2025. *Gusicella* SCHLAGINTWEIT & RASHIDI, 2021 (type species *Dictyoconella minima* HENSON, 1948), Upper cretaceous larger benthic foraminifer and its species. *Carnets Geol.*, vol. 25, p. 283-305.
- SMEELE, S.Q., **SENAR, J.C.**, MCELREATH, M.B. i APLIN, L.M., 2025. The effect of social structure on vocal flexibility in monk parakeets. *Royal Society Open Science*, vol. 12, 241717.
- TALAVERA, A.; **BURRIEL-CARRANZA, B.** i CARRANZA, S., 2025. Unveiling the evolutionary history of european vipers and their venoms from a multi-omic approach. *Molecular ecology*, 2025; 0:e70019, 16 p.
- THOMPSON, M.J., MARTIN, J.G.A., BIARD, C., BLEU, J., BRANSTON, C.J., CAPILLA-LASHERAS, P., DINGEMANSE, N.J., DOMINONI, D.M., EENS, M., EEVA, T., **SENAR, J.C.**, CHARMANTIER, A., ET AL, 2025. Continental patterns of phenotypic variation along replicated urban gradients: a mega-analysis. *Ecology Letters*, vol. 28, no. 7, e70180.
- TOUS-FANDOS, A., CHAMORRO-LORENZO, L., **CABALLERO-LÓPEZ, B.**, BLANCO-MORENO, J.M., BRAGG, D., CASIRAGHI, A., PÉREZ-FERRER, A. i SANS, F.X., 2025. Associating cultivars or species with complementary traits is key for enhancing aphid control through bottom-up effects. *Ecosphere*, vol. 16, no. 2, e70076.
- WOODMAN, J.P., **SENAR, J.C.**, ET AL, 2025. Continent-wide drivers of spatial synchrony in breeding demographic structure across wild great tit populations. *Ecology Letters*, vol. 28, no. 2, e70079.

Llibres i capítols

Díaz-Acha, Y., González, E., González Montelongo, C., García-Forner, A., & Rey, I. (Eds.). (2025). *Libro de Resúmenes XXVI Bienal de la Real Sociedad Española de Historia Natural. Tenerife 2025*. Real Sociedad Española de Historia Natural. <https://doi.org/10.29077/bienal.2025.tenerife>

Ibáñez, N. (2025). *Els Herbaris de Bolòs i l'Institut Botànic de Barcelona*. En X. Collell, N. Llop, & M. Grabolosa (Coords.), *El llegat d'Oriol de Bolòs: ponències del Memorial celebrat a l'Espai Cràter d'Olot amb motiu del centenari del naixement (1924-2024)* (pp. 75-90). Ajuntament d'Olot; Espai Cràter; Generalitat de Catalunya, Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

Lalueza-Fox, C. (2025). *Identity: What DNA Can Tell Us About Ourselves*. MIT Press. Massachusetts, EUA. 176 p. ISBN 978-0-262-55322-3.

Nualart, N., Fuentes, I., Susanna, A., & Vélez, P. (2025). *Joaquim Conca. Una mirada artística del dibuix botànic. Llegat de la seva obra a l'Institut Botànic de Barcelona*. Institut Botànic de Barcelona – Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. ISBN 978-84-09-73296-8.

Altres publicacions

Burriel-Carranza, B. (2025). *Coneguem les serps de Catalunya*. Muntanya, 946, 58-73.

Guallar, S., **Quesada, J.**, & Cai, X. (2025). *Environmental drivers of House Sparrow *Passer domesticus* presence and abundance in the Metropolitan Area of Barcelona: a multi-variant approach*. Revista Catalana d'Ornitologia, 41, 9-20.

Martínez-Fuentes, J., López-Guillén, E., **Nualart, N.**, & López-Pujol, J. (2025). *Hacia la catalogación de las plantas alóctonas de los Pirineos: estudio preliminar de los patrones de distribución geográfica y temporal*. Le Monde des Plantes, 524-526, 73-80.

Martínez-Fuentes, J., López-Guillén, E., **Nualart, N.**, & López-Pujol, J. (2025). *INTERREG POCTEFA: Avances en la catalogación de la flora alóctona de los Pirineos*. Conservación Vegetal, 29, 71-72.

Navarro Codina, M., & **Navas-Fernández, M. (2025).** *El Centre de Documentació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona*. Ítem, 78, 184-199.

Rocadembosch, M., **Ibáñez, N.**, **Nualart, N.**, & Hidalgo, O. (2025). *Plantes i petits animals: tallers per a infants de 3 a 12 anys*. Jornada de Ciència i Art 2025, p. 16.

TEJERO IBARRA, P., GÜIZA MÁRQUEZ, E., PÉREZ-SERRANO, M., GARCÍA DEL BAO, A., POKORNY, L., VIRUEL, J., CATALÁN, P., VILLAVARDE, T., MITXELENA, A., JIMÉNEZ-ALFARO, B., PÉREZ, A., ILLA, E., PLADEVALL, C., CORRIOL, G., MURIENNE, J., CALVO, J., MARTÍNEZ ORTEGA, M., VICENTE FERRÁNDEZ, J., NIELL, M., CARLÓN, L., **NUALART, N.**, ETXEBERRIA OKARIZ, M. ET AL, 2025. PHYLOPYR: hacia la secuenciación de las angiospermas del Pirineo y la importancia de los herbarios. *Le Monde des plantes*, 524 (2025), p. 35-38.

Vitales, D., Pascual-Díaz, J. P., García, S., **Ibáñez, N.**, López-Pujol, J., & **Nualart, N. (2025).** *Avaluació i recomanacions de gestió de *Kalanchoe × houghtonii* al litoral de Mont-roig del Camp (Tarragona)*. Informe tècnic elaborat per encàrrec de l'Associació GETE – Ecologistes en Acció. Institut Botànic de Barcelona (CSIC-MCNB), Barcelona. 16 p.

Annex 2: Projectes de recerca actius

3D virtual collection of amphibians and reptiles

Referència: -
IP: Francesc Muñoz (Universitat Autònoma de Barcelona)
(**Javier Quesada**, membre de l'equip investigador]
Finançador: Universitat Autònoma de Barcelona
Durada: 2020-2025
Pressupost: 2.500,00 €

An integrative approach to the conservation of Catalanian amphibians

Referència: CA33460
IP: Salvador Carranza (Institut de Biologia Evolutiva, CSIC-UPF) (**Bernat Burriel-Carranza** a l'equip de treball]
Finançador: Fundació Zoo de Barcelona
Durada: 2024-2025
Pressupost: 89.940,00 €

Análisis genómico de yacimientos humanos antiguos como herramienta para descubrir la organización social en el pasado

Referència: PID2021-124590NB-100
IP: **Carles Lalueza-Fox**
Finançador: Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades
Durada: 2022-2025
Pressupost: 250.000,00 €

Barcelona com a biociutat: l'ús de microcosmos per a l'estudi dels ecosistemes urbans [MICROCOSMOS_BCN]

Referència: 23S06121-001
IP: Ricard Solé (Universitat Pompeu Fabra) (**Carles Lalueza-Fox** membre de l'equip investigador]
Finançador: Ajuntament de Barcelona i Fundació "la Caixa"
Durada: 10/11/2023-09/05/2025
Pressupost: 81.110,00 €

Biodiversitat i Genòmica Comparada

Referència: 2021 SGR 00177
IP: Tomàs Marquès-Bonet (Institut de Biologia Evolutiva, CSIC-UPF) (**Javier Quesada**, membre de l'equip investigador]
Finançador: Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
Durada: 01/01/2022 – 30/06/2025
Pressupost: 60.000,00 €

Characterization of transgressive mixed sedimentary successions from the Southern Pyrenees: paleoenvironmental and reservoir implications (MYXTRANS)

Referència: PID2023-151769NB-I00
IPs: Miquel Poyatos Moré i Josep Oriol Oms Llobet (Universitat Autònoma de Barcelona) (**Vicent Vicedo** membre de l'equip d'investigació]

Finançador: Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades
Durada: 01/09/2024 – 31/12/2028
Pressupost: 175.000,00 €

El herbario del Museo Bíblico de Montserrat: biodiversidad, taxonomía y fitonimia (HerBib)

Referència: PID2024-158686NB-C22
IP: **Neus Nualart**
Finançador: Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades
Durada: 2025-2027
Pressupost: 65.000,00 €

Filling the gap: Completing the reference genome catalog of the most diverse group of reptiles in Europe (family Lacertidae)

Referència: -
IP: **Bernat Burriel-Carranza**
Finançador: Institut d'Estudis Catalans
Durada: 2024-2025
Pressupost: 30.220 €

FLORAPYR 3D. Cooperar en el seguimiento y la conservación de la flora pirenaica

Referència: EFA64/01
IP: Jocelyne Cambecèdes (Conservatoire Botanique National des Pyrénées et de Midi-Pyrénées) (**Neus Nualart**, responsable al MCNB)
Finançador: Programa Interreg VI-A Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2021-2027)
Durada: 2024-2026
Pressupost: 2.008.390,11 € [MCNB: 51.633,14 €]

Genética del paisaje y dinámica de nicho en plantas invasoras de origen híbrido (GENNIALIEN)

Referència: PID2020-119163GB-I00
IPs: Jordi López-Pujol i Sònia Garcia (Institut Botànic de Barcelona, CSIC-MCNB) (**Neus Ibañez** i **Neus Nualart** a l'equip de treball]
Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación
Durada: 2021-2025
Pressupost: 109.021,00 €

Iberia during Cretaceous and Paleogene: paleoisland and biogeographic bridge. Case studies in larger foraminifera and charophytes (IBERINSULA)

Referència: PID2020-113912GB-I00
IPs: Carles Martín-Closas i Telm Bover Arnal (Universitat de Barcelona) (**Vicent Vicedo**, membre de l'equip d'investigació]
Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación (MCIN/AEI)
Durada: 01/09/2021 – 31/08/2025
Pressupost: 102.850,00 €

INC-STEP: Instigating a National Reference Collection for Spain's Threatened Pollinators

Referència: EU 10108190

IPs: Robert Wilson (MNCN-CSIC), **Berta Caballero** (MCNB), Arturo Ariño (U. de Navarra), Paco Cabrero (U. Complutense de Madrid) i Sergio Montagud (U. de València)

Finançador: TETTRIs Grant Agreement (Unió Europea)

Durada: 01/01/2024-31/10/2025

Pressupost: 199.600,00 €

Las arañas como integradores de las redes tróficas marrones y verdes en un mundo cambiante SPIDCHANGE

Referència: PID2022-137758NB-I00

IP: Miquel Àngel Arnedo Lombarte (Universitat de Barcelona) (**Berta Caballero** i **Irene Lobato** membres de l'equip de treball)

Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación

Durada: 2023-2025

Pressupost: 232.500,00 €

Mejora de la infraestructura verde urbana para promocionar una biodiversidad de alta calidad: el carbonero común como especie modelo

Referència: TED2021-130813B-I00

IPs: Emilio Barba (U. de València) i **Joan Carles Senar**

Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación

Durada: 2023-2025

Pressupost: 302.450,00 €

Recursos Minerales per a la Transició Energètica (MinResET)

Referència: 2021SGR00239

IP: Joaquín Proenza Fernández (Universitat de Barcelona)

(**Miquel Roquet** i **Marc Campeny** al grup de treball)

Finançador: AGAUR

Durada: 2022-2025

Pressupost: -

PasserCat. Biologia de la conservació d'una espècie en declivi: el pardal comú

Referència: -

IP: **Javier Quesada**

Finançador: Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Durada: 2011-2025

Pressupost: 4.500,00 €

Relación entre las oscilaciones del nivel relativo de lagos y mares, y las dinámicas de especiación y extinción de carofitas y macroforaminíferos en sistemas carbonáticos del Cretácico-Neógeno del este de Iberia

Referència: PID2024-159218NB-I00

IP: Telm Bover Arnal (Universitat de Barcelona)) (**Vicent Vicedo** membre de l'equip d'investigació)

Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación (MCIN/AEI)

Durada: 2026-2029

Pressupost: 111.250,00 €

Respuestas evolutivas de las aves bajo tres escenarios de Cambio Global: Cambio Climático, Urbanización y Especies Invasoras (EVOBIRDGC)

Referència: PID2020-114907GB-C21

IP: **Joan Carles Senar** (**Javier Quesada** membre del grup de treball)

Finançador: Ministerio de Economía y Competitividad

Durada: 2020-2025

Pressupost: 223.850,00 €

Scientific Collections on the Move: Provincial Museums, Archives, and Collecting Practices (1800-1950)

Referència: 101007579

IP: Nathalie Richard (Universite du Mans) (**Neus Ibañez** i **Neus Nualart** a l'equip de treball)

Finançador: Unió Europea a través del programa Marie Skłodowska-Curie Actions RISE 2020

Durada: 01/05/2021 – 30/04/2025

Pressupost: 726 800,00 €

Taxonomía Integrativa y Genómica de Gasterópodos Marinos: Promoviendo Colecciones de Museos y Formación Internacional para el Descubrimiento de la Biodiversidad

Referència: PID2024-160245NB-I00

IP: Juan Moles Sánchez (Universitat de Barcelona) (**Eulalia Garcia** membre de l'equip investigador)

Finançador: Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades

Durada: 01/09/2025 – 31/08/2028

Pressupost: 138.750,00 €

Taxonomy, trophic and evolutionary relationships of gall forming and inquiline gall wasps (Hymenoptera: Cynipidae) in Fagaceae, with special attention to the Nearctic and Neotropics (TTCYN)

Referència: PID2021-128146NB-I00

IP: Juli Pujade Villar (Universitat de Barcelona) (**Berta Caballero** i **Irene Lobato** membres de l'equip de treball)

Finançador: Ministerio de Ciencia e Innovación

Durada: 2022-2025

Pressupost: 175.450,00 €

Towards an integrative management of Invasive Alien Plant Species in Mediterranean sea cliffs of European interest (LIFE medCLIFFS)

Referència: LIFE20 NAT/IT/001223

IPs: Sònia Garcia i Jordi López-Pujol (Institut Botànic de Barcelona, CSIC-MCNB) (**Neus Ibañez** i **Neus Nualart** membres de l'equip investigador)

Finançador: European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) – Unió Europea

Durada: 01/10/2021 – 30/09/2026

Pressupost: 1.408.273,00 € [MCNB: 159.793,00 €]

Annex 3: Participacions a congressos

AIXART, M., 2025. *Banc de germoplasma del Jardí Botànic de Barcelona. Serveis fora del MCNB*. IX Trobada de tècnics i tècniques de col·leccions de ciències naturals de Catalunya. Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Barcelona, 27 de febrer de 2025. Comunicació oral.

ALVARADO PÉREZ, C.E., GARCIA FRANQUESA, E. i PASTOR COLLADO, J.A., 2025. *Towards a Reference Enterprise Architecture for the Strategic Digital Transformation of Museums*. IV Congreso Internacional de Museos y Estrategias Digitales. València, 1-3 d'octubre de 2025. Comunicació.

ALVARADO PÉREZ, C.E., PASTOR COLLADO, J.A. i GARCIA FRANQUESA, E., 2025. *Designing a strategic planning method for digital transformation initiatives in natural history museums: methodological reflections from an industrial doctorate*. RCIS 2025 Workshops and Research Projects Track. Sevilla, 20-23 de maig de 2025. Comunicació.

BOSCH-GUIU, A., GUIRADO, M., BECH, J., GARCÍA, S., GÓMEZ-BELLVER, C., IBÁÑEZ, N., LÓPEZ-PUJOL, J., MESTRE, E., MISURI, A., LAZZARO, L., MUGNAI, M., GIANNINI, F. i NUALART, N., 2025. *Experiencias prácticas de control de especies invasoras en el proyecto LIFE medCLIFFS: el caso de Opuntia, Carpobrotus y Gazania*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Presentació oral.

CABALLERO-LÓPEZ, B. i LOBATO-VILA, I., 2025. Participació a la XI Sessió científica sobre invertebrats i medi ambient. Cervelló, 15 de novembre de 2025. Comunicació oral

CABALLERO-LÓPEZ, B. i LOBATO-VILA, I., 2025. Participació a la XI Trobada de presentació d'estudis del Montseny. Sant Esteve de Palautordera, 20 de novembre de 2025. Comunicació oral.

DÍAZ-ACHA, Y., 2025. *Les mines neolítiques de Gavà: el paper de la geoarqueologia i l'arqueometria en el coneixement del passat*. Seminari Permanent de Ciències Naturals. Barcelona, 21 de febrer de 2025. Conferència.

DÍAZ-ACHA, Y., DÍAZ-ONTIVEROS, I., BOSCH, J. i BORRELL, F., 2025. *De las cuentas al filón: confirmada la extracción de turquesa en Gavà en época neolítica*. XXVI Biental de la Real Sociedad Española de Historia Natural. Tenerife. Comunicació.

DÍAZ-ACHA, Y., DÍAZ-ONTIVEROS, I., ROQUET, M. i LUCENA, G., 2025. *La Guía de Rocas: conocimientos básicos y actividades didácticas. Actividades renovadas y accesibilidad en castellano*. XXVI Biental de la Real Sociedad Española de Historia Natural. Tenerife. Comunicació.

GARCIA-FRANQUESA, E., 2025. *Evolució de les sol·licituds a col·leccions, plantejaments actuals i de futur*. IX Trobada de Tècnics i Tècniques de Col·leccions de Ciències Naturals de Catalunya. Barcelona, 27 de febrer de 2025. Comunicació oral.

GIUSSANI, B., RIU, J., MONTI, M., BARUFFALDI, L., CAMPENY, M. i QUESADA, J., 2025. *From measurement error to historical insights: a new approach for classifying zoological specimens using portable NIR sensors and chemometrics*. Euroanalysis 2025. Barcelona, 31 d'agost-4 de setembre de 2025. Comunicació oral.

IBÁÑEZ, N., ARRIBAZALAGA, A., AYMERICH, X., GRATACÓS, G., LLOBET, O., ORDEIX, M., VILA, M., 2025. *Presentación de la guía de embalajes permanentes para colecciones de ciencias naturales*. 1er Congreso Latinoamericano de Gestión. Manejo y Conservación de Colecciones de Ciencias Naturales. Buenos Aires (Argentina), 20 d'octubre de 2025.

IBÁÑEZ, N., 2025. *Els herbaris de Bolòs i l'Institut Botànic de Barcelona*. El llegat d'Oriol de Bolòs. Memorial celebrat a l'Espai Cràter d'Olot. Olot. Presentació oral.

IBÁÑEZ, N., SANTANA, C., BOSCH-GUIU, A., NUALART, N., MESTRE, E., CARALT, F. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Ciencia ciudadana aplicada a la detección precoz y monitoreo de plantas invasoras: experiencia acumulada del proyecto LIFE medCLIFFS*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

LOZANO, J., GIACOMELLI, M., CABALLERO, B., LOBATO, I. i altres, 2025. *Aproximación preliminar a la espeleofauna de artrópodos de la cueva Las Arenas, Güira de Melena (Artemisa, Cuba)*. Congreso Internacional de Espeleología. Pòster.

LÓPEZ-GUILLÉN, E., MARTÍNEZ-FUENTES, J., NUALART, N. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *El uso de iNaturalist para la mejora del conocimiento de plantas alóctonas de los Pirineos*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

LÓPEZ-GUILLÉN, E., MARTÍNEZ-FUENTES, J., NUALART, N. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Nuevos datos para la flora alóctona de los Pirineos: catalogación y caracterización*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

LÓPEZ-GUILLÉN, E., NUALART, N., PASCUAL-DÍAZ, J.P., GARCÍA, S., VITALES, D. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Análisis morfológico del complejo Carpobrotus edulis-acinaciformis (Aizoaceae) en la cuenca mediterránea noroccidental*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Pòster.

LÓPEZ-PUJOL, J., BOSCH-GUIU, A., **IBÁÑEZ, N.**, **NUALART, N.** i GÓMEZ-BELLVER, C., 2025. *Como algunas especies americanas invasoras se han vuelto icónicas en la Europa mediterránea: los ejemplos de Agave y Opuntia*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Presentació oral.

MARTÍNEZ-FUENTES, J., GAVIOLI, L., **IBÁÑEZ, N.**, LÓPEZ-GUILLÉN, E., MESTRE, E., PÉREZ PRIETO, D. i **NUALART, N.**, 2025. *El herbario BC en la era digital: aprovechando las extensiones de DarwinCore Archive para una publicación enriquecida de datos*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

MARTÍNEZ-FUENTES, J., LÓPEZ-GUILLÉN, E., **NUALART, N.** i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Nuevos datos para la flora alóctona de los Pirineos: catalogación y caracterización*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Presentació oral.

MEDEROS, J., GUERRA, Y., LOZANO, J., GIACOMELLI, M., **CABALLERO, B.**, **LOBATO, I.**, DAYVIS, J., LABRADA, M. i DOMÈNECH, M., 2025. *Aproximación preliminar a la espeleofauna de artrópodos de la cueva Las Arenas, Güira de Melena (Cuba)*. Congreso Internacional de Espeleología "85 Aniversario de la Sociedad Espeleológica de Cuba". Pòster.

MESTRE, E., **IBÁÑEZ, N.**, **NUALART, N.**, PÉREZ, M., MUÑOZ, O. i ROMÁN, O., 2025. *La micoteca del Instituto Botánico de Barcelona, desde Fragoso hasta hoy*. XXIV Simposio Internacional de Botánica Criptogámica. Pontevedra, 7-10 de juliol de 2025. Pòster.

MOLINO, S. i altres, **NUALART, N.** i MAIRAL, M., 2025. *El Biomaratón de Flora Española: participación ciudadana para visibilizar la biodiversidad vegetal*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Pòster.

MONTAGUD ALARIO, S. i altres, incloent **CABALLERO-LÓPEZ, B.** i **LOBATO-VILA, I.**, 2025. *¿Quién es quién en Pyrgus? Claves ilustradas para la identificación de las especies ibéricas: una herramienta visual para naturalistas y técnicos en colecciones científicas de polinizadores*. XXI Congreso Ibérico de Entomología. Àvila, octubre de 2025. Pòster.

NUALART, N., GONCALVES, E., BOSCH-GUIU, A., MESTRE, E., GARCIA, S. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Hotspot de invasión: predicción del riesgo de invasión de plantas alóctonas en hábitats costeros en la Costa Brava (Cataluña) y su aplicación en conservación*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

NUALART, N., **IBÁÑEZ, N.**, GAVIOLI, L., MARTIN, A., MARTÍNEZ-FUENTES, J., MESTRE, E., PÉREZ PRIETO, D. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *El herbario BC y su legado latinoamericano: un viaje desde el siglo XVIII hasta la actualidad*. XIII Congreso Latinoamericano de Botánica. L'Havana, 10-14 de març de 2025. Pòster.

OJEA-JIMÉNEZ, I. i altres, incloent **NUALART, N.**, 2025. *Estudio comparativo de los patrones de expansión geográfico-temporal e impacto ambiental de Kalanchoe × houghtonii y sus especies parentales*. XIII Congreso Latinoamericano de Botánica. L'Havana, 10-14 de març de 2025. Pòster.

OJEA-JIMÉNEZ, I., GOLUBOV, J., GONCALVES, E., GONZÁLEZ GUTIÉRREZ, P.A., HERRERA, I., MENA, L., PASCUAL-DÍAZ, J.P., UTJÉS, M., **NUALART, N.** i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *Estudio comparativo de los patrones de expansión geográfico-temporal e impacto ambiental de Kalanchoe × houghtonii y sus especies parentales*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Pòster.

ORBEA, B., VEGA VARGAS, L.C., ACOSTA-VARGAS, L.G., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.** i CAMPOS, J.A., 2025. *Catálogo de plantas alóctonas del Parque Nacional Isla del Coco*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

ORBEA, B., VEGA, L.C., ACOSTA, L., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.** i CAMPOS, J.A., 2025. *Catálogo de plantas alóctonas del Parque Nacional Isla del Coco*. II Congreso Ibérico y VII Congreso Nacional sobre Especies Exóticas Invasoras. Murcia, 28-30 de maig de 2025. Presentació oral.

ORBEA, B., VEGA, L.C., ACOSTA, L., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.** i CAMPOS, J.A., 2025. *Catálogo de plantas alóctonas del Parque Nacional Isla del Coco, Costa Rica*. XIII Congreso Latinoamericano de Botánica. L'Havana, 10-14 de març de 2025. Pòster.

PASCUAL-DÍAZ, J.P., BESOLÍ, N., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.**, PÉREZ-LORENZO, I., SHTEIN, R., VALENZUELA, L., GARCIA, S. i VITALES, D., 2025. *Clonal invasion: Kalanchoe × houghtonii, a single genotype conquers the planet*. Botany 2025. Palm Springs (Estats Units), 26-30 de juliol de 2025. Presentació oral.

PASCUAL-DÍAZ, J.P., BESOLÍ, N., LÓPEZ-PUJOL, J., **NUALART, N.**, PÉREZ-LORENZO, I., SHTEIN, R., VALENZUELA, L., GARCÍA, S. i VITALES, D., 2025. *Hibridación, poliploidía y un genotipo único: claves del éxito invasor de Kalanchoe × houghtonii*. II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

PÉREZ-SERRANO, M. i altres, incloent **NUALART, N.**, 2025. *PHYLOPYR: Reconstructing the phylogeny of Pyrenean angiosperms*. III SIBECOL & XVII AEET Meeting. Pontevedra, 2-6 de juny de 2025. Comunicació.

QUESADA, J., **MARTÍNEZ-VARGAS, J.**, CLAVELL, P., ORTEGA-SEGALERVA, A. i BOET, O., 2025. *Proyecto COLLVERT: series temporales de vertebrats al servei de la comunitat científica*. IX Trobada de tècnics de col·leccions de ciències naturals de Catalunya. Barcelona, febrer de 2025. Comunicació oral.

QUESADA, J., BENÍTEZ-MARTÍNEZ, À., NAVALPOTRO, H., CARRILLO-ORTIZ, J.G., URIBE, F. i SENAR, J.C., 2025. *The value of eating spiders: a cross-fostering study with Mediterranean great tits.* XIX Congreso Nacional y XIV Iberoamericano de Etología y Ecología Evolutiva. Badajoz, 31 d'octubre-4 de novembre de 2025. Comunicació oral.

QUESADA, J., 2025. *The Vertebrate Collection of the Natural Sciences Museum of Barcelona: Continuous Innovation and Knowledge Transfer in the Service of the Scientific Community.* Museo Nacional de Ciencias Naturales (MNCN-CSIC). Madrid, 19 de novembre de 2025. Conferència.

ROQUET, M., 2025. *Els xenòlits del mantell en el vulcanisme del Camp Volcànic Català.* VII Seminari de Patrimoni Geològic. Vall d'en Bas [Garrotxa]. Conferència.

ROQUET, M., SCHETTINO, E., CAMPENY, M., GONZÁLEZ-JIMÉNEZ, J.M., GRÉGOIRE, M., PIÑA, R., LEISEN, M., PROENZA, J., LAURENT, O., PLANAGUMÀ, LL. i LLOVET, X., 2025. *Sulfuros de Ni-Cu-Fe enriquecidos en EGP en xenolitos mantélicos del Campo Volcánico Catalán (España).* XLI Reunión Científica de la Sociedad Española de Mineralogía. Comunicació.

VARGAS, A., HERRERA, I., NUALART, N., GUÉZOU, A., GÓMEZ-BELLVER, C., FREIRE, E., JARAMILLO DÍAZ, P. i LÓPEZ-PUJOL, J., 2025. *El género Kalanchoe (Crassulaceae) en Ecuador: de ornamental a vida silvestre.* XIII Congreso Latinoamericano de Botánica. L'Havana, 10-14 de març de 2025. Presentació oral.

VICEDO, V., ROQUET, M., 2025. *La gestión de datos como pilar de la transformación digital en museos de ciencias naturales.* I Congreso Latinoamericano de Gestión, Manejo y Conservación de Colecciones de Ciencias Naturales. Comunicació oral.

VILA, M., IBÁÑEZ, N., ARTOLA, M. i PRIETO, M., 2025. *Buenas prácticas para la preservación en líquido de la colección de algas Ramón Margalef del Instituto Botánico de Barcelona.* II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Pòster.

VITALES, D., PASCUAL-DÍAZ, J.P., BATCHELOR, K., D'ANTONIO, C., FENOLLOSA, E., GONZÁLEZ, L., IBÁÑEZ, N., KEIGHERY, G., LÓPEZ-PUJOL, J., MAKUNGA, N.P., NOVOA, A., NUALART, N., NÚÑEZ, N., RODRÍGUEZ, J., TORRES, M., VALENZUELA, L. i GARCÍA, S., 2025. *Evolución e historia de la invasión de Carpobrotus: una perspectiva filogenética y citogenética.* II Congreso de Botánica SEBOT. Sevilla, 22-25 de setembre de 2025. Presentació oral.

WILSON, R.J. i col·laboradors, incloent CABALLERO, B. i LOBATO, I., 2025. *Hacia una colección nacional de referencia de insectos polinizadores en España.* XXI Congreso Ibérico de Entomología. Àvila. Comunicació oral.

WILSON, R.J. i col·laboradors, incloent LOBATO, I. i CABALLERO, B., 2025. *Developing a National Reference Collection for Pollinating Insects in Spain.* Ento25 Annual Conference. Glasgow. Pòster.

Annex 4: Altres activitats científiques i divulgatives

Gestió i difusió de col·leccions

Durant el 2025, personal del Museu va participar en diverses iniciatives vinculades a la gestió, documentació i difusió de les col·leccions científiques. Eulàlia Garcia-Franquesa va intervenir a la III Jornada Coeli, *Gestió de Col·leccions, de la metadata a l'usuari*, i va presentar les polítiques d'adquisicions i de baixes del MCNB en el marc de la Taula de Col·leccions organitzada per l'ICUB. Així mateix, Neus Ibáñez i Neus Nualart van coordinar la IX Trobada de Tècnics i Tècniques de Col·leccions de Ciències Naturals de Catalunya, que va reunir una seixantena de professionals del sector.

Formació i divulgació

Les col·leccions botàniques van dur a terme visites guiades a l'Herbari i al Gabinet Salvador, adreçades a universitats, centres de recerca i entitats científiques nacionals i internacionals. En total, aquestes activitats van reunir 208 participants. El Banc de Germoplasma també va rebre 118 visitants distribuïts en set grups, entre els quals estudiants

universitaris, professionals del sector i membres d'entitats vinculades a la conservació de la biodiversitat. Paral·lelament, les col·leccions de geologia, paleontologia i zoologia també van participar en activitats de divulgació i transferència de coneixement, a través d'iniciatives com *Escolab*, *Museu Endins*, *Patchwork evolutiu* o visites per a públic especialitzat.

Assessorament científic i exposicions

Diversos membres de l'equip científic van contribuir al desenvolupament de les exposicions temporals *Animals invisibles* i *La invenció del temps*, mitjançant l'aportació d'exemplars procedents de les col·leccions, l'assessorament científic i la redacció de continguts interpretatius.

Informes tècnics i treball de camp

El personal del Museu va elaborar diversos informes tècnics relacionats amb la conservació de la flora amenaçada i la gestió d'espècies invasores. Entre aquests treballs

destaquen l'avaluació i les recomanacions de gestió de *Kalanchoe × houghtonii* al litoral de Mont-roig del Camp, així com els censos de flora amenaçada de rieres i basses temporals del Parc Natural de Cap de Creus. Els conservadors de l'àmbit geològic i paleontològic van participar en una campanya de prospecció i recol·lecció de mostres al nord de la província de Burgos, continuant els treballs iniciats en anys anteriors. Les mostres recollides s'incorporaran a les col·leccions científiques del Museu i serviran de base per a futurs estudis de recerca.

Col·laboracions i participació institucional

David Bertran i Clara González van col·laborar amb la Misión Biológica de Galicia [CSIC] en un estudi sobre l'argan mitjançant l'enviament de 2.600 fruits procedents del Jardí Botànic de Barcelona. També van participar en activitats vinculades al projecte NaturPond.

Berta Caballero-López i Irene Lobato-Vila van desenvolupar una intensa activitat de coordinació, formació i transferència de coneixement vinculada al projecte europeu INC-STEP, participant en reunions de seguiment, trobades tècniques i grups de treball especialitzats. També van

presentar els resultats de vuit anys de col·laboració amb la Diputació de Barcelona en estudis de fauna hipogea als tècnics dels diferents espais naturals gestionats per aquest organisme i van coordinar la reunió final del projecte.

Miquel Roquet va representar el Museu en els actes commemoratius del 50è aniversari del Grup Mineralògic Català. Per la seva banda, Yael Díaz-Acha va formar part del comitè organitzador de la XXVI Biennal de la Real Sociedad Española de Historia Natural, celebrada a Tenerife.

Activitat editorial

Berta Caballero-López ha exercit com a editora en cap d'*Arxius de Miscel·lània Zoològica* (AMZ), mentre que Irene Lobato-Vila n'ha estat editora temàtica. Javier Quesada i Joan Carles Senar, editors en cap d'*Animal Biodiversity and Conservation*, i el primer també editor associat de la *Revista Catalana d'Ornitologia*. Finalment, Yael Díaz-Acha ha exercit com a editora i maquetadora de les *Actas de la Real Sociedad Española de Historia Natural*. I ha participat en l'edició i maquetació del *Libro de Resúmenes de la XXVI Bienal de la Real Sociedad Española de Historia Natural* (Tenerife, 2025).

Annex 5: Activitat docent

Alvarado, C. (en curs). *Disseny d'un mètode integral de planificació estratègica i desplegament de projectes de transformació digital en museus* [Tesi doctoral, ESSI-UPC i MCNB]. Direcció: J. A. Pastor i E. García-Franquesa.

Font, P. (2025). *Grau en Biologia Ambiental* [Pràctiques curriculars de grau, Universitat Autònoma de Barcelona]. Tutora: N. Ibáñez. Període: 2 de juny – 25 de juliol de 2025.

González, C. (2025). *Gestión de las colecciones en el Jardín Botánico de Barcelona* [Docència al Màster Jardines Históricos y Servicios Ecosistémicos de la Infraestructura Verde]. Universidad Politécnica de Madrid.

Ibarra, A. (2025). *Caracterització de la liquenoteca general de l'Institut Botànic de Barcelona* [Treball de Final de Grau, Universitat de Barcelona]. Tutora: N. Nualart.

Ibáñez, N. (2025). *L'Institut Botànic i la conservació preventiva en herbaris* [Màster en Patrimoni Natural: Valorització i Gestió]. Universitat de Girona. Coordinació: Concepció Rodríguez Prieto.

Garcia-Franquesa, E. (2025, 12 de març). *Els projectes de patrimoni i ús de col·leccions* [Màster en Patrimoni Natural: Valorització i Gestió]. Universitat de Girona.

Pérez, M. (2025). *Detecció de residus de plaguicides a base de mercuri i arsènic a l'Herbari Salvador de l'Institut Botànic de Barcelona* [Treball de Final de Màster, Universidad Pablo de Olavide]. Tutora: N. Ibáñez.

Roquet, M. (2024-2025). *Fonaments de Geologia i Planeta Terra* [Graus de Geologia i de Geologia i Ciències Ambientals]. Universitat Autònoma de Barcelona.

Triguero, L. (2025). *Estudi de l'estat d'invasió de *Senecio angulatus* L.f. a Catalunya* [Treball de Final de Grau, Universitat de Barcelona]. Tutors: N. Nualart, J. López-Pujol i E. Gonçalves.

Vicedo, V. (2025). *Patrimoni Paleontològic* [Màster en Gestió del Patrimoni Cultural i Museologia, 1,5 ECTS]. Universitat de Barcelona. Coordinació: X. Delclòs.

Vicedo, V. (2025, 27-31 de maig). Conferència en el curs *Manejo de colecciones paleontológicas*. Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH), Mèxic. Modalitat virtual.

Vicedo, V. (2025). Supervisió de pràctiques externes [Universitat Autònoma de Barcelona]. Tutorització d'un estudiant de Paleontologia en el marc de la recerca ForamLab-MicroLab.

Vila Casoliva, M. (2025). Conceptes bàsics de conservació en zoologia [Museografia i museologia de les ciències naturals, Màster en Patrimoni Natural: Valorització i Gestió]. Universitat de Girona.

Collelmir Pérez, L. (2025). *Pràctiques curriculars* [Universitat de Barcelona, 240 hores / 6 ECTS]. Tutora: Y. Díaz-Acha.

Annex 6: Llistat de ConversesNat i Clubs

Club dels Llunàtics i Llunàtiques

DIA	PONENT/S	TÍTOL
16.01.2025	Vicent Vicedo	Paleontologia i arqueologia: dues visions per entendre el passat
20.02.2025	Marc Campeny	De la Lluna a les llunes: un recorregut llunàtic
20.03.2025	Jordi Llorca	Els meteorits: missatges caiguts del cel
10.04.2025	Amalia Calderón	El verd urbà: és possible l'equilibri entre ciutat i natura?
15.05.2025	Clara González	El nou Terrat Viu, espai de ciència i biodiversitat
19.06.2025	Odile Rodríguez de la Fuente	El llegat de Félix. Activisme medi ambiental ahir i avui
18.09.2025	Milà Lozano	Bestiari: l'art i la materialització dels nostres mites i somnis animals
23.09.2025	Joan Magrané i Lúcia Freixas	El Club dels Llunàtics i Llunàtiques... al Liceu. La guineueta astuta
23.10.2025	Olga Jordi	El gall fer, un cant desesperat que s'amaga en els boscos del Pirineu
20.11.2025	Vicente Matallana	Dues illes i dues criatures extintes. Del dodo de Maurici al tigre de Tasmània
18.12.2025	Carles Lalueza	La/El neandertal que duem dins. ADN i gens del passat

ConversesNat

DIA	PONENT/S	CONDUCCIÓ	TÍTOL
12.02.2025	Joan Anton Català	Roger Escapa	Geopolítica de l'espai. La batalla pel cosmos
06.03.2025	Ignasi Ribas i Marina Martínez	Eva van den Berg	Hi ha vida més enllà de la Terra? Una pregunta mil·lenària
08.10.2025	Evelyn Segura i Mònica Artigas	Gabi Martínez i Jordi Serrallonga	Animals Invisibles (R)evolution. L'hora de reivindicar la conservació i recerca de la natura
06.11.2025	Lluís Montoliu	Gemma Marfany	La desextinció: és ètic jugar amb l'evolució?
10.12.2025	Mònica Garcia i Massagué i Víctor Matellano	Jordi Serrallonga	Monstres, animals i dones (in)visibles en el món de la Ciència i el Cinema Ponent:

Annex 7: Entitats i organitzacions científiques amb seu al Museu

Associació Catalana de Bioarqueologia

Associació d'Amics del Jardí Botànic

Associació Catalana de Bioespeleologia

Institut Català d'Ornitologia

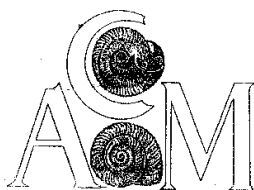
Associació Catalana de Cistellaires

Societat Catalana d'Herpetologia

Associació Catalana de Malacologia

Societat Catalana de Lepidopterologia

Associació d'Amics de l'MCNB

Societat Catalana
d'Herpetologia

BIOSP
ASSOCIACIÓ CATALANA DE BIOESPELEOLOGIA

Societat
Catalana de
Lepidopterologia

Amics del Museu
de Ciències Naturals
de Barcelona

**Associació d'Amics
del Jardí Botànic**

ACBA

Associació Catalana
de Bioarqueologia

Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Plaça Leonardo Da Vinci, 4-5
08019 Barcelona
museuciencies.cat